

BTSO
BURSA TİCARET VE SANAYİ ODASI

BURSA *250* *BÜYÜK FİRMA ARAŞTIRMASI* *2021*

BURSA 250 BÜYÜK FİRMA ARAŞTIRMASI 2021

“

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası tarafından geleneksel hale gelen 'Bursa 250 Büyük Firma Araştırması' 1997 yılından bu yana aralıksız olarak gerçekleştiriliyor.

Önemli bir veri kaynağı oluşturan araştırmayla; Türkiye ekonomisine yön veren en önemli kentlerden biri olan Bursa'da her yıl, cirolarına göre 250 büyük firma belirleniyor. Kent ekonomisine ilişkin en önemli saha araştırmalarından biri olan bu çalışma, firmaların ciro, ihracat, istihdam, katma değer, karlılık, öz sermaye ve net aktiflerini ortaya koyarken, geliştirilecek ekonomi politikaları için de önemli bilgiler sunuyor.

”

İçindekiler

Sunuş	04
Bursa 250 Büyük Firma Araştırması - Genel Bakış	06
Kârlılık Göstergeleri	07
Temel Göstergeler ve Değerlendirme	14
2021 Yılı Verilerine Göre Değerlendirmeler	17
2021 Yılı 250 Büyük Firma Sıralama Tablosu	30
Seçilmiş Kategorilerde İlk 10 Sıralamaları	48
En Fazla Artış Gösterenler	52
Yazar Değerlendirmeleri	57
Sektörel Sıralamalar	78

SUNUŞ

Değerli Dostlarım

Küresel ölçekte salgınların ve savaşların yol açtığı olağanüstü bir dönem yaşanıyor. Başta enerji ve gıda olmak üzere arzın talebi karşılamakta yetersiz kalmasıyla tarihi seviyelere ulaşan yüksek enflasyon rakamları tüm dünyanın ortak sorunu haline geldi. Artan maliyetler, finansmana erişim ve yüksek kur riski sektörlerimizin hareket kabiliyetini sınırlandırırken, gerek iç pazarda gerekse de ihracat yaptığımız ülkelerde yaşanan belirsizlikler ticari faaliyetler üzerinde önemli tehditler oluşturmaktadır.

Tüm bu zorluklara karşın firmalarımız, Bursa'mızın ve Türkiye'mizin üretim gücü olarak yerli ve milli hedeflerimiz doğrultusunda azimle çalışmaya devam ettiler. Reel sektörümüzün üstün gayretleri ve devletimizin sunduğu destekler sayesinde Türkiye, büyüme, ihracat ve yeni istihdam oluşturma gibi göstergelerde dünyada pozitif ayrışan ülkeler arasında yer almayı başardı. Bu zor dönemde milletimizin refahı ve ülkemizin idealleri doğrultusunda fedakârca çalışan tüm girişimcilerimizi yürekten kutluyorum.

İş dünyasının çatı kuruluşu olarak bizler de sorunlara teslim olmak yerine çözüm üreten, firmalarımızın birlik ve dayanışmasını güçlendiren, bunları gerçekleştirirken de değişim ve dönüşüme öncülük ederek, özel sektörümüzü en iyi şekilde temsil etmekteyiz.

BTSO olarak biri bitmeden diğeriyle mücadele etmek zorunda kaldığımız krizler ve değişken koşullar karşısında başta finansmana erişimden vergi indirimlerine, kira yardımlarından gelir kaybı desteklerine kadar, ekonomi yönetimimizin üretimi, ticareti, istihdamı ve ihracatı destekleyen birçok uygulamayı hayata geçirmesinde etkin rol oynadık.

Şimdi ise önümüzde değişen tedarik yapısının daha yakın ve istikrarlı merkezleri ön plana çıkaracağı fırsatlarla dolu yeni bir dönem var. Ancak mevcut üretim alanlarımız, kapasite artışları ve yeni yatırımlar için yeterli değildir.

Ülke ekonomimizin lokomotif kenti Bursa'mızın 10 bin 880 kilometrekarelik toplam yüzölçümü içerisinde sadece binde 8 seviyesinde olan mevcut üretim alanlarına karşın sanayimizin kent ekonomisine sağladığı katma değer yüzde 46 seviyesine ulaşması, daha güçlü bir Bursa idealimiz için yeni hareket alanları oluşturmamız adına oldukça önemli bir göstergedir.

Merkezinde Bursa'mızın bulunduğu Marmara Havzası'nda yeni yatırım alanlarının oluşturulması ve bu havzanın yeni nesil teşviklerle desteklenmesi, küresel rekabetteki yerimizi belirleyecektir. Bunu gerçekleştirebildiğimiz takdirde ise gerek Bursa'mız, gerekse de ülkemiz, artan ihracat performansı ve cari fazlayla yapısal sorunlarından da kurtulacaktır.

Bu kapsamda 25'nci kez gerçekleştirdiğimiz 'Bursa 250 Büyük Firma Araştırması' kent ekonomisine ışık tutarken, Bursa'mızda yapılacak öncelikli çalışmalar konusunda da yol gösterici nitelik taşımaktadır. Araştırma sonuçlarımızın tüm firmalarımız ve kentimiz adına hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla,
İbrahim BURKAY
BTSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

BURSA 250 BÜYÜK FİRMA ARAŞTIRMASI 2021

BURSA 250 BÜYÜK FİRMA ARAŞTIRMASINA GENEL BAKIŞ

Bursa'nın 250 Büyük Firma Araştırması;

Bursa'nın ciroları itibarıyla büyük firmalarını belirlemek amacıyla düzenlenen bu çalışma yirmi beşinci kez gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışma Bursa il genelinde yapılmış, ilçelerdeki firmalar da ankete dâhil edilmiştir.

Ankete katılan kuruluşlar arasında yapılan sıralamada araştırma içerisinde yer alan firmaların verileri değerlendirmeye alınmıştır.

Bu 250 firmadan, 213'ü Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'na, 37'si Bursa'nın ilçelerindeki ticaret ve sanayi odalarına kayıtlıdır.

Bursa 250 Büyük Firma sıralaması, 2021 yılı içinde yaptıkları net satış tutarları esas alınarak oluşturulmuştur. Bu firmalar katma değerleri, özkaynakları, aktif toplamı, vergi öncesi dönem kârları/zararları, ihracatları, ücretli çalışanları, üretimden satışları ve FAVÖK hesaplarına göre kendi aralarında ayrıca sıralamaya tabi tutulmuştur.

Anket vasıtasıyla alınan bilgiler, firmaların 2021 yılı kurumlar beyannamesi ile yeminli mali müşavir onaylı bilanço ve gelir tablolarından kontrol edilmiştir.

Yapılan çalışmada, Bursa 250 Büyük Firmanın toplamı;

- Net satışları 307.845.840.119 TL,
- Katma değerleri yaklaşık 56 Milyar TL,
- Öz kaynakları yaklaşık 82 Milyar TL,
- Aktifleri yaklaşık 239 Milyar TL,
- Vergi öncesi dönem kârları/zararları 30.037.790.613 TL,
- FAVÖK 43.247.849.925 TL,
- İhracatları 12.546.079.145 \$,
- Ücretli çalışanları 161.358 Kişi,
- Üretimden satışları 214.218.005.668 TL olarak gerçekleşmiştir.

Sıralamada yer alan firmalardan 61'i otomotiv yan sanayi, 45'i tekstil, 30'u gıda, tarım ve hayvancılık, 19'u perakende ticareti, 18'i makine ve teçhizat, 18'i metal, 7'si hazır giyim, 7'si plastik, 6'sı ağaç orman ürünleri ve mobilya, 6'sı çimento toprak ürünleri ve madencilik, 6'sı çevre ve geri dönüşüm, 5'i enerji, 4'ü hizmet eğitim ve danışmanlık, 4'ü kimya, 4'ü ekonomik ilişkiler ve finans, 3'ü inşaat, 3'ü otomotiv ana sanayi, 3'ü lojistik, 1'i elektrik-elektronik, alanında faaliyet göstermektedir. Geçen yıl 1 firma ile sıralamaya giren sağlık sektörü bu yıl listede yer almamaktadır.

Sıralamada yer alan ve otomotiv yan sanayi alanında faaliyet gösteren 61 firmanın toplamı; net satış tutarları 54 milyar 606 milyon Türk Lirası, katma değerleri 13 milyar 770 milyon Türk Lirası, öz kaynakları 20 milyar 968 milyon Türk Lirası, aktifleri 47 milyar 302 milyon Türk Lirası, vergi öncesi dönem kârları/zararları 6 milyar 589 milyon Türk Lirası, FAVÖK tutarları 7 milyar 819 milyon Türk Lirası, ihracatları 2 milyar 508 milyon dolar, ücretli çalışanları 46 bin 655 kişi ve üretimden satışları 42 milyar 264 milyon Türk Lirası olarak hesaplanmıştır.

Sıralamada yer alan tekstil alanında faaliyet gösteren 45 firmanın toplamı; net satış tutarları 31 milyar 358 milyon Türk Lirası, katma değerleri 11 milyar 645 milyon Türk Lirası, öz kaynakları 12 milyar 547 milyon Türk Lirası, aktifleri 35 milyar 172 milyon Türk Lirası, vergi öncesi dönem kârları/zararları 5 milyar 308 milyon Türk Lirası, FAVÖK tutarları 6 milyar 359 milyon Türk Lirası, ihracatları 674 milyon dolar, ücretli çalışanları 30 bin 933 kişi ve üretimden satışları 24 milyar 759 milyon Türk Lirası olarak hesaplanmıştır.

Sıralamada yer alan gıda, tarım ve hayvancılık alanında faaliyet gösteren 30 firmanın toplamı; net satış tutarları 31 milyar 529 milyon Türk Lirası, katma değerleri 5 milyar 974 milyon Türk Lirası, öz kaynakları 9 milyar 736 milyon Türk Lirası, aktifleri 24 milyar 106 milyon Türk Lirası, vergi öncesi dönem kârları/zararları 2 milyar 949 milyon Türk Lirası, FAVÖK tutarları 4 milyar 752 milyon Türk Lirası, ihracatları 450 milyon dolar, ücretli çalışanları 23 bin 52 kişi, üretimden satışları 24 milyar 289 milyon Türk Lirası olarak hesaplanmıştır.

*2021 yılı için 12 aylık ortalama dolar kuru 8,85 TL olarak hesaplanmıştır.

*Sıralamaya giren firmalardan 27'si isminin açıklanmasını istememiştir.

*FAVÖK (Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr / Zarar)

KÂRLILIK GÖSTERGELERİ

Kâr nominal % 137,8 reel olarak % 81,2 arttı.

Kârlılık, işletmelerin performansının ölçülmesinde ve şirket değerlerinin artırılmasında en önemli göstergedir. 2021 yılı sonuçlarına göre şirketlerin kârlılığı % 137,8 artarak 32.2 milyar TL dönem kârı yaratmıştır. 217 firma kâr ile 2021 yılını kapatırken 33 firma zararlı kapatmıştır. İlk bakışta kârlılık değerlendirilmesinde enflasyon akla gelebilmekte olup; % 31,2 ile endekslediğimizde (2021 TÜFE Ortalaması+2021 ÜFE Ortalaması/2) reel artış % 81,2'dir.

2021 yılında kârlılık açısından dünya genelinde artış gözlemlenmektedir. 2010-2021 yılları arasındaki kârlılık artışlarına baktığımızda 2021 yılı en iyi yıl olarak değerlendirilebilmektedir. Dolar bazlı karşılaştırma yapıldığında kârlılık artışı % 87'dir.

Yıllar	Kâr Eden Firma Sayısı	Yüzde Değişim	Kâr Toplamları TL	Yüzde Değişim
2011	203	-8,6	2.594.881.634	11,9
2012	222	9,4	3.114.941.938	20,0
2013	210	-5,4	2.936.287.571	-5,7
2014	220	4,8	3.826.394.836	30,3
2015	229	4,1	4.793.382.308	25,3
2016	211	-7,9	4.426.854.488	-7,6
2017	222	5,2	6.977.489.684	57,6
2018	208	-6,3	9.826.903.268	40,8
2019	220	5,8	9.774.450.196	-0,5
2020	224	1,8	13.538.438.960	38,5
2021	217	-3,1	32.190.067.600	137,8

KÂRLILIK ORANLARI

Satış Kârlılığı % 6,68 den % 9,76 'a çıktı.

Satış kârlılığı şirketlerin fiyat gücünü gösteren ve faaliyetlerinden fon yaratma kapasitesini gösteren önemli göstergedir. 2021 yılında satış kârlılığı 308 baz puan artmıştır. Son 10 yılı karşılaştığımızda 2021 yılı en iyi yıl olmuştur.

2022 yılının ikinci yarısında yavaşlaması beklenen dünya ekonomisi içinde bu kârlılığın korunması için; iş modeli içinde inovatif kârlı ürünlere odaklanıp bir yandan verimlilik ve maliyetlere odaklı çalışmanın firmalar açısından faydalı olacağı düşünülmektedir. Ölçek ekonomilerde satışın artması veya azalması sabit maliyetler nedeniyle geometrik olarak artmakta olumsuzluk durumunda da geometrik bir şekilde hızlıca düşmektedir.

SATIŞLARIN KÂRLILIĞI

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dönem kâr/zarar (V.Ö.) TL	2.340.202.531	2.741.925.597	2.465.933.963	3.424.562.760	4.793.382.308	4.426.854.488	6.977.489.684	9.000.956.662	8.865.539.410	12.637.359.659	30.037.790.613
Net satışlar TL	51.488.475.135	54.214.163.116	58.576.446.711	65.822.266.953	79.278.325.702	87.220.544.969	116.659.786.722	148.369.156.254	164.858.226.900	189.073.976.286	307.845.840.119
Satışların Kârlılığı Oranı (%)	4,55	5,06	4,21	5,20	6,05	5,08	5,98	6,07	5,38	6,68	9,76

Satışların Kârlılığı Oranı = Dönem kâr/zarar (V.Ö.) / Net Satışlar*100

Aktif kârlılık 388 baz puan artmıştır.

Aktif kârlılığı bilançomuzun sol tarafındaki varlıklarımızı ne kadar etkin kullandığımızın bir göstergesi olarak çok önemli bir orandır. Aktif kârlılık ne kadar yüksekse işletmenin kâr yaratma konusunda o kadar başarılı faaliyet gösterdiği düşünülmektedir. 2021 yılı aktif kârlılığı açısından bugüne kadar en iyi yıl olmuştur. Aktif büyümesinin % 64,2 ile satışlara nazaran 140 baz puan fazla artması aktif devir hızını azaltan bir faktördür. Firmaların bilanço temizliği (balance sheet cleaning) yapmalarında fayda olacağı düşünülmektedir.

Şirketin faaliyetleri içinde kullanılmayan, satışa, müşteri deneyimine katkısı olmayan varlıklardan çıkmak iyi bir yoldur. 2021 yılında bir etkinlik ölçütü olarak aktif devir hızında değişiklik olmamış 1.29X olarak gerçekleşmiştir.

AKTİF KÂRLILIĞI

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dönem kâr/zarar (V.Ö.) TL	2.340.202.531	2.741.925.597	2.465.933.963	3.424.562.760	4.793.382.308	4.426.854.488	6.977.489.684	9.000.956.662	8.865.539.410	12.637.359.659	30.037.790.613
Aktif toplamı TL	36.470.573.186	38.851.435.016	45.454.385.429	49.037.664.422	59.458.230.067	65.959.831.820	81.145.736.730	101.733.045.598	116.131.284.220	145.743.957.817	-
Aktif Kârlılığı Oranı (%)	6,42	7,06	5,43	6,98	8,06	6,71	8,60	8,85	7,63	8,67	-

Aktif Kârlılığı Oranı = Dönem kâr/zarar (V.Ö.) / Aktif toplamı*100

(-) Söz konusu verilerin açıklanması istenmemektedir.

Öz kaynak kârlılığı geçmiş yıllar ile karşılaştırıldığında son 10 yılın en iyi oranıdır.

Öz kaynak büyüklüğü ve sermaye yapısı (Capital Structure) şirketlerin borçluluk göstergesi olarak kritiktir. Öz kaynakların aktif içindeki payı 2020 ve 2021 yılında aynı olup % 34 kârlılık ile öz sermaye kârlılığının artırılması firmaların mali yapısının da güçlendirilmesine imkân sağlayabileceği düşünülmektedir. Öz kaynak kârlılığı hissedarların şirkete yaptıkları yatırımlarının ne kadar etkili kullanıldığını gösterir. Öz kaynak kârlılığı geçmiş yıllar ile karşılaştırıldığında son 10 yılın en iyi oranıdır. Şirketler 2021 yılında hissedarlara temettü dağıtabilme kapasitesine ulaşmıştır. Öte yandan makul bir risk primi üzerinde hesaplanan ortalama sermaye maliyeti (WACC- Weighted Average Cost of Capital) ile kârlılığı değerlendirdiğimizde 2021 yılında şirketlerin EVA (Economic Value Added) yarattıkları söylenebilmektedir. **EVA Tüm faktör ödemelerini (Kâr, faiz, ücret ve vergi) yaptıktan sonra şirketlere kalan değeri göstermektedir.**

ÖZ KAYNAK KÂRLILIĞI

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dönem kâr/zarar (V.Ö.) TL	2.340.202.531	2.741.925.597	2.465.933.963	3.424.562.760	4.793.382.308	4.426.854.488	6.977.489.684	9.000.956.662	8.865.539.410	12.637.359.659	30.037.790.613
Öz kaynaklar TL	13.575.669.592	15.260.772.268	16.433.904.921	17.715.542.200	20.120.633.623	20.642.765.536	26.508.890.198	34.471.423.159	40.805.963.676	49.900.318.701	-
Öz kaynak Kârlılığı Oranı (%)	17,24	17,97	15,01	19,33	23,82	21,45	26,32	26,11	21,73	25,33	-

Öz kaynak Kârlılığı Oranı = Dönem kâr/zarar (V.Ö.) / Öz kaynaklar*100

(-) Söz konusu verilerin açıklanması istenmemektedir.

SEKTÖREL KÂRLILIKLAR

2021 yılı sektörler ortalaması satış kârlılığı, aktif kârlılığı ve öz kaynak kârlılığı açısından iyi bir yıl olmuştur. 2020 yılında iki sektörde satış kârlılığı negatif iken 2021 yılında üç sektörde satış kârlılığı negatif olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında artan enerji ve emtia fiyatlarının cari yıl için ilişkili sektörleri pozitif yönde etkilemesi beklenmektedir.

Kârlılık sektörel olarak değişmekle beraber Bursa ekonomisine yön veren sektörlerde kârlılık artışları pozitifdir. 2020 yılında 5.04 trilyon TL olan ülke bazındaki GSYİH'den aldığı % 4 payın 2021 yılında kısmen artması beklenmektedir.

Sektörler	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	Net Satışlar TL	Aktif Toplamı TL	Öz kaynaklar TL	Satışların Kârlılığı %	Aktif Kârlılığı %	Öz kaynak Kârlılığı %
Ağaç, Orman Ürünleri ve Mobilya	224.947.406	2.316.316.318	1.488.577.106	706.122.675	9,71	15,11	31,86
Çevre ve Geri Dönüşüm	221.678.637	2.634.532.185	1.365.219.606	421.632.308	8,41	16,24	52,58
Çimento, Toprak Ürünleri ve Madencilik	-585.580.139	-	4.643.186.645	256.643.286	-	-12,61	-228,17
Ekonomik İlişkiler ve Finans	1.649.886	2.607.293.133	116.506.070	60.307.398	0,06	1,42	2,74
Elektrik-Elektronik	48.431.490	2.869.446.783	2.670.680.784	412.898.651	1,69	1,81	11,73
Enerji	-133.490.811	-	22.660.404.418	3.631.283.326	-	-0,59	-3,68
Gıda, Tarım ve Hayvancılık	2.949.489.864	31.529.663.166	24.106.475.972	9.736.175.670	9,35	12,24	30,29
Hazır Giyim	243.101.878	6.531.425.825	4.076.688.615	567.279.979	3,72	5,96	42,85
Hizmet, Eğitim ve Danışmanlık	-	16.033.232.391	-	-	-	-	-
İnşaat	-	995.005.486	1.266.980.401	429.542.033	-	5,71	16,86
Kimya	369.223.297	-	2.216.426.661	1.132.204.729	-	16,66	32,61
Lojistik	59.525.709	1.277.444.888	2.454.099.514	1.061.868.882	4,66	2,43	5,61
Makine ve Teçhizat	1.532.503.969	12.041.684.409	10.953.614.816	4.464.733.208	12,73	13,99	34,32
Metal	5.323.530.617	38.654.325.378	33.812.257.608	11.725.233.423	13,77	15,74	45,40
Otomotiv Ana Sanayi	-	68.349.006.665	-	-	-	-	-
Otomotiv Yan Sanayi	6.589.662.795	54.606.154.814	47.302.523.382	20.968.905.386	12,07	13,93	31,43
Perakende Ticareti	425.165.099	11.655.402.544	5.202.277.725	1.925.118.158	3,65	8,17	22,09
Plastik	384.331.785	3.825.582.037	2.944.506.355	997.232.530	10,05	13,05	38,54
Tekstil	5.308.709.113	31.358.275.798	35.172.877.462	12.547.260.171	16,93	15,09	42,31
2021 YILI TOPLAM TL	30.037.790.613	307.845.840.119	-	-	9,76	-	-

(-) Söz konusu verilerin açıklanması istenmemektedir.

Satışların Kârlılığı Oranı = Dönem kâr/zarar (V.Ö.) / Net Satışlar*100
Aktif Kârlılığı Oranı = Dönem kâr/zarar (V.Ö.) / Aktif toplamı*100
Öz kaynak Kârlılığı Oranı = Dönem kâr/zarar (V.Ö.) / Öz kaynaklar*100

FAVÖK DEĞERLENDİRMELERİ

FAVÖK, Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr oranı şirketlerin finansal tablolarında sıkça kullandığımız en önemli rasyolardandır. Bir yandan şirketin faaliyetleri sonucunda ne kadar fon yarattığını gösterirken bir yandan da şirketlerin değerlemesinde (Valuation) en çok kullanılan rasyodur. Öte yandan finansal borç ödeme kapasitesinin de önemli bir göstergesidir. FAVÖK 2021 yılında dolar bazında % 68 ve reel olarak % 62,3 artmıştır.

2020 yılında 20.3 milyar TL FAVÖK yaratan 250 Büyük firmanın 2021 yılında FAVÖK'ü % 10,7 artmıştır. Kârlılık marjları negatif veya çok düşük olan sektörleri düzeltme yapar isek oran 100 baz puan daha artmaktadır. Anketlerde finansal borçlara yönelik bir data tutmamakla beraber öz kaynaklarımız kadar finansal borç kullandığımız varsayımı ile Finansal Borç/FAVÖK oranı =1.9X oranı hesaplanabilmektedir. 1.9X oranı 250'deki firmaların borç ödeme kapasitesinin çok yüksek olduğunu göstermektedir. Hazır değerler içinde banka ve kasa mevcutları da finansal borçlardan düşüldüğünde bu oranın daha da aşağıya ineceği ve şirketlerin hem sermaye yapısı hem de borç ödeme kapasitesi açısından daha iyi olduğunu göstermektedir. Türkiye genelinde 2022/6. ay itibariyle sorunlu kredi rasyosu % 2,49 iken bu oran Bursa'da 58 baz puan daha % 1,91'dir.

Sektörler	FAVÖK (TL)	Net Satışlar (TL)	FAVÖK / Net Satışlar (%) oranı	Aktif Toplamı (TL)	FAVÖK/ Aktif Toplamı (%) oranı	Öz kaynaklar (TL)	FAVÖK/ Öz kaynaklar (%) oranı
Ağaç, Orman Ürünleri ve Mobilya	289.256.695	2.316.316.318	12,5	1.488.577.106	19,4	706.122.675	41,0
Çevre ve Geri Dönüşüm	287.788.882	2.634.532.185	10,9	1.365.219.606	21,1	421.632.308	68,3
Çimento, Toprak Ürünleri ve Madencilik	403.566.475	-	-	4.643.186.645	8,7	256.643.286	157,2
Ekonomik İlişkiler ve Finans	2.242.308	2.607.293.133	0,1	116.506.070	1,9	60.307.398	3,7
Elektrik-Elektronik	98.045.796	2.869.446.783	3,4	2.670.680.784	3,7	412.898.651	23,7
Enerji	781.474.341	-	-	22.660.404.418	3,4	3.631.283.326	21,5
Gıda, Tarım ve Hayvancılık	4.752.872.313	31.529.663.166	15,1	24.106.475.972	19,7	9.736.175.670	48,8
Hazır Giyim	440.086.037	6.531.425.825	6,7	4.076.688.615	10,8	567.279.979	77,6
Hizmet, Eğitim ve Danışmanlık	-	16.033.232.391	-	4.814.787.957	-0,3	1.059.172.342	-1,2
İnşaat	72.177.738	995.005.486	7,3	1.266.980.401	5,7	429.542.033	16,8
Kimya	432.962.399	-	-	2.216.426.661	19,5	1.132.204.729	38,2
Lojistik	461.161.033	1.277.444.888	36,1	2.454.099.514	18,8	1.061.868.882	43,4
Makine ve Teçhizat	1.869.625.427	12.041.684.409	15,5	10.953.614.816	17,1	4.464.733.208	41,9
Metal	7.628.605.933	38.654.325.378	19,7	33.812.257.608	22,6	11.725.233.423	65,1
Otomotiv Ana Sanayi	-	68.349.006.665	-	-	32,0	-	99,7
Otomotiv Yan Sanayi	7.819.571.657	54.606.154.814	14,3	47.302.523.382	16,5	20.968.905.386	37,3
Perakende Ticareti	749.831.565	11.655.402.544	6,4	5.202.277.725	14,4	1.925.118.158	38,9
Plastik	569.098.497	3.825.582.037	14,9	2.944.506.355	19,3	997.232.530	57,1
Tekstil	6.359.549.083	31.358.275.798	20,3	35.172.877.462	18,1	12.547.260.171	50,7
2021 YILI TOPLAM TL	43.247.849.925	307.845.840.119	14,0	-	-	-	-

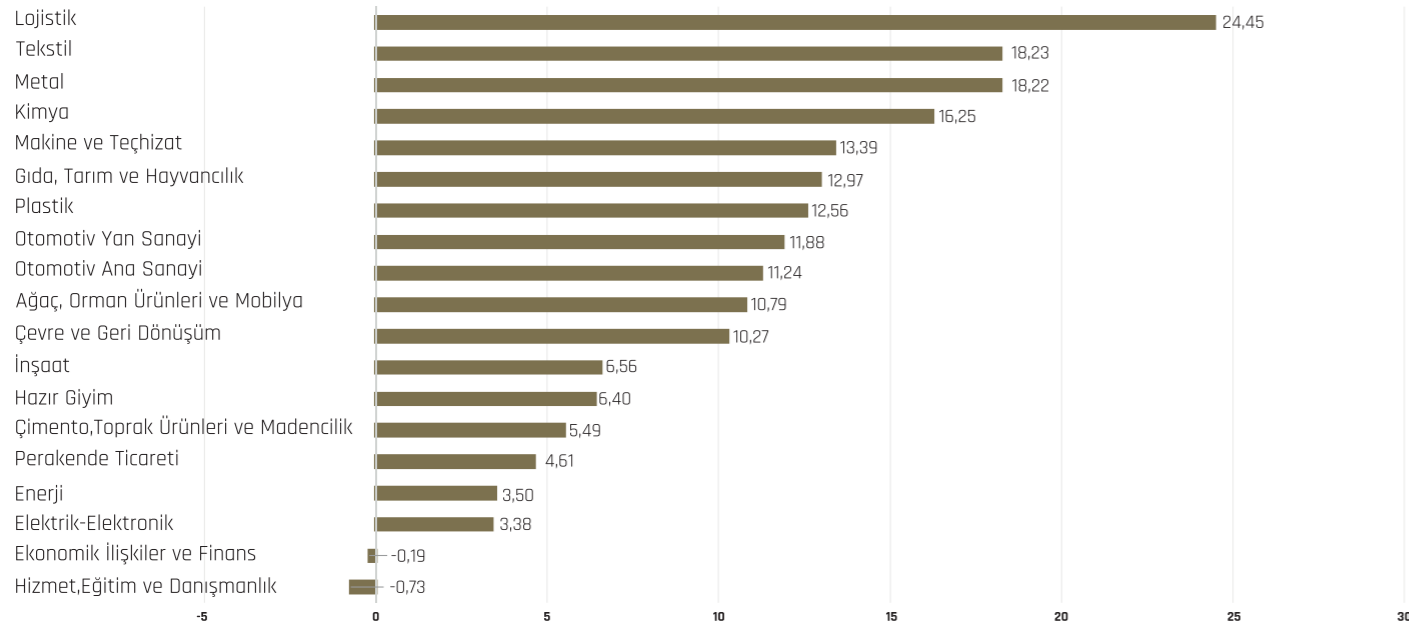
FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr / Zararı

(-) Söz konusu firmalar ilgili sektörlerde yer alan verilerinin açıklanmasını istememektedir.

FAALİYET KÂRI DEĞERLENDİRMELERİ

2020 yılında 17.2 milyar TL olan faaliyet kârı % 110 artarak 36.1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Faaliyet Kâr marjı % 9.1'den % 11.71'e yükselmiştir. Reel artış % 60 olup şirketler 2021 yılını son derece başarılı geçirmiştir. Bursa ekonomisi içinde güçlü olan sektörlerin faaliyet kârlarının ortalamasının üzerinde olması pozitif olarak değerlendirilmektedir.

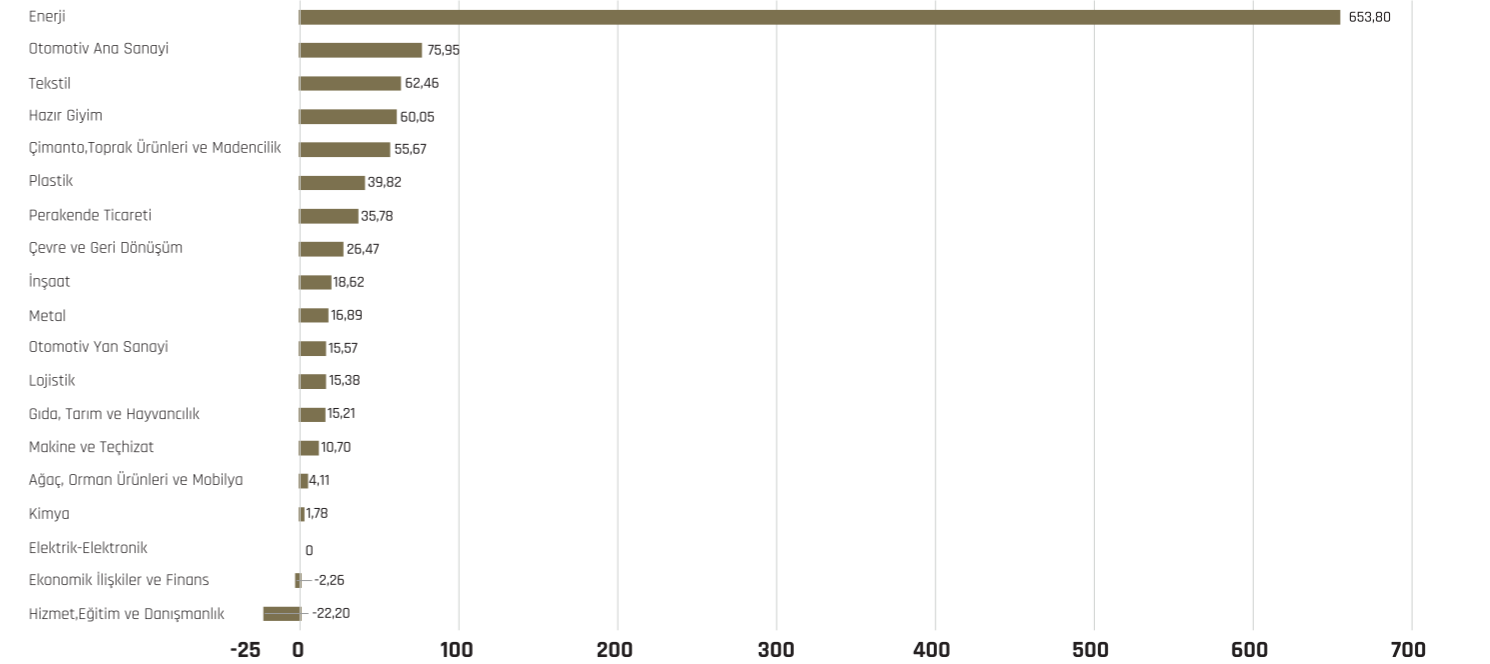

FİNANSMAN GİDERİ DEĞERLENDİRMELERİ

250 firmanın finansman giderlerini analiz ettiğimizde giderler 2021 yılında 2020 yılına göre % 96 artarak 16.6 milyar TL'ye çıkmıştır. TCMB datasına göre 2020 yılında ortalama % 12,3 olan ticari kredi faizleri 2021 yılında artan enflasyon ve büyüme verileriyle ortalama % 20,14 olmuştur. Kredi maliyetlerindeki bu artış 2021 yılında finansman giderlerinin çok artmasına neden olmuştur.

Finansman giderlerinin faaliyet kârı içindeki payında çok küçük bir iyileşme olmuş ve % 49'dan % 46'a gerilemiştir. Faiz karşılama oranı olarak da kullandığımız bu rasyoya göre hâlâ faaliyet kârının yaklaşık yarısı faiz giderlerine gitmektedir. Bu doğrultuda; borçlanma ihtiyacını azaltacak işletme sermayesinden aktif kullanıma kadar finansal planlama yapılmasının faydalı olduğu düşünülmektedir. Bursa ekonomisi için de borsada işlem gören şirket adedi azdır. Borsaya kote 476 şirketin 282'si İstanbul, 50'i Ankara, 44'ü İzmir, 12'si Kocaeli ve 11'i Bursa, 9 ve 7 adet ile Kayseri ve Konya gelmektedir. Bursa 250 büyük araştırmasında yer alan şirketler halka arz için gerekli şartları; büyüme, kârlılık ve sektörel trendler açısından sağlamaktadır. Bu nedenle 2023 yılının halka arzlar konusunda değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TEMEL GÖSTERGELER VE DEĞERLENDİRME

2021 yılı, 2020 yılı ile karşılaştığımızda hemen hemen tüm sektörlerde satış, katma değer, kârlılık, istihdam açısından başarılı geçmiştir. Aynı dönemi karşılaştığımızda satışlar % 62,8 büyürken üretimden satışlar % 53,6, FAVÖK (EBİTDA) ve Dönem Kârı sırasıyla % 113,2 ve % 137,7 artmıştır.

250 firma tüm kalemlerde dolar bazında ve reel olarak güçlü bir artış sağlamıştır. 2022 ve 2023 yılı için global ekonomiler için IMF'in büyüme rakamlarını 3. kez aşağıya revize ederek % 3,2'ye ve 2023 yılı için % 2,9 olarak belirlemesi büyüme kaygılarını artırmaktadır. Bu nedenle firmaların 2022 ve 2023 yılında yeni pazarlara ve mevcut pazarlarda müşterilere odaklanması gerekliliği ön plana çıkmıştır.

Sektörler	Firma Sayısı	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Üretile Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
Ağaç, Orman Ürünleri ve Mobilya	6	2.316.316.318	394.331.767	706.122.675	1.488.577.106	224.947.406	289.256.695	-	1.506	1.151.086.304
Çevre ve Geri Dönüşüm	6	2.634.532.185	339.529.864	421.632.308	1.355.219.606	221.678.637	287.788.882	13.862.692	593	1.065.711.431
Çimento, Toprak Ürünleri ve Madencilik	6	-	-298.284.281	256.643.286	4.643.186.645	-585.580.139	403.566.475	-	1.491	2.636.258.882
Ekonomik İlişkiler ve Finans	4	2.607.293.133	15.506.445	60.307.398	116.506.070	1.649.886	2.242.308	-	223	258.546.702
Elektrik-Elektronik	1	2.869.446.783	144.986.023	412.898.651	2.670.680.784	48.431.490	98.045.796	90.702.849	571	2.715.795.081
Enerji	5	-	3.337.403.907	3.631.283.326	22.660.404.418	-133.490.811	781.474.341	-	1.103	438.928.453
Gıda, Tarım ve Hayvancılık	30	31.529.663.166	5.974.612.638	9.736.175.670	24.106.475.972	2.949.489.864	4.752.872.313	450.410.747	23.052	24.289.786.818
Hazır Giyim	7	6.531.425.825	705.155.594	567.279.979	4.076.688.615	243.101.878	440.086.037	471.288.036	2.504	2.363.679.365
Hizmet, Eğitim ve Danışmanlık	4	16.033.232.391	767.806.399	1.059.172.342	4.814.787.957	-	-	-	-	-
İnşaat	3	995.005.486	107.563.802	429.542.033	1.266.980.401	-	72.177.738	0	223	564.316.703
Kimya	4	-	442.206.163	1.132.204.729	2.216.426.661	369.223.297	432.962.399	32.455.644	622	-
Lojistik	3	1.277.444.888	183.913.633	1.061.868.882	2.454.099.514	59.525.709	461.161.033	47.872.960	1.131	-
Makine ve Teçhizat	18	12.041.684.409	2.673.714.592	4.464.733.208	10.953.614.816	1.532.503.969	1.869.625.427	707.796.213	7.741	9.643.810.002
Metal	18	38.654.325.378	7.932.900.232	11.725.233.423	33.812.257.608	5.323.530.617	7.628.605.933	1.146.473.341	9.646	34.826.916.210
Otomotiv Ana Sanayi	3	68.349.006.665	-	-	-	-	-	4.510.327.991	14.387	62.797.427.620
Otomotiv Yan Sanayi	61	54.606.154.814	13.770.154.482	20.968.905.386	47.302.523.382	6.589.662.795	7.819.571.657	2.508.970.911	46.655	42.264.494.780
Perakende Ticareti	19	11.655.402.544	1.333.194.788	1.925.118.158	5.202.277.725	425.165.099	749.831.565	-	9.961	133.350.521
Plastik	7	3.825.582.037	690.236.167	997.232.530	2.944.506.355	384.331.785	569.098.497	113.399.341	1.117	3.440.130.554
Tekstil	45	31.358.275.798	11.645.023.925	12.547.260.171	35.172.877.462	5.308.709.113	6.359.549.083	674.227.234	30.933	24.759.162.986
2021 YILI TOPLAM TL	250	307.845.840.119	-	-	-	30.037.790.613	43.247.849.925	12.546.079.145	-	214.218.005.668

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firmalar ilgili sektörlerde yer alan verilerinin açıklanmasını istememektedir.

ENFLASYONA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

2021 yılında, 2020 yılına göre satışlardaki artış % 62,8'dir. 2021 yılı enflasyon ve dolar bazında satış gelişmesinin analizini yaptığımızda sonuçların pozitif olduğu gözlemlenmektedir. Ortalama TÜFE ve ÜFE ile endekslediğimizde 2021 yılında satışlar % 19,6 reel büyümüştür. Benzer karşılaştırma dolar bazında yapıldığında 2020 yılında 27 milyar dolar olan satış toplamı % 62,8 artarak 34,8 milyar dolar olmuştur. Satış dışında katma değerde nominal artış 621 baz puan olurken reel artış % 39,7, öz kaynaklarda nominal artış 428 baz puan olurken reel artış % 25,8, aktif toplamında nominal artış 387 baz puan olurken reel artış % 25,1, dönem kârı ve FAVÖK'de nominal ve reel artış sırasıyla % 137,7, 113,2, % 81,7, % 62,2'dir. Bu sonuçlar Bursa ekonomisinin 2021 yılında sağlıklı büyüdüğüne dair önemli göstergelerdir.

İhracatta ise performans açısından Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. 2020 yılında Türkiye genelinde 170 milyar dolar olan ihracat % 32,7 büyüyerek 225,2 milyar dolar olmuştur. 250 firmanın ihracat artışı ise 12,5 milyar dolar olup artış % 26,9'da kalmıştır.

Üretimden satışlar genel satış büyümesi olan % 62,8'in gerisinde kalarak % 53,6 olarak gerçekleşmiştir. Dolar bazlı ve reel büyümeyi endekslediğimizde sırasıyla artış % 21,6 ve % 17 olarak gerçekleşmiştir. Üretimden satış içindeki payı 2020 yılında % 73,7 iken bu oran 2021 yılında % 69,6'a gerilemiştir. Bu oran üretim ve yüksek teknolojik ürünler üretmek için yatırım ve stratejik iş birliklerinin yurt içi ve yurt dışı iş insanları ile birlikte yapılması gerektiği işaretini vermektedir. Üretimden satışlar ve buna bağlı olarak ihracat Bursa ekonomisinin odaklanması gereken alanlardır.

250 büyük firma çalışması incelediğinde satış ve kârlılıklar en fazla büyümenin görüldüğü ana kalemlerdir. Buradaki artışlara dolar bazlı ve reel olarak baktığımızda kurdaki artış etkisinin sınırlı olduğu ve firmaların kârlılıklarını ana faaliyetlerinden sağladığı görülmektedir.

SEKTÖREL BAZDA YILLIK TEMEL DEĞİŞİMLER (%)

2020 yılında % 14,7 büyüyen satışlar 2021 yılında % 62,8 ile yerini güçlü büyümeye bırakmıştır. Büyüme dolar bazlı ve reel olarak değerlendirdiğimizde pozitif ve başarılıdır. Deflatör olarak ÜFE kullanıldığında (2021 yılı için ortalama ÜFE % 43,01'dir.) büyüme, kârlılık ve diğer kalemlerde reel artış vardır. Üretim firmalarında 2022 ilk yarıyılıda büyüme trendinin devam ettiği gözlemlenmektedir. Çip krizinin bitiyor olması ve tedarik zinciri ve taşımacılık dar boğazların aşılması bu yıl için de olumlu sinyaller vermektedir. Bursa ekonomisinin ana sektörlerindeki performansın 2022 yılında da olumlu devam edeceği beklenmektedir.

Sektörler	Net Satışlar		Katma Değer		Öz kaynaklar		Aktifler		Dönem Kârı/Zararı(V.Ö.)		İhracat		Üretimden Satışlar	
	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021
Otomotiv Ana Sanayi	24,7%	18,8%	53,2%	105,9%	36,8%	66,5%	51,7%	26,2%	66,3%	170,9%	26,5%	-4,3%	75,1%	17,60%
Otomotiv Yan Sanayi	80,4%	82,2%	71,1%	79,2%	90,5%	73,9%	82,3%	71,2%	111,6%	89,2%	0,0%	69,6%	170,8%	73,90%
Tekstil	32,6%	95,1%	-237,1%	133,3%	8,3%	67,3%	268,9%	84,7%	1289,8%	204,9%	1750,0%	-13,7%	171,1%	108,40%
Gıda Tarım ve Hayvancılık	181,7%	51,8%	993,4%	83,3%	508,6%	49,5%	680,7%	53,7%	644,3%	140,1%	0,0%	37,3%	0,0%	53,40%
Hazır Giyim	31,8%	79,5%	99,3%	77,6%	15,2%	45,1%	12,7%	57,8%	348,4%	76,8%	10,6%	40,6%	28,6%	71,30%
Ağaç Orman Ürünleri ve Mobilya	18,2%	41,8%	10,3%	12,3%	15,7%	26,7%	10,2%	23,1%	8365,2%	14,0%	-100,0%	0,2%	32,4%	65,10%
Çevre ve Geri Dönüşüm	15,4%	178,1%	1,9%	242,7%	26,9%	97,4%	16,0%	126,8%	18,3%	367,8%	19,3%	239,2%	11,4%	119,20%
Çimento Toprak Ürünleri ve Madencilik	3,5%	208,9%	26,8%	248,6%	33,5%	-43,3%	29,7%	89,1%	55,1%	153,1%	-20,3%	299,6%	4,4%	153,00%
Ekonomik İlişkiler ve Finans	-21,9%	124,5%	-21,5%	86,8%	-6,5%	57,8%	5,6%	134,1%	480,5%	99,0%	-	-	0,0%	-
Elektrik-Elektronik	-1,4%	56,2%	-40,2%	-9,9%	50,3%	11,8%	-6,2%	137,2%	81,4%	-37,4%	-100,0%	-2,2%	46,5%	64,20%
Enerji	9,9%	42,9%	30,3%	101,4%	22,2%	9,0%	25,3%	46,1%	46,2%	-120,0%	48,0%	-	6,1%	-72,80%
Hizmet, Eğitim ve Danışmanlık	29,9%	1463,3%	20,6%	45,5%	49,0%	51,2%	13,0%	258,6%	36,5%	-37,1%	180,8%	-	-	-
İnşaat	21,7%	-8,9%	33,6%	-40,5%	27,3%	-18,6%	35,6%	-15,9%	23,6%	-26,4%	-8,1%	-	34,1%	-48,00%
Kimya	14,7%	92,7%	69,7%	82,9%	0,0%	97,4%	10,9%	76,4%	72,4%	75,9%	-12,3%	2030,0%	13,9%	90,70%
Lojistik	24,2%	48,6%	6,2%	-35,7%	29,4%	99,6%	43,1%	102,0%	45,7%	-66,5%	-24,0%	88,3%	22,8%	-
Makine ve Teçhizat	10,9%	-19,4%	19,5%	-25,7%	36,0%	-12,9%	39,9%	-18,2%	28,9%	128,3%	-10,6%	-48,8%	8,0%	-10,50%
Metal	29,2%	166,2%	-5,5%	167,7%	24,7%	280,8%	19,8%	229,1%	7,2%	372,0%	60,3%	117,0%	83,7%	172,50%
Perakende Ticareti	26,9%	38,3%	104,8%	30,5%	46,3%	62,9%	34,8%	34,5%	296,2%	44,6%	-5,0%	-65,0%	30,9%	6,70%
Plastik	-96,5%	89,6%	-67,2%	90,4%	-87,3%	78,5%	-94,8%	92,2%	-52,0%	84,7%	0,0%	38,2%	0,0%	90,60%
Sağlık	-	52,0%	-	12,4%	-	19,1%	-	56,7%	-	32,4%	-	4,0%	-	-
TOPLAM	14,7%	62,8%	21,0%	83,1%	22,3%	65,1%	25,5%	64,2%	42,5%	137,7%	-14,2%	26,9%	17,7%	53,60%

(-) Söz konusu firmalar ilgili sektörlerde yer alan verilerinin açıklanmasını istememektedir.

2021 YILI VERİLERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER KATMA DEĞER

250 büyük firma geçen yıla göre katma değerde yaklaşık olarak 621 baz puan artış sağlamıştır. Bu kapsamda 2021 yılının katma değer açısından iyi bir yıl olduğunu söyleyebiliriz. Şirketlerin faktör ödemelerini yaptıktan sonra da (makul bir ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti- WACC) ekonomik kârlılık (EVA - Economic Value Added) yarattığı görülmüştür. Bursa'nın gelecek teknolojilere odaklanarak daha yüksek katma değer ve EVA'ya ulaşması mümkün gözükmemektedir.

Sektörler	Katma Değer TL
Ağaç, Orman Ürünleri ve Mobilya	394.331.767
Çevre ve Geri Dönüşüm	339.529.864
Çimento, Toprak Ürünleri ve Madencilik	-298.284.281
Ekonomik İlişkiler ve Finans	15.506.445
Elektrik-Elektronik	144.986.023
Enerji	3.337.403.907
Gıda, Tarım ve Hayvancılık	5.974.612.638
Hazır Giyim	705.155.594
Hizmet, Eğitim ve Danışmanlık	767.806.399
İnşaat	107.563.802
Kimya	442.206.163
Lojistik	183.913.633
Makine ve Teçhizat	2.673.714.592
Metal	7.932.900.232
Otomotiv Ana Sanayi	-
Otomotiv Yan Sanayi	13.770.154.482
Perakende Ticareti	1.333.194.788
Plastik	690.236.167
Tekstil	11.645.023.925
TOPLAM	-

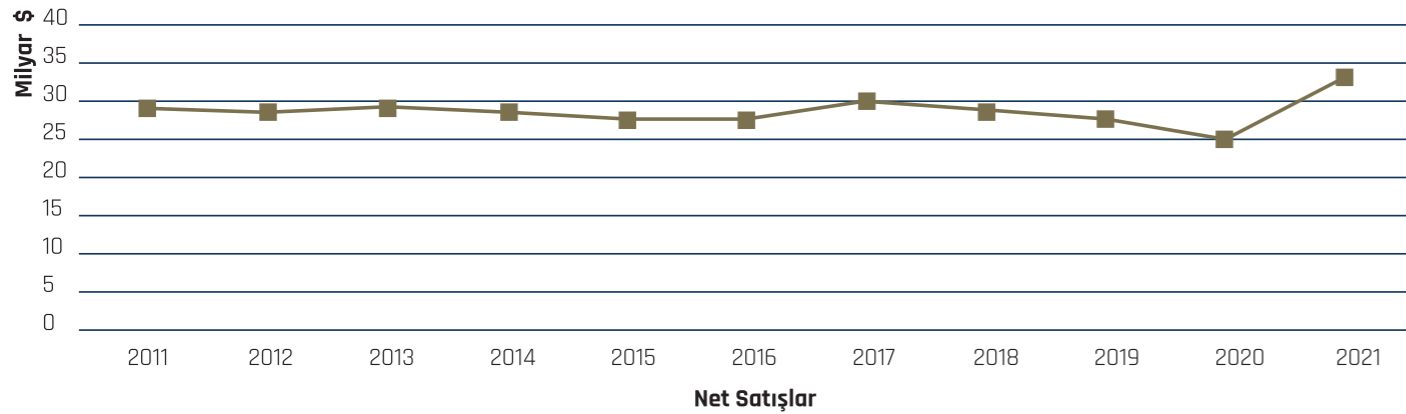
(-) Söz konusu firmalar ilgili sektörlerde yer alan verilerinin açıklanmasını istememektedir.

KATMA DEĞER=FAİZ+KİRA+DÖNEM KÂRI / ZARARI (V.Ö.)+ ÇALIŞANLARA ÖDENEN ÜCRET

2011-2021 250 FİRMANIN NET SATIŞLAR TOPLAMI (\$)

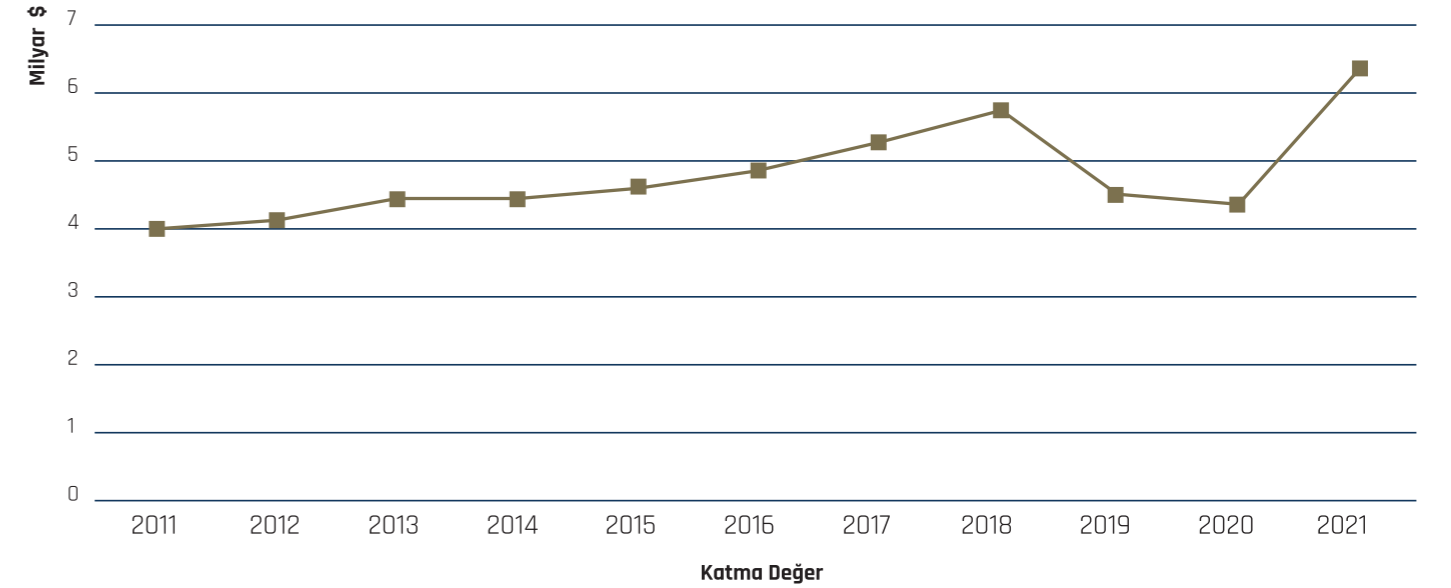
Şirketlerin net satışları incelendiğinde TL'nin dolar karşısında değer kaybına rağmen son 11 yılın en yüksek satış rakamına ulaşıldığı görülmüştür. Pandemi nedeniyle 26.9 milyar dolara gerileyen satışlar % 29 artarak 34.8 milyar dolara ulaşmıştır. 2010 yılında 30.1 milyar dolar olan satış büyümesi bileşik (CAGR) % 1,6 olup büyüme özellikle üretim ve teknolojik ürünlerde büyümek ilimiz ekonomisi için önemlidir. Bu noktada yabancı sermaye (FDI) çekmek için strateji geliştirilmelidir.

2011-2021 250 FİRMANIN KATMA DEĞER TOPLAMI (\$)

Katma değer artışı son 10 yılın pik seviyesindedir. 2012 yılında 4.1 milyar dolar olan katma değer 2021 yılında yaklaşık olarak 225 baz puana ulaşmış olup son 10 yılın bileşik (CAGR) büyümesi % 4,9'dur. İlimiz ekonomisi içinde katma değeri artırmak için öncelikle üretimi dolayısıyla da üretimden satışların payının artırılması gerekmektedir. Bunun için öncelik; değer yaratacak, teknolojik ve inovatif ürünlere odaklanmak olmalıdır.

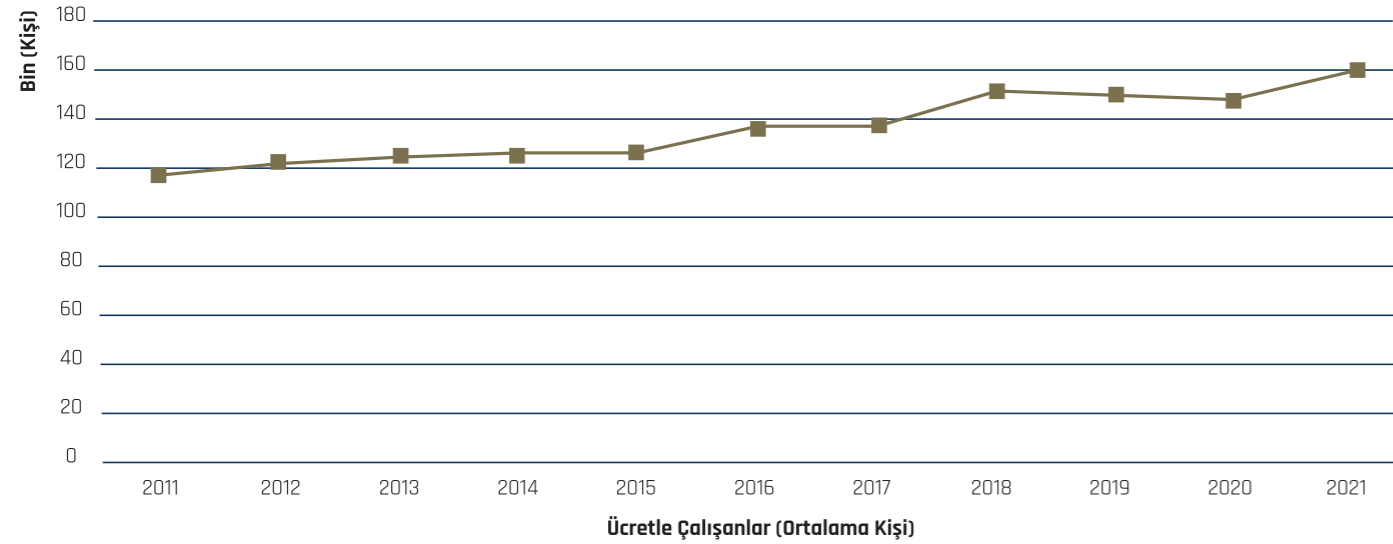

2011-2021 250 FİRMANIN ÜCRETLE ÇALIŞANLAR ORTALAMASI (KİŞİ)

2020 pandemi döneminde 149.022 kişiye düşen istihdam 2021 yılında Türkiye genelinde olduğu gibi artmıştır. Ülke genelinde 2020 yılında 26.8 milyon kişi olan istihdam sayısı 2021 yılında 29.8 milyon kişiye ulaşmıştır.

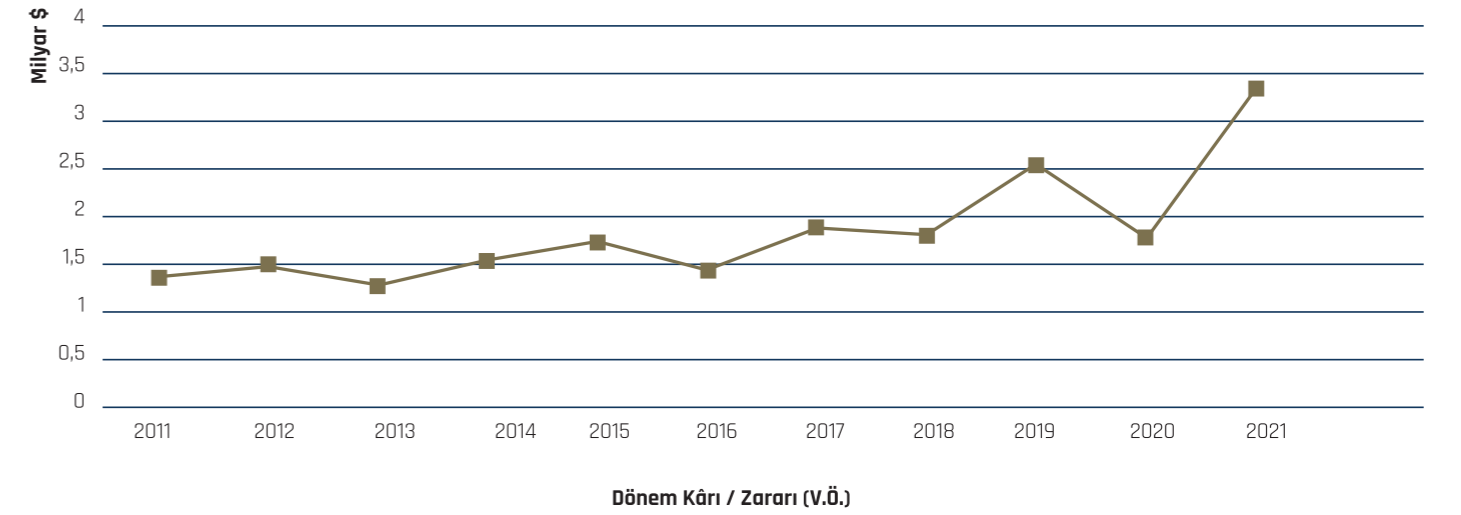
32.6 milyon kadın iş gücünün sadece 11.3 milyonu istihdama katılmakta diğer 21.3 milyon iş dünyasının içinde yer almamaktadır. Ülkemizde % 34,9 katılım oranı ile çok düşük olan kadın istihdamının artırılarak çevre, sosyal ve yönetim (ESG) açısından geliştirilmesi ve 2022 yılında bu konunun temel stratejiler içine alınması çok önemlidir.

2011-2021 FİRMANIN DÖNEM KÂRI / ZARARI (V.Ö.) TOPLAMI

2021, son on yılın en kârlı dönemi olmuştur ve 2020'e göre dolar bazında % 89 artış ile kârlılık 3.4 milyar dolar gerçekleşmiştir. Kârlılık artışında; satışın hızlı artması ve sabit maliyetlerin satış içindeki payının düşmesi etkili olmuştur. Özellikle pandemi döneminde tedarik zincirindeki aksaklıkların getirdiği arz talep dengesizliği ve üretimin aksamaması için talebin yarı mamul ve emtia tarafında canlı olması, brüt kâr ile faaliyet ve vergi öncesi dönem kârlarının da dolar bazında artmasına sebep olmuştur. Kârlılığı sürdürülebilir tutabilmek için teknolojik ve inovatif ürünlerin üretimine odaklanmak gerekmektedir. 2022 yılında dünyada yaşanan yüksek enflasyonun getirdiği fiyat artışları ve buna paralel olarak yavaşlayan dünya ekonomisi nedeniyle satış baskısı hissedilmektedir. Buna kapsamda da ölçek ekonomisinin getirdiği avantajın iyi değerlendirilmesi gerekmektedir.

2011-2021 SEKTÖREL FİRMA SAYILARI

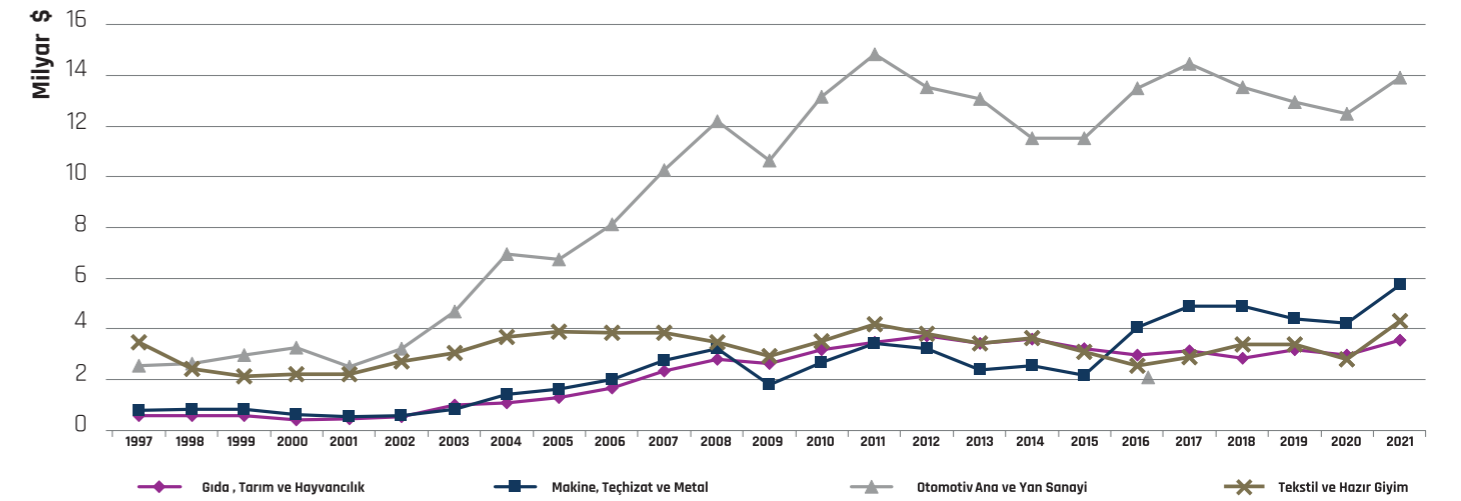
Otomotiv ana ve yan sanayide 2020 yılında 72 firma 250'ye girerken bu iki sektördeki firma sayısı 2021 yılında 8 adet azalmıştır. Bursa denildiğinde akla gelen bu sektörde yabancı sermaye ile şirket sayılarının artırılması daha fazla elektrik-elektronik, teknoloji ve kimya sanayinde firmanın ilimizde faaliyet göstermesi Bursa ekonomisi açısından önemlidir.

Sektörler	2020 Yılı Firma Sayısı	2021 Yılı Firma Sayısı	Artış / Azalış
Ağaç, Orman Ürünleri ve Mobilya	7	6	-1
Çevre ve Geri Dönüşüm	5	6	1
Çimento, Toprak Ürünleri ve Madencilik	5	6	1
Ekonomik İlişkiler ve Finans	3	4	1
Elektrik-Elektronik	1	1	0
Enerji	5	5	0
Gıda, Tarım ve Hayvancılık	30	30	0
Hazır Giyim	7	7	0
Hizmet, Eğitim ve Danışmanlık	3	4	1
İnşaat	4	3	-1
Kimya	3	4	1
Lojistik	3	3	0
Makine ve Teçhizat	17	18	1
Metal	13	18	5
Otomotiv Ana Sanayi	4	3	-1
Otomotiv Yan Sanayi	68	61	-7
Perakende Ticareti	22	19	-3
Plastik	6	7	1
Sağlık	1	0	-1
Tekstil	43	45	2

1997-2021 SEKTÖRLERE GÖRE NET SATIŞLAR TOPLAMI (\$)

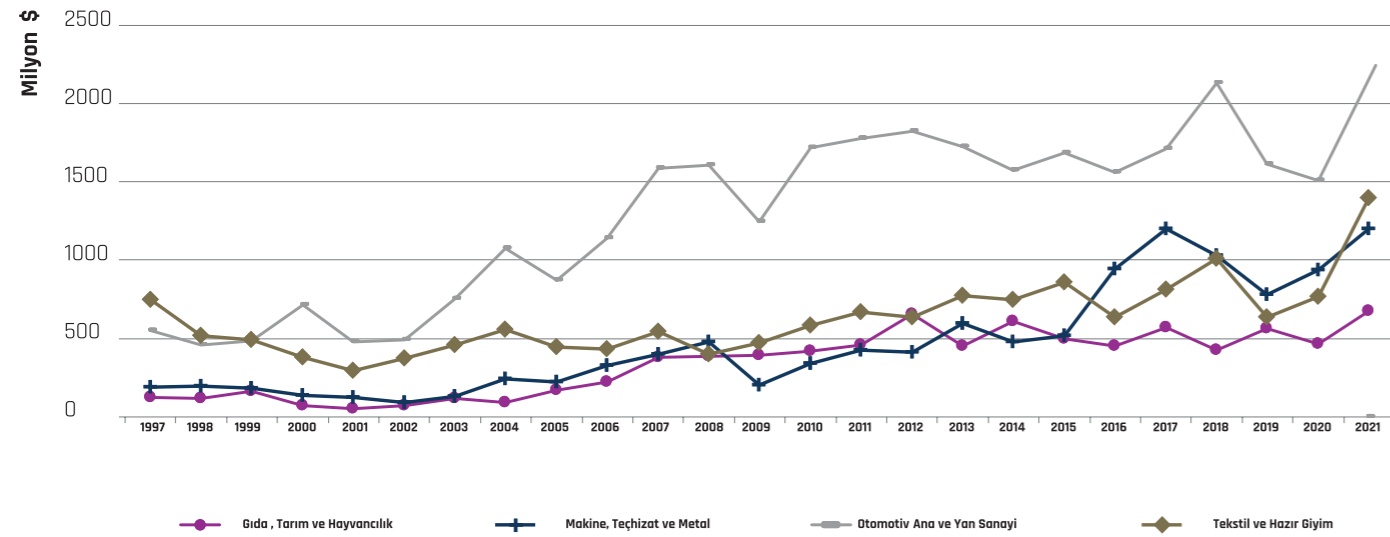

2021 yılında 250 büyük firma içerisinde yer alan gıda, tarım ve hayvancılık firmalarının son 10 yıllık satışlar ortalaması 3.2 milyar dolar civarında olup büyüme yatay seyretmektedir. 2021 yılında sektör büyümesi %20,3'tür. Makine, teçhizat ve metal sanayileri 2021 yılında % 36,5 büyümüşür ve 5.7 milyar dolar olarak gerçekleşen satış miktarı son 10 yılın 3.8 milyar dolar olan ortalama satışının çok üzerindedir. Otomotiv ana ve yan sanayinin net satışları 2021 yılında, 2020 yılına göre % 11,5 artarak 13.9 milyar dolara ulaşmıştır. Son 10 yılın ortalaması 13 milyar dolardır. Tekstil ve hazır giyim sektörleri ise 2021 yılında % 52,5 büyüyerek 4.3 milyar dolar satış miktarına ulaşmıştır.

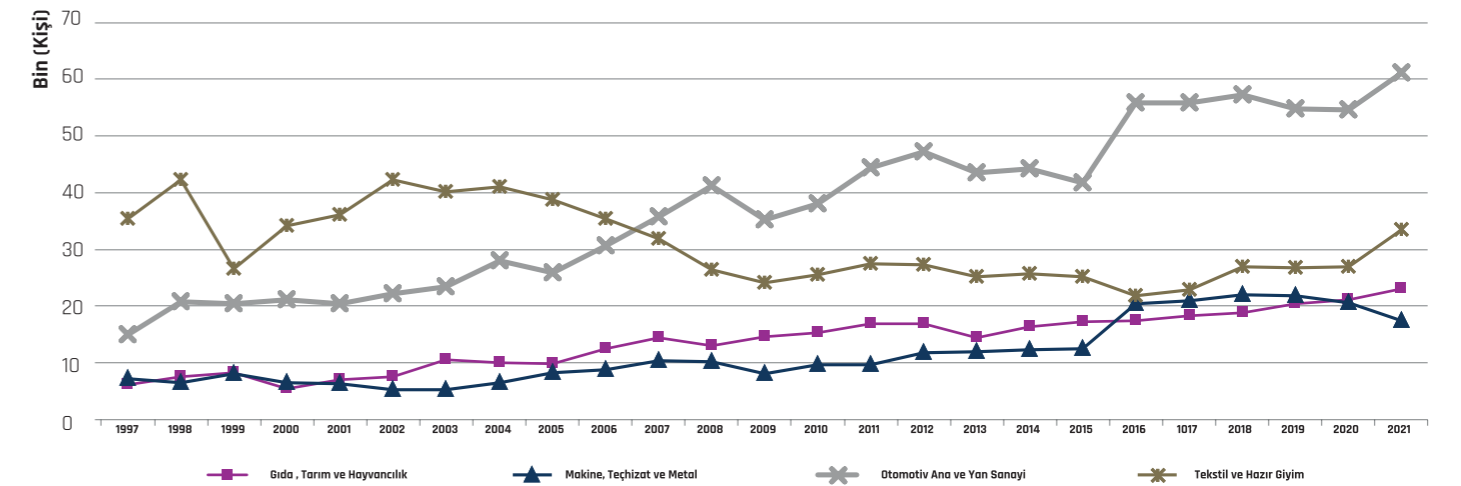
1997-2021 SEKTÖRLERE GÖRE KATMA DEĞER TOPLAMI (\$)

1997-2021 yılları arasında sektörel katma değer rakamları 2021 yılında en üst seviyededir. Toplam katma değeri 2021 yılında 2020 ile karşılaştığımızda tekstil ve hazır giyim % 81,8 artarak 1.4 milyar dolara, makine, teçhizat ve metal sanayi % 28,3 artarak 1.2 milyar dolara ve gıda, tarım ve hayvancılık sektörü de % 45,3 artarak 675 milyon dolara ulaşmıştır.

1997-2021 SEKTÖRLERE GÖRE ÜCRETLE ÇALIŞANLAR ORTALAMASI (KİŞİ)

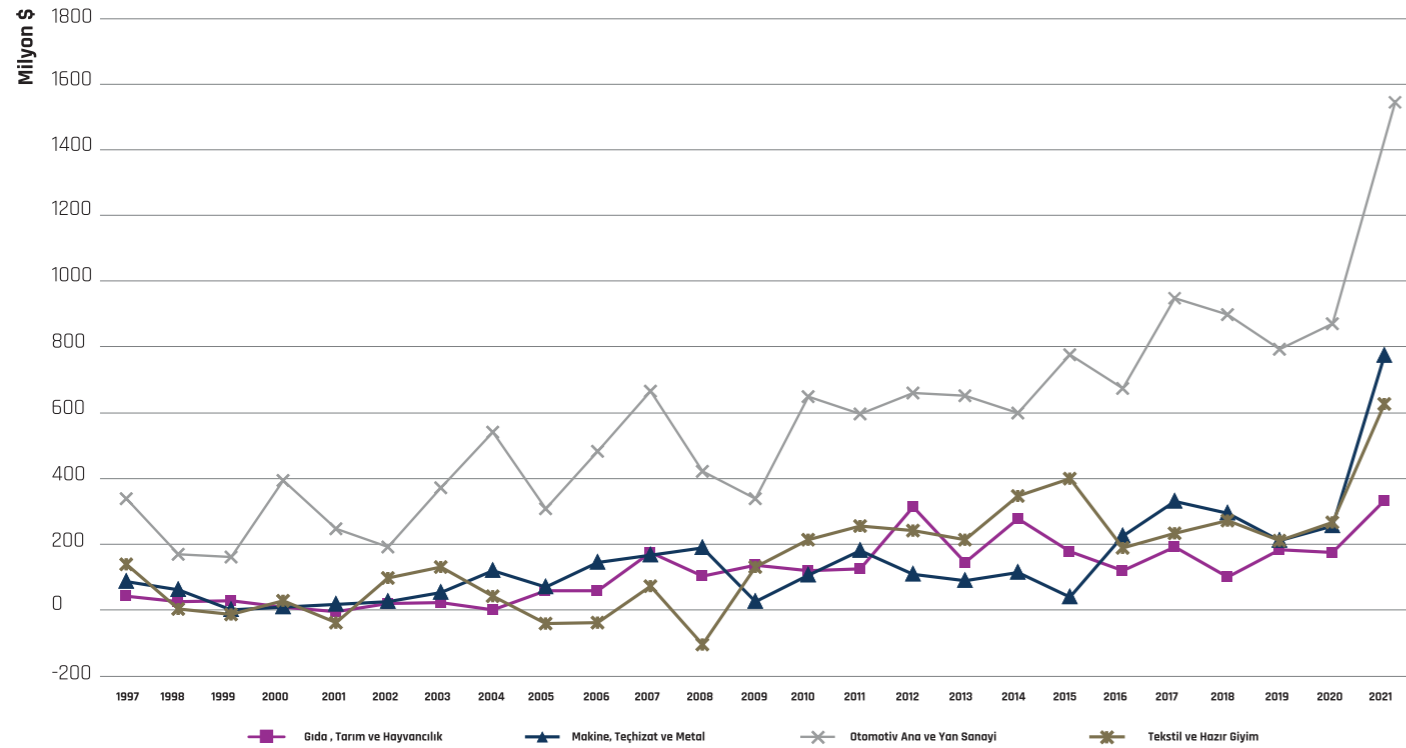
1997 yılında 63.701 olan istihdam sayısı her yıl bileşik % 4,5 artarak 134.918 kişiye ulaşmıştır. Pandemi dönemi iş ortamının getirdiği istihdam piyasasındaki arz ve talep dengesizlikleri 2021 yılını istihdam artışına bırakmıştır. Kadın istihdamın artırılması için özel çalışmalar yapılması toplumsal açıdan çok değerli olacaktır.

1997-2021 SEKTÖRLERE GÖRE DÖNEM KÂRI/ZARARI (V.Ö.) TOPLAMI (\$)

Bursa ekonomisine yön veren ana sektörlerde kârlılık artışı 2021 yılında 2020 yılına göre oldukça başarılıdır. Makine, teçhizat ve metal sektörleri 2020 yılına göre kârlılığını % 202, tekstil ve hazır giyim sektörü ise % 134 artırmıştır. Diğer kârlılık göstergeleri olan faaliyet kârı ve FAVÖK artışı da başarılıdır.

YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR

250 Firma içinde 41 firma yabancı sermayelidir. İlk 5 ülke ve şirket sayısı, Almanya 11, Hollanda 5, ABD 4, Fransa 4 ve İspanya 3 firma ile Bursa ekonomisi içinde faaliyet göstermektedir. Bu firmaların Bursa ekonomisi içinde payları çok değerlidir. **Satışların % 45,5'i, üretimden satışların % 56'sı, aktifin % 37,6'sı öz kaynakların % 41'i, kârlılığın % 47'si, ihracatın % 62,1'i yabancı firmalar tarafından gerçekleştirilmektedir.**

2021 yılında doğrudan yabancı şirketlerin yurt dışında yaptıkları (FDI) 1,587 milyar dolardır. Bu yatırımların 837 milyar doları gelişmekte olan ülkelere 746 milyar doları ise gelişmiş ülkelere gitmiştir.

En çok yatırım alan ülkeler ve yatırım tutarları ABD 367, Çin 322 (Hong Kong dâhil) ve Singapur 90 milyar dolardır. En fazla uluslararası yatırım yapan ilk üç ülke ise ABD 403, Almanya 152 ve Japonya 147 milyar dolardır.

250 büyük firma içindeki 41 yabancı firmanın 16'sı bu ülkelere aittir. Bursa ekonomisinin, yabancı sermaye içindeki payının güçlendirilmesi için global pazarlarda başta ABD, Almanya, Japonya ve Çin'de stratejik iş birliklerinin geliştirilmesi çok önemlidir.

	Yabancı Sermaye Payı (41 firma)			Yabancı Sermaye Payı (250 firma)		
	0,01-25	25,01-50	50+	0,01-25	25,01-50	50+
Kuruluş Sayısı	4	9	28	4	9	28
Kuruluş Sayısı Oran (%)	9,76	21,95	68,29	1,6	3,6	11,2
Üretimden Satışlar (Net)	4,22	39,98	55,80	2,37	22,47	31,35
Net Satışlar	4,32	39,62	56,06	1,97	18,04	25,53
İhracat	3,04	31,03	65,93	1,89	19,28	40,96
Dönem Kâr ve Zarar Toplamı (V.Ö)	2,77	49,22	48,01	1,31	23,22	22,65
Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr/Zarar	6,00	54,61	39,39	2,77	25,25	18,22
Öz kaynak	6,70	39,63	53,67	2,73	16,18	21,92
Aktif Toplamı	7,84	43,97	48,18	2,95	16,55	18,14
Ücretle Çalışanlar	11,63	27,99	60,38	4	9,63	20,79
Katma Değer	11,96	50,29	37,75	4,4	18,52	13,9

Burada dikkat çeken ise yabancı sermaye payı yüzde 50'nin üzerinde olan 28 firmanın 250 büyük firma içerisinde aldığı paylardır. Bu firmalar üretimden satışların %55,8'ini, net satışların %56'sını, ihracatın ise %65,93'ünü oluşturmaktadır. Yabancı sermaye pay ağırlığının Bursa'nın ihracatında önemli bir role sahip olduğu gözükmemekte ve katma değerli yatırımlara olumlu yönde etki etmektedir.

ÜLKE	FİRMA SAYISI	Ciro (TL)	Cironun / Yabancı sermaye Toplam Cirosundaki % Payı	250 Büyük Firma Toplamında % payı
FRANSA	4	35.741.233.086	25,50	11,61
İTALYA	2	32.229.386.382	22,99	10,47
İSPANYA	3	23.302.967.670	16,62	7,57
ALMANYA	11	14.261.333.474	10,17	4,63
İSVİÇRE	2	13.050.780.166	9,31	4,24
HOLLANDA	5	7.590.261.578	5,41	2,47
ABD	4	4.972.638.495	3,55	1,62
JAPONYA	2	2.830.143.830	2,02	0,92
AZERBEYCAN	1	1.876.684.252	1,34	0,61
İNGİLTERE	2	1.660.613.185	1,18	0,54
GÜNEY KORE	2	1.508.549.703	1,08	0,49
AVUSTURYA	1	479.081.321	0,34	0,16
GÜNEY AFRIKA	1	372.477.429	0,27	0,12
LÜKSEMBURG	1	299.013.512	0,21	0,10
TOPLAM	41	140.175.164.083	100,00	45,53

SEKTÖR	FİRMA SAYISI	Ciro (TL)	Cironun/ Yabancı sermaye toplam cirosundaki % payı	250 büyük firma toplamında % payı
Otomotiv Ana Sanayi	2	66.405.285.442	47,37	21,57
Otomotiv Yan Sanayi	25	36.507.767.272	26,04	11,86
Metal	3	20.940.021.409	14,94	6,80
Tekstil	3	5.388.693.128	3,84	1,75
Makine ve Teçhizat	1	3.040.470.260	2,17	0,99
Elektrik-Elektronik	1	2.869.446.783	2,05	0,93
Gıda Tarım ve Hayvancılık	3	2.004.000.775	1,43	0,65
Enerji	1	1.876.684.252	1,34	0,61
Kimya	1	843.781.250	0,60	0,27
Plastik	1	299.013.512	0,21	0,10
TOPLAM	41	140.175.164.083	100,00	45,53

- Firmalar önümüzdeki dönemde de asli işlerine ve FAVÖK kârlılıklarına öncelik vermeye devam etmelidir. FAVÖK oranlarının artırılması için öncelikle daha nitelikli ve katma değerli ürün yelpazesine geçiş gerekmektedir.
- Standart ürünlerin üretimi yeterince katma değer ve kâr yaratmamaktadır. Standart ürünlerin rekabet alanından inovasyon, tasarım ve teknoloji içeren ürünlerin üretimine geçilmelidir.
- Teknoloji faaliyetleri, inovasyon ve markalaşma her koşul içinde firmaları ayırtıracak unsurlar olmaya devam etmektedir. Teknolojik yenilikler küçülme ve kriz dönemlerinden çıkışta rakiplere karşı avantajlar sağlayacaktır.
- Üretimde ölçek kullanımı ve kaynak verimliliği çok önemli hale gelmiştir. Girdilerin tedarikinde güvenlik ve fiyat dalgalanmalarına karşı risk yönetimi öne çıkarılmalıdır. Yüksek emtia ve girdi fiyatları kalıcı gibi görünmektedir. Bu nedenle en az fire ile çalışmak önemli olmaktadır.
- Enerji fiyatları ve maliyetleri de tüm dünya genelinde yüksek kalmaya devam edecektir. Bu nedenle enerji verimliliği de çok önemli hale gelmiştir. En az enerji tüketimi ile en yüksek üretim sağlanmalıdır.
- Yeşil üretim kaçınılmaz bir öncelik haline gelmiştir. Dijitalleşme de paralelinde sürmektedir. Tüm iş süreçleri yeşil ve dijital hale getirilmelidir.
- İşgücü maliyetleri de daha hızlı yükselmektedir. Küresel enflasyon ile çalışanlar yaşam maliyeti krizi ile karşı karşıyadır. Bu nedenle enflasyona karşı koruma sağlayacak ücret artışları da sürekli hale gelmektedir.
- Firmalar kaçınılmaz olarak bir yandan otomasyona ağırlık verirken diğer yandan işgücü verimliliğini artırmalıdır. İş süreçleri ve organizasyonlar daha yalın hale getirilmelidir.
- İş süreçlerinde iş birlikleri ve ortaklıklar da etkinlik ve verimliliği artıracak bir yöntem olarak kullanılmalıdır. Özellikle organize sanayi bölgelerinde ortak girdi ve hizmet kullanımları yaygınlaştırılmalıdır.

2021 YILI 250 BÜYÜK FİRMA

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Bağlı Olduğu Oda	Sıra No	Net Satışlar TL	Sıra No	Katma Değer TL	Sıra No	Öz kaynaklar TL	Sıra No	Aktif Toplamı TL	Sıra No	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	Sıra No	FAVÖK	Sıra No	İhracatı \$	Sıra No	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Sıra No	Üretimden Satışlar TL
1	OYAK RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	1	34.413.732.641	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.764.202.869	3	6.733	1	34.413.732.641
2	TOFAŞ - TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	2	31.991.552.801	1	4.866.834.881	1	5.226.053.560	1	18.237.201.977	1	3.632.918.825	1	6.813.776.883	2	1.629.442.105	4	6.575	2	26.566.750.666
3	BORÇELİK ÇELİK SANAYİİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	3	16.137.370.372	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	419.536.854	-	-	3	14.647.022.118
4	TGS DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	4	14.530.173.982	195	24.078.096	176	64.116.470	14	2.963.857.296	158	15.617.815	206	12.564.778	3	1.617.892.068	232	18	-	0
5	BOSCH SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	5	12.711.727.570	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	925.217.629	2	7.540	4	7.950.086.789
6	LİMAK ULUDAĞ ELEKTRİK PERAKENDE SATIŞ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	6	8.962.461.284	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	SÜTAŞ SÜT ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ	KARACABEY	7	6.041.371.003	8	1.179.489.170	7	2.002.982.968	8	4.713.116.022	-	-	-	-	79	20.307.992	7	4.383	5	4.996.058.492
8	ASIL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ORHANGAZİ	8	4.657.449.491	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	140.314.122	28	1.146	6	4.625.331.789
9	-	ORHANGAZİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	PRO YEM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KARACABEY	10	3.892.815.585	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	3.622.768.891
11	KORTEKS MENSUCAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	11	3.478.280.071	2	3.640.860.983	5	2.707.089.279	6	8.900.958.647	4	1.585.658.231	7	1.139.340.744	37	48.301.286	15	2.316	9	3.476.288.475
12	YEŞİM SATIŞ MAĞAZALARI VE TEKSTİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	12	3.373.585.098	137	72.229.901	166	72.476.305	30	1.678.769.672	98	49.850.522	86	103.028.601	6	346.979.916	216	40	-	0
13	GEMLİK GÜBRE SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ	GEMLİK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	YAZAKİ SYSTEMS TECHNOLOGIES TURKEY OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	BOSCH REXROTH OTOMASYON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	15	3.040.470.260	40	299.687.558	-	-	19	2.486.598.437	127	29.343.462	35	224.242.609	7	276.093.414	-	-	11	2.822.919.611
16	DÖKTAŞ DÖKÜMÇÜLÜK TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	ORHANGAZİ	16	2.959.186.786	36	340.591.541	-	-	15	2.923.974.330	240	-157.783.921	13	666.683.855	8	241.553.011	12	2.682	10	2.850.632.670
17	BEYÇELİK GESTAMP OTOMOTİV SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	17	2.940.417.586	-	-	-	-	18	2.603.429.957	-	-	-	-	32	51.234.560	18	1.932	14	2.643.997.380
18	TÜRK PRYSMIAN KABLO VE SİSTEMLERİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	18	2.869.446.783	83	144.986.023	43	412.898.651	17	2.670.680.784	103	48.431.490	87	98.045.796	15	90.702.849	73	571	13	2.715.795.081
19	R.B. KARESİ İTHALAT İHRACAT TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	19	2.804.612.256	-	-	-	-	13	3.025.354.671	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	KÖFTECİ YUSUF HAZIR YEMEK TEMİZLİK CANLI HAYVAN ET MAMÜLLERİ ENTEGRE GIDA İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	20	2.596.729.102	22	570.515.108	72	251.860.094	71	749.725.877	124	29.963.949	71	113.704.556	-	0	1	8.666	19	1.960.470.699
21	ALMAXTEX TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	21	2.550.398.796	19	641.644.739	42	421.028.925	31	1.678.528.052	-	-	-	-	-	0	9	4.197	15	2.432.238.108
22	ÖZDİLEK ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ VE TEKSTİL SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	22	2.319.970.594	18	660.409.005	19	1.009.666.552	26	1.952.959.371	32	191.916.285	22	368.880.599	-	0	6	4.862	-	0
23	HASTAVUK GIDA TARIM HAYVANCILIK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	23	2.313.889.849	-	-	-	-	74	720.392.001	-	-	-	-	21	65.666.045	17	2.024	17	2.101.431.388
24	ULUDAĞ ELEKTRİK DAĞITIM ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	24	2.270.685.307	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Bağlı Olduğu Oda	Sıra No	Net Satışlar TL	Sıra No	Katma Değer TL	Sıra No	Öz kaynaklar TL	Sıra No	Aktif Toplamı TL	Sıra No	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	Sıra No	FAVÖK	Sıra No	İhracatı \$	Sıra No	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Sıra No	Üretimden Satışlar TL
25	KÜÇÜKÇALIK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İNEGÖL	25	2.091.154.110	9	1.096.628.494	97	186.598.328	23	2.386.910.585	-	-	9	753.784.602	19	79.428.416	16	2.121	24	1.691.139.644
26	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	AUNDE TEKNİK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	27	2.034.145.956	-	-	8	1.936.391.344	-	-	9	657.417.339	-	-	9	236.523.183	10	3.704	18	2.005.165.695
28	KARSAN OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	28	1.943.721.223	10	1.081.040.727	35	656.325.016	12	3.113.431.650	28	210.036.165	14	610.537.173	13	116.683.017	31	1.079	20	1.816.944.313
29	BURSAGAZ BURSA ŞEHİRİÇİ DOĞALGAZ DAĞITIM, TİCARET VE TAAHHÜT ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	29	1.876.684.252	87	141.434.459	27	791.049.164	34	1.572.868.555	76	86.476.822	92	92.941.279	-	0	131	283	175	114.582.984
30	DURMAZLAR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	30	1.873.123.294	-	-	16	1.191.710.098	20	2.430.082.776	-	-	-	-	12	126.077.991	-	-	25	1.684.837.346
31	ÇİMTAŞ ÇELİK İMALAT MONTAJ VE TESİSAT ANONİM ŞİRKETİ	GEMLİK	31	1.853.277.454	11	1.028.608.425	14	1.394.047.097	-	-	7	885.958.511	11	697.428.276	-	-	46	816	-	-
32	ÇEMTAŞ ÇELİK MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	32	1.742.303.826	21	594.907.425	18	1.102.738.015	41	1.300.483.954	14	517.583.770	16	577.226.177	26	57.882.795	92	466	23	1.691.521.200
33	LEONI KABLO VE TEKNOLOJİLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	33	1.526.636.099	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	88.169.363	-	-	29	1.469.509.461
34	P.M.S.METAL PROFİL ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	34	1.519.424.860	70	167.878.588	79	241.466.658	60	850.825.393	44	136.432.266	61	126.640.202	16	89.752.106	89	471	26	1.518.787.468
35	YAZAKİ OTOMOTİV YAN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36	ÇOŞKUNÖZ METAL FORM MAKİNA ENDÜSTRİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	36	1.475.372.611	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	1.475.372.611
37	HARPUT TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	37	1.392.361.983	31	403.793.153	36	628.748.473	39	1.365.599.571	53	118.250.149	28	241.703.037	127	5.573.589	22	1.445	34	1.105.100.444
38	ERBAK - ULUDAĞ PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	38	1.364.372.279	88	141.303.490	147	92.807.395	67	789.530.799	146	19.261.493	46	180.728.066	54	34.351.409	44	848	-	0
39	TAT GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	M.K. PAŞA	39	1.348.519.598	-	-	23	917.155.853	32	1.677.192.154	22	290.136.193	48	169.039.985	47	38.441.759	32	1.025	32	1.192.068.631
40	TARFAŞ TARIMSAL FAALİYETLER ÜRETİM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KARACABEY	40	1.317.468.411	205	17.535.509	221	15.174.136	84	634.245.546	-	-	-	-	-	0	91	469	30	1.296.721.969
41	HITACHI ASTEMO TURKEY OTOMOTİV ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	41	1.295.411.314	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42	-	ORHANGAZI-İST.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43	İNALLAR OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	43	1.191.363.735	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	168	114.089	-	-	-	-
44	PARLADI METAL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	44	1.161.129.517	160	47.504.817	141	98.290.754	118	393.206.524	128	26.994.617	167	31.148.045	91	16.163.063	179	123	183	15.727.588
45	Tİ OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46	AKBAŞLAR TEKSTİL ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	46	1.061.375.807	27	441.071.799	82	228.305.531	40	1.309.362.204	-	-	-	-	170	66.466	23	1.438	35	1.056.671.693
47	KOÇASLANLAR OTOMOTİV İNŞAAT TAŞIMACILIK PETROL ÜRÜNLERİ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	47	1.055.989.917	144	61.290.515	153	88.075.631	165	260.014.604	130	25.647.098	144	49.004.126	146	1.834.911	165	169	-	0
48	GÖLPLİK ŞEREMET TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	48	1.053.991.960	13	728.511.989	17	1.120.132.643	43	1.253.983.382	8	672.244.114	19	446.915.183	154	1.056.408	48	799	36	1.052.384.200
49	ÖZDİLEK EV TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	49	1.050.625.086	34	365.657.561	40	466.456.044	55	962.483.423	26	229.990.474	34	226.677.970	155	1.009.838	19	1.603	39	940.791.111
50	WARMHAUS ISITMA VE SOĞUTMA SİSTEMLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	50	1.037.537.385	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51	35.892.546	93	461	37	1.007.335.849	
51	MENGERLER TİCARET TÜRK ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	51	979.515.888	109	114.209.179	-	-	199	184.199.446	-	-	117	62.608.434	-	0	163	178	-	0
52	SÖNMEZ ÇİMENTO YAPI VE MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Bağlı Olduğu Oda	Sıra No	Net Satışlar TL	Sıra No	Katma Değer TL	Sıra No	Öz kaynaklar TL	Sıra No	Aktif Toplamı TL	Sıra No	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	Sıra No	FAVÖK	Sıra No	İhracatı \$	Sıra No	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Sıra No	Üretimden Satışlar TL
53	ULUDAĞ İÇECEK TÜRK ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	53	959.701.696	-	-	81	229.980.085	37	1.432.661.123	-	-	-	-	-	0	95	451	38	959.701.696
54	ROLLMECH AUTOMOTİVE SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	54	943.832.190	-	-	-	-	45	1.175.216.073	-	-	-	-	74	23.523.472	-	-	40	935.226.041
55	-	İNEGÖL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
56	TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ ŞİŞECAM DÜZCAM BURSA FABRİKASI ŞUBESİ	YENİŞEHİR-İST	56	927.492.876	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	107	387	-	-
57	S.S. MARMARA ZEYTİN TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ MARMARABİRLİK	BTSO	57	917.734.598	67	180.223.385	32	719.778.356	59	850.925.360	51	124.107.257	88	97.489.415	80	19.723.854	109	376	43	870.423.632
58	BURSALI TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	58	909.811.147	50	254.165.737	159	78.790.388	66	799.861.149	179	9.037.947	120	62.167.222	70	24.629.756	77	545	116	307.160.310
59	BURKAY UĞUR KAUCUK KİMYA VE PETROL ÜRÜNLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	59	907.234.129	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60	COPA ISI SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	60	907.233.585	-	-	112	143.147.298	64	823.317.725	-	-	-	-	25	58.181.326	118	328	-	-
61	BOLACALAR UN YEM YAĞ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	61	907.061.571	81	146.821.571	62	279.284.575	101	513.326.632	-	-	-	-	138	3.266.294	213	47	41	875.871.886
62	EPSAN FZ KİMYA PLASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GEMLİK	62	872.747.516	53	242.776.374	71	257.115.187	78	691.873.220	-	-	-	-	36	49.089.883	182	120	45	841.332.451
63	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
64	MİPAR METAL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
65	RUDOLF DURANER KİMYEVİ MADDELER TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	65	843.781.250	37	339.931.087	-	-	69	765.437.053	21	298.894.682	27	269.490.379	105	12.296.182	135	260	69	597.100.000
66	ZORLU ENERJİ ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	66	841.887.229	4	3.089.824.428	6	2.412.890.322	3	12.144.437.637	85	68.203.093	218	7.869.142	-	0	211	50	178	56.928.404
67	SULTAN YETKİLİ MÜESSESE ANONİM ŞİRKETİ	İNEGÖL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
68	İŞIKSOY TEKSTİL İNŞAAT TAHHÜT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	68	806.519.998	93	136.275.346	48	342.867.695	86	616.867.435	81	74.595.364	98	88.574.513	121	7.117.311	49	790	54	722.734.491
69	OTOKOÇ OTOMOTİV TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ - BURSA ŞUBESİ	BTSO	69	806.310.642	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	171	150	-	-
70	T.K.G. OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	70	795.735.711	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
71	ODELO OTOMOTİV AYDINLATMA ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	71	791.350.840	-	-	-	-	42	1.279.395.244	-	-	-	-	45	38.937.544	-	-	53	727.122.698
72	KARATAŞ SAÇ VE BORU, TURİZM,SANAYİ DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GEMLİK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
73	POLYTEKS TEKSTİL SANAYİ ARAŞTIRMA VE EĞİTİM ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	73	771.542.245	-	-	-	-	54	962.618.861	-	-	-	-	81	19.537.863	67	636	50	759.669.082
74	ÖZ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	74	766.294.316	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	63.456.878	-	-	-	-
75	MAYSAN MANDO OTOMOTİV PARÇALARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	75	764.499.869	-	-	134	107.435.199	98	524.772.361	-	-	-	-	61	28.114.254	-	-	51	728.607.863
76	COATS (TÜRKİYE) İPLİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	76	747.140.222	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55	718.005.721
77	POSCO TNPC OTOMOTİV ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
78	ESKAPET AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İNEGÖL	78	741.846.006	-	-	-	-	81	669.629.730	-	-	-	-	50	36.458.770	-	-	58	684.259.386
79	B-PLAS BURSA PLASTİK METAL İNŞAAT ENERJİ MADENCİLİK JEOTERMAL TURİZM SİVİL HAVACILIK VE TARIM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	79	737.492.772	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	151	1.238.109	100	414	59	671.569.007

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Bağlı Olduğu Oda	Sıra No	Net Satışlar TL	Sıra No	Katma Değer TL	Sıra No	Öz kaynaklar TL	Sıra No	Aktif Toplamı TL	Sıra No	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	Sıra No	FAVÖK	Sıra No	İhracatı \$	Sıra No	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Sıra No	Üretimden Satışlar TL
80	SAMANCI GIDA TARIM HAYVANCILIK VE ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	80	732.913.649	208	15.521.975	214	26.026.551	196	191.010.225	-	-	-	-	59	28.900.980	226	22	-	0
81	CANSAN ALÜMİNYUM PROFİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43	42.340.148	-	-	-	-
82	ERMAKSAN MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	82	710.399.389	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	53.958.549	-	-	60	660.836.355
83	YAZAKI WİRING TECHNOLOGİES TÜRKİYE ELEKTRİK SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
84	GEMPORT GEMLİK LİMAN VE DEPOLAMA İŞLETMELERİ ANONİM ŞİRKETİ	GEMLİK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
85	AKA OTOMOTİV SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ORHANGAZİ	85	672.923.804	82	145.748.499	121	118.544.326	91	588.303.128	138	22.657.596	103	77.168.700	98	14.071.311	42	874	64	635.209.983
86	SİRENA MARİNE DENİZCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ORHANGAZİ	86	659.525.018	-	-	-	-	44	1.184.826.055	-	-	-	-	35	49.991.706	45	819	61	659.525.018
87	AK-PRES METAL YEDEK PARÇA MAKİNE SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	87	657.021.405	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
88	CONTİTECH LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	88	653.933.792	-	-	90	215.897.131	128	361.764.625	-	-	-	-	29	56.508.834	-	-	67	612.527.031
89	FİSTAŞ FANTAZİ İPLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	89	653.857.102	85	144.236.136	76	244.598.238	58	871.211.724	111	41.552.352	42	203.271.364	-	0	25	1.241	62	648.980.666
90	VİBRACOUSTİC CV AIR SPRİNGS OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GEMLİK	90	653.491.012	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	50.928.541	76	548	-	-
91	GRAMMER KOLTUK SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	124	87.804.046	185	52.844.318	185	207.921.106	203	1.742.881	173	25.155.865	-	-	86	488	66	621.391.046
92	EKONOMİK YETKİLİ MÜESSESE ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
93	SİMPET AKARYAKIT VE SERVİS HİZMETLERİ TURİZM TAŞIMACILIK TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	93	638.236.602	-	-	145	94.263.662	190	200.583.500	-	-	198	14.400.799	-	0	-	-	-	0
94	BURULAŞ -BURSA ULAŞIM TOPLU TAŞIM İŞLETMECİLİĞİ TURİZM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
95	KAPLANLAR PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	95	630.697.272	110	111.937.177	154	87.052.265	148	299.747.928	66	101.283.402	222	5.747.312	38	47.206.473	227	22	-	0
96	FİSTAŞ DIŞ TİCARET PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	96	617.666.976	217	12.100.240	229	6.750.215	138	338.145.699	180	8.532.369	66	120.875.032	28	56.844.054	238	9	-	0
97	ÖZBAĞ KUYUMCULUK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
98	İLAY TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	98	611.122.172	96	129.651.847	75	244.694.849	83	639.333.714	91	61.305.907	43	194.328.547	-	0	88	479	70	591.351.782
99	AKWEL BURSA TÜRKİYE OTOMOTİV ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	99	608.793.243	44	277.586.803	53	318.472.066	104	493.259.236	-	-	69	116.735.939	44	41.253.788	50	786	71	585.208.210
100	ACARSOY TEKSTİL TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	42	288.335.922	-	-	-	-	25	254.840.150	-	-	172	61.000	98	423	68	603.325.042
101	ORAU ORHAN OTOMOTİV KONTROL SİSTEMLERİ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	101	592.000.937	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	45.516.440	35	1.013	-	-
102	ERMETAL OTOMOTİV VE EŞYA SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	102	588.969.712	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	668	75	542.660.895
103	KAPLANLAR SOĞUTMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	103	586.282.627	48	265.182.922	52	318.742.080	102	496.390.533	31	192.127.331	37	218.807.681	-	0	75	551	73	565.170.376
104	COŞKUNÖZ KALIP MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	104	583.406.388	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
105	COŞKUNÖZ HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	105	578.334.949	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
106	ÇİMTAŞ BORU İMALATLARI VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	GEMLİK	106	577.471.325	200	20.077.406	-	-	-	-	-	-	-	-	53	34.542.567	51	773	-	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Bağlı Olduğu Oda	Sıra No	Net Satışlar TL	Sıra No	Katma Değer TL	Sıra No	Öz kaynaklar TL	Sıra No	Aktif Toplamı TL	Sıra No	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	Sıra No	FAVÖK	Sıra No	İhracatı \$	Sıra No	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Sıra No	Üretimden Satışlar TL
107	ÇİLEK MOBİLYA ANONİM ŞİRKETİ	İNEGÖL	107	572.000.719	59	210.119.209	70	258.782.962	129	361.340.385	50	126.277.796	59	131.766.453	86	17.068.820	53	749	91	454.930.405
108	GES TEKSTİL DIŞ TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	108	571.399.358	230	5.510.700	225	9.654.433	178	216.934.392	-	-	-	-	24	58.859.405	241	6	-	0
109	HAKSAN OTOMOTİV MAMÜLLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	109	547.238.671	-	-	51	332.564.409	113	431.932.433	-	-	-	-	88	16.420.071	120	320	151	251.909.016
110	ŞEM LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	110	539.351.355	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	156	866.935	-	-	-	-
111	ÖZTANER GIDA VE İHTİYAÇ MADDELERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	111	538.831.842	125	87.516.174	219	16.043.843	-	-	193	3.616.080	215	10.293.061	-	0	-	-	-	-
112	KIRPART OTOMOTİV PARÇALARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ORHANGAZI	112	538.609.313	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	43.237.878	-	-	89	465.671.926
113	BİNTEK BURSA İNSAN KAYNAKLARI TAAHHÜT EĞİTİM DANIŞMANLIK HİZMETLERİ İMAR İNŞAAT VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
114	FEKA OTOMOTİV MAMÜLLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	114	533.310.583	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75	23.403.489	-	-	78	526.441.750
115	YENİLMEZ DÖVİZ ALTIN TİCARETİ SINIRLI YETKİLİ MÜESSESE ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	115	530.656.809	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
116	ŞAHİNCE OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	116	529.305.704	116	93.505.965	120	118.868.402	134	349.220.450	119	34.394.511	130	57.457.959	128	5.122.338	99	415	79	521.794.032
117	BURSA ÇİMENTO FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	117	519.143.750	58	216.941.706	22	922.365.313	47	1.083.569.056	38	162.710.905	191	16.372.790	129	4.841.364	143	239	83	495.030.337
118	SÖZAL KİMYA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	118	513.862.289	169	39.938.973	74	246.250.911	85	621.271.785	170	11.648.995	85	104.690.303	123	6.646.820	155	196	170	188.066.756
119	FORMFLEKS OTOMOTİV YAN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	119	511.906.048	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	81	506.449.637
120	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
121	VEZİRHAN ÇİMENTO MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	121	502.905.690	-	-	-	-	38	1.412.436.617	-	-	-	-	84	18.107.272	-	-	82	501.159.814
122	E.N.A. TEKSTİL TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	122	502.808.064	-	-	38	523.099.335	73	733.158.733	-	-	-	-	-	0	-	-	85	479.953.620
123	İLAY DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	123	497.786.831	175	34.283.098	224	10.679.054	216	134.797.397	184	6.889.983	176	23.965.056	31	52.287.667	240	7	-	0
124	EPSAN PLASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	124	486.950.734	143	61.733.529	139	99.205.323	149	294.440.987	-	-	-	-	120	7.206.195	201	78	100	402.830.065
125	WEAVERS TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
126	APTIV TURKEY TEKNOLOJİ HİZMETLERİ LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	126	479.081.321	45	277.049.269	83	224.476.730	116	402.887.617	69	96.063.690	185	19.693.090	109	11.568.079	20	1.484	86	479.081.321
127	TAŞDELEN TEKSTİL SANAYİ TİCARET VE TURİZM ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	127	477.957.756	-	-	-	-	150	294.411.819	-	-	-	-	163	224.489	223	27	187	710.291
128	PRESİMSAN HİDROLİK, MAKİNE, KALIP, YEDEK PARÇA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
129	ŞEM OTOMOTİV DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	129	473.895.752	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	57	30.837.619	-	-	-	-
130	FINE FOOD GIDA SANAYİ VE TİCARET İHRACAT-İTHALAT ANONİM ŞİRKETİ	İNEGÖL	130	473.105.565	108	114.815.619	77	244.597.269	49	1.015.858.605	83	69.220.148	44	190.443.400	107	11.764.080	66	643	95	439.028.638
131	EMEK YAĞ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	131	472.819.977	-	-	173	66.854.761	205	172.906.515	216	67.882	202	13.469.344	-	0	176	134	88	472.819.977
132	EDT DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	132	472.391.296	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
133	SOYIÇ İNŞAAT NAKLİYAT METAL GERİ DÖNÜŞÜM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	133	465.259.355	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
134	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
135	KORAY SPOR SPOR MALZEMELERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	135	452.630.666	112	101.605.079	122	118.420.944	140	334.794.346	95	53.652.432	114	67.579.374	94	15.906.401	125	301	-	0
136	UPK OTOMOTİV YAN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Bağlı Olduğu Oda	Sıra No	Net Satışlar TL	Sıra No	Katma Değer TL	Sıra No	Öz kaynaklar TL	Sıra No	Aktif Toplamı TL	Sıra No	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	Sıra No	FAVÖK	Sıra No	İhracatı \$	Sıra No	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Sıra No	Üretimden Satışlar TL
137	BATI KURUMSAL TEDARİK ÇÖZÜMLERİ VE SATINALMA HİZMETLERİ İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	137	449.733.623	216	12.452.197	211	29.773.773	227	110.865.891	205	1.049.278	186	18.112.017	-	0	189	110	-	0
138	MOBİPA MOBİLYA TEKSTİL İNŞAAT NAKLİYE PETROL ÜRÜNLERİ SÜPER MARKET VE TURİZM SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	138	449.576.985	159	47.620.294	129	113.329.561	197	185.568.688	133	25.418.317	163	34.782.499	-	0	145	223	186	3.799.453
139	SOMA ÇİMENTO MADENCİLİK BETON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	139	440.812.978	-	-	-	-	48	1.041.369.223	-	-	-	-	110	11.565.468	-	-	-	-
140	-	BTSO	140	438.447.415	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106	372.373.301
141	BURSA BETON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	141	435.985.047	120	89.953.842	149	92.069.005	163	263.101.749	96	52.870.586	125	61.273.818	-	0	169	154	96	431.404.470
142	YILMAZ SÜNGER KUMAŞ DÖŞEME MALZEMELERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	143	2.064.843	-	-	-	0
143	PENGUEN GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	143	423.422.047	133	77.595.215	50	337.049.266	90	589.263.705	145	20.032.369	105	76.022.187	64	26.938.221	133	268	97	423.422.047
144	TARA BORU VE İNŞAAT MALZEMELERİ TİCARET SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	144	421.629.815	147	57.913.136	162	73.710.835	179	215.634.185	99	49.549.630	140	52.074.844	-	0	209	54	-	0
145	AROMA BURSA MEYVE SULARI VE GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	145	419.583.973	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	141	2.267.150	-	-	99	407.885.143
146	RAMSOY METAL GERİ DÖNÜŞÜM İNŞAAT NAKLİYAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	146	408.847.590	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
147	BKM KİTAP KIRTASIYE SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
148	KARATAŞ DEMİR ÇELİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	GEMLİK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
149	FURPA GIDA TEKSTİL KUYUMCULUK İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	149	404.929.698	-	-	168	71.787.289	200	180.314.713	192	3.763.885	224	4.515.701	-	0	-	-	-	0
150	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
151	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
152	BİSEM-PARADİSE TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	152	385.900.342	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	136	3.626.134	160	184	123	294.360.500
153	SABAHYILDIZI İÇECEK PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	153	385.210.347	210	13.830.109	218	16.134.354	234	91.689.299	197	2.702.544	220	6.024.324	166	134.198	184	116	-	0
154	FREUDENBERG SEALİNG TECHNOLOGİES SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	154	381.693.227	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
155	A-PLAS GENEL OTOMOTİV MAMÜLLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	155	381.324.639	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
156	BURSA KAYNAK MAKİNE, İNŞAAT, YEDEK PARÇA NAKLİYE VE METAL İŞLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	156	379.039.434	172	37.651.963	113	140.069.977	121	386.817.990	122	31.413.848	190	17.107.491	173	46.446	218	39	105	376.998.254
157	KONFIDA AMBALAJ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	157	378.951.916	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	126	6.009.086	-	-	-	-
158	GÖKÇELİK ÇELİK EŞYA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	158	377.475.196	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85	18.002.221	144	229	110	343.880.422
159	MERTSE SAÇ, METAL, OTOMOTİV YAN SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	159	375.404.972	206	16.278.376	152	88.536.817	184	208.147.381	183	6.930.000	208	12.202.367	169	111.996	202	74	-	0
160	MAY-AGRO TOHUMCULUK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	160	372.477.429	102	122.218.933	86	219.404.891	110	442.548.377	88	63.036.516	90	95.601.138	89	16.382.830	117	340	107	368.920.762
161	BAYRAK LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	161	364.971.685	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
162	LOKMAN KOÇASLAN OTOMOTİV SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	162	356.871.751	182	31.281.787	210	30.509.298	217	131.757.733	165	12.953.580	171	25.723.138	-	0	174	141	188	230.000
163	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
164	VERİM GIDA ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	164	351.431.835	184	30.737.229	177	63.913.525	221	126.951.097	149	18.746.650	160	36.731.053	139	3.114.402	166	164	125	290.302.456

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Bağlı Olduğu Oda	Sıra No	Net Satışlar TL	Sıra No	Katma Değer TL	Sıra No	Öz kaynaklar TL	Sıra No	Aktif Toplamı TL	Sıra No	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	Sıra No	FAVÖK	Sıra No	İhracatı \$	Sıra No	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Sıra No	Üretimden Satışlar TL
165	BURSA AĞIR VASITA SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	165	351.268.769	193	25.225.623	194	44.895.821	231	104.468.397	156	16.126.214	179	22.574.690	179	7.810	205	67	-	0
166	-	İNEGÖL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
167	BEZTAŞ TEKSTİL TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	167	341.436.394	126	87.514.405	108	150.634.980	97	525.077.479	101	48.753.082	67	118.832.923	-	0	124	305	112	320.790.809
168	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
169	UPK İÇ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
170	ŞAHTERM ELEKTRİKLİ İSITICILAR SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	170	338.924.403	72	163.453.236	-	-	-	-	56	115.067.402	93	92.935.994	95	15.602.744	62	657	111	338.315.156
171	ÜÇGE MAĞAZA EKİPMANLARI PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	171	334.235.388	130	79.629.929	59	299.478.659	122	377.781.685	120	34.135.594	219	6.240.310	-	0	106	388	113	318.180.792
172	BUSEB BURSA SERBEST BÖLGE KURUCU VE İŞLETİCİSİ ANONİM ŞİRKETİ	GEMLİK	172	333.545.436	103	121.121.915	24	911.182.049	50	1.015.491.039	61	105.433.308	65	121.009.368	-	0	203	70	-	0
173	VARLI PETROL ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
174	DEMİR DAMIZLIK CİVCİV VE YUMURTA ÜRETİM SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
175	-	BTSO	175	330.071.377	-	-	-	-	172	235.033.336	-	-	-	-	-	-	121	319	-	-
176	BANOTO OTOMOTİV TURİZM İNŞAAT VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	176	328.633.054	-	-	198	38.597.331	229	106.351.190	143	21.033.526	172	25.171.303	-	0	185	116	180	51.650.307
177	BARSAN GLOBAL LOJİSTİK ANONİM ŞİRKETİ-BURSA ŞUBESİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
178	ÖNAL YEM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	M.K. PAŞA	178	328.068.729	179	31.596.904	150	91.683.831	193	198.702.106	157	15.940.809	194	15.414.309	174	45.705	193	103	139	263.517.877
179	MASS KONFEKSİYON TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
180	-	BTSO	180	322.338.217	224	7.613.719	190	50.373.288	168	257.013.230	204	1.252.876	231	2.780.542	-	0	212	48	-	0
181	M.S.K. ÇELİK DÖVME YEDEK PARÇA SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	KARACABEY	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
182	TECE DEKOR KAĞIT BASKI VE EMPRENYE SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	182	316.025.434	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
183	PAKKENS YEDEK PARÇA VE MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
184	MARTEKS MARMARA TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	184	310.654.404	76	157.685.208	84	223.480.748	159	275.341.617	52	119.798.538	77	108.545.062	-	0	128	298	115	309.934.983
185	ÇELİKFORM GESTAMP OTOMOTİV ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	185	308.679.302	-	-	-	-	162	263.701.681	-	-	-	-	114	9.647.902	138	254	133	276.476.453
186	GÜNGÖR ZEYTİN GIDA VE AMBALAJ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ORHANGAZİ	186	307.175.914	183	30.990.828	63	275.508.869	108	443.205.985	185	6.693.827	188	17.265.171	158	561.996	122	319	118	302.169.543
187	ÖZTİMUR MÜTEAHHİTLİK İNŞAAT MADENCİLİK ASFALT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	187	302.266.861	187	28.737.558	100	179.084.593	152	285.856.427	137	23.580.742	221	5.841.232	-	0	206	67	122	294.557.527
188	BERTEKS TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	188	300.269.360	78	152.881.965	56	311.703.721	133	352.116.104	82	70.109.974	141	51.603.593	176	34.465	65	645	119	299.392.285
189	TURKUAZ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
190	PLASTİPAK TURKEY PLASTİK AMBALAJ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	İNEGÖL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
191	FERROALLOYS METAL GERİ DÖNÜŞÜM TURİZM VE OTELÇİLİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	191	298.043.263	225	7.271.731	228	6.975.667	235	89.279.421	210	582.147	226	4.230.796	116	9.119.127	230	21	-	0
192	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
193	ALTINSU TEKSTİL ENERJİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	193	292.364.097	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	81	513	-	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Bağlı Olduğu Oda	Sıra No	Net Satışlar TL	Sıra No	Katma Değer TL	Sıra No	Öz kaynaklar TL	Sıra No	Aktif Toplamı TL	Sıra No	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	Sıra No	FAVÖK	Sıra No	İhracatı \$	Sıra No	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Sıra No	Üretimden Satışlar TL
194	MİYA KONFEKSİYON DOKUMA TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	194	289.605.004	-	-	206	34.354.235	176	221.328.449	162	14.452.258	-	-	55	31.518.683	-	-	148	256.977.510
195	-	BTSO	195	288.837.134	-	-	-	-	230	106.185.655	-	-	-	-	-	-	220	37	-	-
196	DOĞU PRES OTOMOTİV VE TEKNİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	196	288.169.821	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58	30.681.227	87	488	-	-
197	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
198	MAKYAĞSAN MAKİNA YAĞ SANAYİ VE PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	198	286.631.334	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	175	36.218	-	-	-	-
199	PİLOT TAŞIT KOLTUKLARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	199	284.391.126	-	-	-	-	164	262.764.979	-	-	-	-	96	15.055.851	103	400	131	280.132.217
200	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
201	NEL-PA DEMİR TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	201	282.714.347	167	41.619.347	201	37.774.106	192	199.129.670	-	-	-	-	-	0	198	89	179	54.932.966
202	TREDİN OTO DONANIM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
203	AKDEM TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	203	278.854.409	185	29.624.334	207	33.991.767	187	206.941.047	189	4.354.017	197	14.465.090	-	0	152	205	134	276.224.716
204	MAR-EKS MARMARA TEKSTİL İHRACAT İTHALAT PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	204	278.757.657	231	2.585.081	233	4.507.887	228	107.849.910	198	2.583.306	232	2.556.887	60	28.895.543	-	0	-	0
205	VANELİ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	205	278.212.432	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	71	24.171.631	68	625	167	202.794.481
206	ORKAV ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	İNEGÖL	206	277.423.047	227	6.711.237	213	28.185.823	226	118.649.197	188	4.436.013	223	4.826.516	-	0	224	24	-	0
207	YARIŞ GRUP OTOMOTİV VE TARIMSAL MAKİNA YEDEK PARÇA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	207	276.894.696	118	90.881.965	-	-	-	-	-	-	115	67.337.029	152	1.080.039	-	-	142	260.609.403
208	SAYGER OTOMASYON MAKİNE MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	208	276.348.960	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69	24.751.467	-	-	-	-
209	BESTHERM İKLİMLENDİRME SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	209	276.263.373	-	-	222	13.617.795	186	207.131.293	-	-	-	-	112	10.474.018	188	111	-	-
210	OZAN BOYA VE KİMYEVİ MADDELER TARIM İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
211	SKT YEDEK PARÇA VE MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	211	275.233.146	-	-	109	148.576.866	188	204.296.362	-	-	-	-	102	12.827.925	94	456	135	274.328.282
212	LİMA LOJİSTİK HİZMETLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
213	FENUĞURSAN GIDA-TEMİZLİK MADDELERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	213	274.942.837	199	20.356.824	187	51.529.981	171	239.278.914	-	-	-	-	-	0	-	-	-	0
214	ÖZDİLEK İTHALAT İHRACAT VE PAZARLAMA LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	214	273.173.879	214	13.102.654	226	9.421.364	207	159.726.060	168	12.405.137	216	9.938.611	68	25.157.834	247	2	-	0
215	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
216	BAKYAPI İNŞAAT ENERJİ MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	216	271.108.810	198	20.913.108	102	176.746.605	68	765.489.789	-	-	200	14.261.662	-	0	194	102	136	269.759.176
217	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	76	22.839.305	-	-	158	224.667.997
218	ELEKTROTEKS ELEKTRONİK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	218	267.452.682	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150	255.671.040
219	EVRENCİK RÜZGAR ENERJİSİNDEN ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
220	-	BTSO	220	267.222.561	-	-	105	158.762.678	112	440.831.755	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
221	BURKASAN PLASTİK ATIK YÖNETİMİ VE ÇEVRE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Bağlı Olduğu Oda	Sıra No	Net Satışlar TL	Sıra No	Katma Değer TL	Sıra No	Öz kaynaklar TL	Sıra No	Aktif Toplamı TL	Sıra No	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	Sıra No	FAVÖK	Sıra No	İhracatı \$	Sıra No	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Sıra No	Üretimden Satışlar TL
222	ORHAN KARAKOÇ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	222	265.436.321	158	48.608.540	163	73.568.870	137	338.449.714	-	-	193	16.114.967	171	61.127	58	691	143	259.742.476
223	HKS HAS ASANSÖR KAUCUK PLASTİK METAL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
224	-	BTSO	224	262.377.729	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
225	-	BTSO	225	261.995.439	105	115.416.337	101	177.236.103	166	258.571.090	105	45.117.449	113	68.687.899	97	14.942.255	90	470	147	257.350.367
226	BİLİM MAKİNA İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	226	260.768.661	122	89.182.738	184	54.148.842	125	367.497.635	181	8.261.935	201	13.842.664	140	2.815.821	43	850	141	260.768.661
227	BERTEKS PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	227	260.653.320	157	49.323.649	164	72.932.718	233	93.648.760	109	42.760.790	180	21.745.043	62	27.481.756	231	19	-	0
228	BEYÇELİK GESTAMP TEKNOLOJİ VE KALIP SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	228	258.812.555	-	-	-	-	136	341.416.326	-	-	-	-	87	16.673.955	142	246	144	258.812.555
229	FBN TEKSTİL ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	229	256.745.555	223	7.722.690	170	70.022.055	153	282.161.930	199	2.261.063	175	24.198.821	113	10.421.587	219	38	184	10.987.000
230	AYPLASTİK AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	230	254.179.667	197	21.551.437	191	47.798.712	155	279.756.642	214	361.953	162	36.152.685	133	4.040.224	170	153	168	197.480.414
231	HASPAR ASANSÖR SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
232	-	BTSO	232	248.378.924	-	-	-	-	189	201.851.516	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
233	ÇİMTAŞ HASSAS İŞLEME SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	GEMLİK	-	-	229	5.965.458	47	354.880.047	-	-	-	-	-	-	90	16.184.746	137	255	-	-
234	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
235	NSK OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KARACABEY	235	245.697.600	123	88.171.132	136	105.402.829	191	200.423.357	110	42.596.279	146	48.456.998	-	0	123	315	160	224.120.641
236	SERTEPE OTOMOTİV İNŞAAT TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
237	BURKAY TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	237	241.026.565	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
238	PENGUEN PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	238	240.604.695	-	-	-	-	242	66.206.105	-	-	-	-	65	26.821.490	-	0	-	0
239	AKPOLAT HAYVANCILIK GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	239	239.896.334	-	-	-	-	209	158.238.941	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
240	POLİNER PLASTİK AMBALAJ GERİ DÖNÜŞÜM DERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
241	RAICAM HİDROLİK ANONİM ŞİRKETİ	GEMLİK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
242	ADA AGRO DANIŞMANLIK TARIMSAL FAALİYETLER SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KARACABEY	242	235.978.827	-	-	235	3.245.195	244	47.400.600	211	492.685	211	11.369.671	-	0	245	4	185	5.594.207
243	NESKAR OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	243	235.956.383	211	13.264.202	204	36.441.789	241	70.718.254	212	449.853	229	3.569.965	-	0	196	95	-	0
244	ANNAÇLAR GIDA VE TEMİZLİK MADDELERİ MAKİNELERİ OTO KİRALAMA HİZMETLERİ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	244	232.544.592	202	18.611.250	205	35.302.112	238	80.130.967	175	10.640.893	205	12.703.144	178	9.253	214	45	-	0
245	DERHAN TEKSTİL KONFEKSİYON ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	245	232.195.430	-	-	107	155.970.678	143	319.659.096	131	25.540.050	136	54.042.967	-	0	-	-	-	-
246	EDEMEN ET VE ET ÜRÜNLERİ TARIM HAYVANCILIK NAKLİYE GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	246	231.950.936	-	-	-	-	-	-	190	4.098.993	204	13.169.915	-	0	183	117	-	-
247	YPS OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	247	231.417.260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
248	BURÇAY GIDA TEKSTİL KONFEKSİYON İNŞAAT TURİZM TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
249	-	BTSO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
250	ERTONA TEKSTİL ANONİM ŞİRKETİ	BTSO	250	228.000.154	176	33.398.529	217	23.037.863	225	118.929.393	186	5.470.166	181	21.406.342	111	11.236.408	150	212	162	222.591.488
TOPLAM				307.845.840.119								30.037.790.613		43.247.849.925		12.546.079.145				214.218.005.668

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

SEÇİLMİŞ KATEGORİLERDE İLK 10 FİRMA

NET SATIŞLAR

Sıra No	Firma ve Müesseseler	İç ve Dış Satış(Ciro) TL (KDV Hariç)
1	OYAK RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	34.413.732.641
2	TOFAŞ - TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	31.991.552.801
3	BORÇELİK ÇELİK SANAYİİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	16.137.370.372
4	TGS DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	14.530.173.982
5	BOSCH SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	12.711.727.570
6	LİMAK ULUDAĞ ELEKTRİK PERAKENDE SATIŞ ANONİM ŞİRKETİ	8.962.461.284
7	SÜTAŞ SÜT ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ	6.041.371.003
8	ASİL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	4.657.449.491
9	-	-
10	PRO YEM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	3.892.815.585

ÖZ KAYNAKLAR

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Öz kaynaklar TL
1	TOFAŞ - TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	5.226.053.560
2	BOSCH SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
3	OYAK RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	-
4	BORÇELİK ÇELİK SANAYİİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
5	KORTEKS MENSUCAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	2.707.089.279
6	ZORLU ENERJİ ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	2.412.890.322
7	SÜTAŞ SÜT ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ	2.002.982.968
8	AUNDE TEKNİK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.936.391.344
9	GEMLİK GÜBRE SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ	-
10	ÇİMTAŞ BORU İMALATLARI VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-

KATMA DEĞER TL

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Katma Değer TL
1	TOFAŞ - TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	4.866.834.881
2	KORTEKS MENSUCAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	3.640.860.983
3	BORÇELİK ÇELİK SANAYİİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
4	ZORLU ENERJİ ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	3.089.824.428
5	BOSCH SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
6	GEMLİK GÜBRE SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ	-
7	ASİL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
8	SÜTAŞ SÜT ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ	1.179.489.170
9	KÜÇÜKÇALIK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.096.628.494
10	KARSAN OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.081.040.727

AKTİF TOPLAMI

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Aktifler TL
1	TOFAŞ - TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	18.237.201.977
2	BORÇELİK ÇELİK SANAYİİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
3	ZORLU ENERJİ ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	12.144.437.637
4	OYAK RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	-
5	BOSCH SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
6	KORTEKS MENSUCAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	8.900.958.647
7	GEMLİK GÜBRE SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ	-
8	SÜTAŞ SÜT ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ	4.713.116.022
9	ULUDAĞ ELEKTRİK DAĞITIM ANONİM ŞİRKETİ	-
10	ASİL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

SEÇİLMİŞ KATEGORİLERDE İLK 10 SIRALAMA

DÖNEM KÂRI / ZARARI (V.Ö.)

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Dönem Kârı/Zararı(V.Ö.) TL
1	TOFAŞ - TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	3.632.918.825
2	OYAK RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	-
3	BORÇELİK ÇELİK SANAYİİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
4	KORTEKS MENSUCAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.585.658.231
5	GEMLİK GÜBRE SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ	-
6	ASİL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
7	ÇİMTAŞ ÇELİK İMALAT MONTAJ VE TESİSAT ANONİM ŞİRKETİ	885.958.511
8	GÖLPLİK ŞEREMET TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	672.244.114
9	AUNDE TEKNİK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	657.417.339
10	-	-

FAVÖK (FAİZ, AMORTİSMAN, (V.Ö.) KÂRI / ZARARI)

Sıra No	Firma ve Müesseseler	FAVÖK
1	TOFAŞ - TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	6.813.776.883
2	BORÇELİK ÇELİK SANAYİİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
3	OYAK RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	-
4	GEMLİK GÜBRE SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ	-
5	BOSCH SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
6	ASİL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
7	KORTEKS MENSUCAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.139.340.744
8	-	-
9	KUÇUKÇALIK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	753.784.602
10	ULUDAĞ ELEKTRİK DAĞITIM ANONİM ŞİRKETİ	-

İHRACAT

Sıra No	Firma ve Müesseseler	İhracat \$
1	OYAK RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	2.764.202.869
2	TOFAŞ - TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	1.629.442.105
3	TGS DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.617.892.068
4	BOSCH SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	925.217.629
5	BORÇELİK ÇELİK SANAYİİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	419.536.854
6	YEŞİM SATIŞ MAĞAZALARI VE TEKSTİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	346.979.916
7	BOSCH REXROTH OTOMASYON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	276.093.414
8	DÖKTAŞ DÖKÜMCÜLÜK TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	241.553.011
9	AUNDE TEKNİK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	236.523.183
10	YAZAKİ OTOMOTİV YAN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-

ÜCRETLE ÇALIŞANLAR (ORTALAMA KİŞİ)

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)
1	KÖFTECİ YUSUF HAZIR YEMEK TEMİZLİK CANLI HAYVAN ET MAMÜLLERİ ENTEGRE GIDA İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	8.666
2	BOSCH SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	7.540
3	OYAK RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	6.733
4	TOFAŞ - TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	6.575
5	BİNTEDE BURSA İNSAN KAYNAKLARI TAAHHÜT EĞİTİM DANIŞMANLIK HİZMETLERİ İMAR İNŞAAT VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
6	ÖZDİLEK ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ VE TEKSTİL SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	4.862
7	SÜTAŞ SÜT ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ	4.383
8	R.B. KARESİ İTHALAT İHRACAT TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-
9	ALMAXTEX TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	4.197
10	AUNDE TEKNİK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	3.704

ÜRETİMDEN SATIŞLAR

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Üretimden Satışlar TL
1	OYAK RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	34.413.732.641
2	TOFAŞ - TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	26.566.750.666
3	BORÇELİK ÇELİK SANAYİİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	14.647.022.118
4	BOSCH SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	7.950.086.789
5	SÜTAŞ SÜT ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ	4.996.058.492
6	ASİL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	4.625.331.789
7	-	-
8	PRO YEM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	3.622.768.891
9	KORTEKS MENSUCAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	3.476.288.475
10	DÖKTAŞ DÖKÜMCÜLÜK TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	2.850.632.670

EN FAZLA ARTIŞ GÖSTEREN FİRMALAR

NET SATIŞLAR

Sıra No	Firma ve Müesseseler	2021 İlk 250 Sıra No	2020 Net Satışlar TL	2021 Net Satışlar TL	Yüzde Değişim
1	TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ ŞİŞECAM DÜZCAM BURSA FABRİKASI ŞUBESİ	56	175.656.418	927.492.876	428,0
2	EKONOMİK YETKİLİ MÜESSESE ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	322,5
3	P.M.S.METAL PROFİL ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	34	435.624.133	1.519.424.860	248,8
4	KARATAŞ SAÇ VE BORU, TURİZM,SANAYİ DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	257.227.022	-	-
5	PARLADI METAL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	44	422.313.109	1.161.129.517	174,9
6	MİPAR METAL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	320.198.778	-	-
7	KARATAŞ DEMİR ÇELİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	163.205.642	-	-
8	SİRENA MARİNE DENİZCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	86	267.859.811	659.525.018	146,2
9	RAMSOY METAL GERİ DÖNÜŞÜM İNŞAAT NAKLİYAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	146	-	408.847.590	-
10	GÖLİPLİK ŞEREMET TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	48	435.864.821	1.053.991.960	141,8

KATMA DEĞER

Sıra No	Firma ve Müesseseler	2021 İlk 250 Sıra No	2020 Katma Değer TL	2021 Katma Değer TL	Yüzde Değişim
1	P.M.S.METAL PROFİL ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	34	-	167.878.588	-
2	KAPLANLAR PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	95	16.912.912	111.937.177	561,8
3	TAŞDELEN TEKSTİL SANAYİ TİCARET VE TURİZM ANONİM ŞİRKETİ	127	17.552.160	-	-
4	GEMLİK GÜBRE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	403,6
5	ALTINSU TEKSTİL ENERJİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	193	-	-	401,1
6	BURKASAN PLASTİK ATIK YÖNETİMİ VE ÇEVRE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	400,9
7	KARATAŞ SAÇ VE BORU, TURİZM,SANAYİ DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	362,1
8	AKBAŞLAR TEKSTİL ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	46	95.541.922	441.071.799	361,7
9	GÖLİPLİK ŞEREMET TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	48	182.976.145	728.511.989	298,1
10	BKM KİTAP KIRTASIYE SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	11.247.727	-	293,3

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

EN FAZLA ARTIŞ GÖSTEREN FİRMALAR

ÖZ KAYNAKLAR

Sıra No	Firma ve Müesseseler	2021 İlk 250 Sıra No	2020 Öz kaynaklar TL	2021 Öz kaynaklar TL	Yüzde Değişim
1	MİYA KONFEKSİYON DOKUMA TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	194	3.589.566	34.354.235	857,1
2	KAPLANLAR PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	95	11.526.584	87.052.265	655,2
3	AROMA BURSA MEYVE SULARI VE GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	145	-	-	361,5
4	ŞAHİNCE OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	116	28.453.521	118.868.402	317,8
5	KONFIDA AMBALAJ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	157	-	-	316,4
6	FURPA GIDA TEKSTİL KUYUMCULUK İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	149	19.173.184	71.787.289	274,4
7	DEMİR DAMIZLIK CIVCIV VE YUMURTA ÜRETİM SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	13.924.310	-	-
8	LOKMAN KOÇASLAN OTOMOTİV SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	162	-	30.509.298	-
9	-	175	-	-	231,4
10	UPK İÇ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	228,2

AKTİF TOPLAMI

Sıra No	Firma ve Müesseseler	2021 İlk 250 Sıra No	2020 Aktif Toplamı TL	2021 Aktif Toplamı TL	Yüzde Değişim
1	AYPLASTİK AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	230	84.241.134	279.756.642	232,1
2	BORÇELİK ÇELİK SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	3	-	-	215,1
3	YAZAKI WIRING TECHNOLOGIES TÜRKİYE ELEKTRİK SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	210,7
4	DEMİR DAMIZLIK CIVCIV VE YUMURTA ÜRETİM SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	53.592.079	-	-
5	VANELLİ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	205	-	-	183,4
6	MİPAR METAL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	213.799.111	-	-
7	BURSA KAYNAK MAKİNE, İNŞAAT, YEDEK PARÇA NAKLİYE VE METAL İŞLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	156	143.342.646	386.817.990	169,9
8	GES TEKSTİL DIŞ TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	108	80.485.804	216.934.392	169,5
9	ÖZBAĞ KUYUMCULUK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	169,0
10	EPSAN FZ KİMYA PLASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	62	259.396.162	691.873.220	166,7

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

EN FAZLA ARTIŞ GÖSTEREN FİRMALAR

DÖNEM KÂRI/ZARARI (V.Ö)

Sıra No	Firma ve Müesseseler	2021 İlk 250 Sıra No	2020 Dönem Kârı/Zararı [V.Ö.] TL	2021 Dönem Kârı/Zararı [V.Ö.] TL	Yüzde Değişim
1	PENGUEN GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	143	-	20.032.369	-
2	BURKASAN PLASTİK ATIK YÖNETİMİ VE ÇEVRE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	3.646,3
3	P.M.S.METAL PROFİL ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	34	3.875.922	136.432.266	3.420,0
4	GEMLIK GÜBRE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	1.429,9
5	KAPLANLAR PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	95	7.390.190	101.283.402	1.270,5
6	-	-	-	-	1.041,3
7	BURSA ÇİMENTO FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	117	16.947.783	162.710.905	860,1
8	YEŞİM SATIŞ MAĞAZALARI VE TEKSTİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	12	5.431.019	49.850.522	817,9
9	HITACHI ASTEMO TURKEY OTOMOTİV ANONİM ŞİRKETİ	41	-	-	784,4
10	YAZAKI WİRING TECHNOLOGİES TÜRKİYE ELEKTRİK SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	773,1

İHRACAT

Sıra No	Firma ve Müesseseler	2021 İlk 250 Sıra No	2020 İhracatı \$	2021 İhracatı \$	Yüzde Değişim
1	BURSALI TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	58	355.361	24.629.756	6.830,9
2	SABAHYILDIZI İÇECEK PAZARLAMA ANONİM ŞİRKET	153	-	134.198	-
3	UPK OTOMOTİV YAN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	983,6
4	BOLACALAR UN YEM YAĞ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	61	339.348	3.266.294	862,5
5	GEMLIK GÜBRE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	693,1
6	KOÇASLANLAR OTOMOTİV İNŞAAT TAŞIMACILIK PETROL ÜRÜNLERİ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	47	245.263	1.834.911	648,1
7	ŞEM LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	110	180.418	866.935	380,5
8	BARSAN GLOBAL LOJİSTİK ANONİM ŞİRKETİ-BURSA ŞUBESİ	-	6.270.434	-	-
9	TAŞDELEN TEKSTİL SANAYİ TİCARET VE TURİZM ANONİM ŞİRKETİ	127	56.560	224.489	296,9
10	PARLADI METAL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	44	4.800.000	16.163.063	236,7

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

EN FAZLA ARTIŞ GÖSTEREN FİRMALAR

ÜCRETLE ÇALIŞANLAR ORTALAMASI (Kişi)

Sıra No	Firma ve Müesseseler	2021 İlk 250 Sıra No	2020 Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	2021 Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Yüzde Değişim
1	VANELİ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	205	279	625	124,0
2	BKM KİTAP KIRTASIYE SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	312	-	-
3	ÖZBAĞ KUYUMCULUK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	70,2
4	ZORLU ENERJİ ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	66	30	50	66,7
5	LOKMAN KOÇASLAN OTOMOTİV SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	162	-	141	-
6	BATI KURUMSAL TEDARİK ÇÖZÜMLERİ VE SATINALMA HİZMETLERİ İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	137	-	110	-
7	EKONOMİK YETKİLİ MÜESSESE ANONİM ŞİRKETİ	-	9	-	-
8	-	220	81	-	-
9	TURKUAZ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	42,5
10	ELEKTROTEKS ELEKTRONİK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	218	179	-	-

ÜRETİMDEN SATIŞLAR

Sıra No	Firma ve Müesseseler	2021 İlk 250 Sıra No	2020 Üretimden Satışlar TL	2021 Üretimden Satışlar TL	Yüzde Değişim
1	MOBİPA MOBİLYA TEKSTİL İNŞAAT NAKLİYE PETROL ÜRÜNLERİ SÜPER MARKET VE TURİZM SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	138	586.147	3.799.453	548,2
2	P.M.S.METAL PROFİL ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	34	396.471.108	1.518.787.468	283,1
3	GEMLIK GÜBRE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	253,9
4	BANOTO OTOMOTİV TURİZM İNŞAAT VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	176	16.974.621	51.650.307	204,3
5	MİPAR METAL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	286.039.710	-	-
6	-	220	46.176.821	-	-
7	BURKAY UĞUR KAUÇUK KİMYA VE PETROL ÜRÜNLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	59	27.838.039	-	-
8	KAPLANLAR SOĞUTMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	103	208.583.591	565.170.376	171,0
9	SİRENA MARİNE DENİZCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	86	265.011.489	659.525.018	148,9
10	ÖZ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	74	-	-	143,9

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

EN FAZLA ARTIŞ GÖSTEREN FİRMALAR

BURSA

250 Büyük Firma
Araştırması

FAVÖK

Sıra No	Firma ve Müesseseler	2021 İlk 250 Sıra No	2020 FAVÖK TL	2021 FAVÖK TL	Yüzde Değişim
1	GES TEKSTİL DIŞ TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	108	686.523	-	-
2	HASTAVUK GIDA TARIM HAYVANCILIK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	23	-	-	1.408,6
3	COATS (TÜRKİYE) İPLİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	76	-	-	1.370,4
4	BURKASAN PLASTİK ATIK YÖNETİMİ VE ÇEVRE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	1.024,1
5	KARATAŞ DEMİR ÇELİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	1.005,9
6	SOMA ÇİMENTO MADENCİLİK BETON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	139	-	-	888,9
7	AROMA BURSA MEYVE SULARI VE GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	145	-	-	710,5
8	GÖKÇELİK ÇELİK EŞYA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	158	-	-	578,5
9	GEMLİK GÜBRE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	571,8
10	FİTAŞ DIŞ TİCARET PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	96	19.459.412	120.875.032	521,2

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

250 BÜYÜK FİRMA SIRALAMASI

Sıra No	Firma ve Müesseseler	2021 İlk 250 Sıra No	2021 İlk 250 Sıra No	2020-2021 Sıra Farkı
1	TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ ŞİŞECAM DÜZCAM BURSA FABRİKASI ŞUBESİ	190	56	134
2	EKONOMİK YETKİLİ MÜESSESE ANONİM ŞİRKETİ	225	92	133
3	KARATAŞ SAÇ VE BORU, TURİZM,SANAYİ DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	137	72	65
4	KARATAŞ DEMİR ÇELİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	212	148	64
5	RAMSOY METAL GERİ DÖNÜŞÜM İNŞAAT NAKLİYAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	203	146	57
6	ALTINSU TEKSTİL ENERJİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	248	193	55
7	BEZTAŞ TEKSTİL TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	215	167	48
8	MARTEKS MARMARA TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	230	184	46
9	TURKUAZ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	234	189	45
10	MİPAR METAL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	108	64	44

(-) Söz konusu firmalar verilerinin açıklanmasını istememektedir.

YAZAR
DEĞERLENDİRMELERİ

2021

Dr. Can Fuat GÜRLESEL
Ekonomist

DÜNYA EKONOMİSİ 2021 YILINDA PANDEMİ SONRASI YENİ KOŞULLARDA HIZLI TOPARLANMA YAŞADI

Dünya ekonomisi 2022 yılında pandemi sonrası oluşan yeni normal koşulları içinde hızlı bir toparlanma yaşamıştır. Hızlı toparlanmanın ana nedeni salgına karşı yürütülen aşı çalışmaları ve sağlanan başarı olmuştur. Salgına karşı birçok aşı geliştirilmiş ve yaygın olarak uygulama onayı alınmıştır. 2021 yılında aşılama çalışmalarını yılın ilk çeyrek döneminde başlamıştır.

Gelişmiş ülkeler 2021 yılının tamamında nüfuslarının büyük bölümünde aşılama tamamlamıştır. Gelişen ülkelerde ise aşılama çalışmaları daha yavaş gerçekleşmiştir. Az gelişmiş ülkelerde ise uluslararası yardımların desteğine rağmen 2021 yılında yeterli aşılama sağlanamamıştır.

2021 yılının ilk çeyrek döneminde salgın nedeniyle kapatma ve kısıtlama önlemleri sürdürülmüştür. Ancak aşılama çalışmaları salgına karşı büyük ölçüde başarı sağlamaya başlamış ve buna bağlı olarak kapatma ve kısıtlamalar yılın geri kalanında kademeli olarak kaldırılmıştır. Önlemler daha çok aşı olmayanlara yönelik uygulanmıştır. Yaz aylarında salgının dördüncü dalgası özellikle Asya ülkelerinde etkili olmuştur. Ancak aşılama ağırlık verilerek salgında dördüncü dalga kontrol altına alınmış ve etkileri sınırlanmıştır.

2021 yılında salgına ilişkin olarak yaşanan bu gelişmelere bağlı olarak dünya ekonomisi yılın ilk çeyreğinden itibaren toparlanma sürecine girmiştir. Yılın ikinci çeyrek döneminden itibaren ise toparlanma hızlı büyümeye dönüşmüştür. Aşılama ile sağlanan sektörlerdeki açılmalar büyümeyi desteklemiştir. Başta hizmet sektörü olmak üzere bir yılı aşkın kapalı kalan faaliyetlere geri dönüş gerçekleşmiştir. Yine tüketiciler kapalı kalan bir yılın ardından ötelenen harcamaları ile ekonomileri desteklemiştir.

2021 yılında hükümetlerin ve merkez bankalarının ekonomiye yönelik destekleri sürmüştür. ABD'de yeni yönetim desteklerini genişletmiştir.

TABLO 1: DÜNYA EKONOMİSİ TEMEL GÖSTERGELER

	2019	2020	2021
Dünya Ekonomisi Büyüme (%)	2,5	-3,4	6,1
Gelişmiş Ülkeler Büyüme (%)	1,7	-4,5	5,2
Gelişen Ülkeler Büyüme (%)	3,7	-2,0	6,8
Dünya Mal İhracatı (Milyar Dolar)	19.005	17.645	22.284
Dünya Mal Ticareti Büyüme Miktar (%)	0,3	-4,7	9,4
Değer (ABD Doları) Olarak Büyüme (%)	-2,8	-7,2	26,3

Kaynak: IMF World Economic Outlook, 2022 Temmuz, World Trade Organization

Başta ABD merkez bankası FED olmak üzere tüm merkez bankaları genişletici para politikalarını yıl boyunca sürdürmüştür. Devam eden destekler özellikle salgın ile ortaya çıkan istihdam kayıplarının da geri alınmasına yardımcı olmuştur. İstihdam artışı ekonomileri desteklemiştir.

Ekonomide yılın ikinci yarısında artan talep karşısında imalat sanayi üretiminde ve ticaretinde hızlı bir büyüme sürecine girilmiştir. Hızlı artan talep karşısında siparişler hem öne çekilmiş hem de yükselmiştir. Sanayideki bu gelişmeler ile tedarik, üretim ve teslimat süreçlerinde sıkıntılar ortaya çıkmıştır. Buna rağmen sanayide yılın büyük bölümünde yüksek büyümeler gerçekleşmiştir.

Tüm bu gelişmeler çerçevesinde dünya ekonomisi 2021 yılında yüzde 6,1 büyümüştür. Gelişmiş ülkeler 2021 yılında yüzde 5,2 büyümeye sağlamıştır. Gelişen ülkeler ise 2021 yılında yüzde 6,8 büyümeye göstermiştir. Hemen tüm ülkelerde büyüme yaşanmıştır.

Dünya ekonomisi 2021 yılında sağladığı büyüme ile salgın sonucu karşılaştığı kayıpları büyük ölçüde telafi etmiştir. Ancak aşılama bağlı olarak bölgeler ve ülkeler arasında farklılıklar oluşmuştur. Aşılama özellikle gelişmiş ülkelerde yoğun şekilde uygulanmıştır. Dünya nüfusunun önemli bir bölümünü içeren az gelişmiş ülkelere 2021 yılında yeterli aşı temin edilememiştir. Bu nedenle birçok az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede büyümeler sınırlı kalmış ve gelişmişlik farkları daha da açılmıştır.

2021 yılında dünya mal ticaretinde yüzde 26,3 büyümeye gerçekleşmiştir. Miktar bazında büyüme yüzde 9,4 olmuştur. Ticarete konu olan tüm emtia ve mallarda önemli fiyat artışları gerçekleşmiştir. Pandemi sonrası yaşanan iktisadi ve sosyal faaliyetlere geri dönüş, ertelenen talebin gerçekleşmesi ve tedarik endişeleri ile öne çekilen ve arttırılan siparişler sonucu dünya mal ticaretinde kuvvetli bir büyüme olmuştur.

2020 yılında yaşanan pandeminin 2021 yılına en önemli miraslarından birisi ortaya çıkan yeni koşullar içinde enflasyondaki artış olmuştur. Enflasyon dünya genelinde 2021 yılının ikinci yarısından itibaren birikmeye başlamış ve 2021 yılsonunu gelişmiş ve gelişen hemen tüm ülkede zirvelerde tamamlamıştır.

Küresel enflasyon öncelikle taşımacılık fiyatları ve emtia fiyatları artışları ile birikmeye başlamıştır. Yine tedarik zincirlerinde yaşanan sıkıntılar ile birçok girdi fiyatlarında önemli fiyat artışları ortaya çıkmıştır. Yılın son aylarında bu kez enerji fiyatlarında sert artışlar olmuştur. Yenilenebilir enerjiye geçiş ile önce doğalgaz ve elektrik fiyatları yükselmiştir. Talep artışı beklentisi ile petrol fiyatları da emli ölçüde yükselmiştir. Gıda fiyatları ise iklim değişiminin yarattığı tedarik güvenliği sorunları ve başta gübre olmak üzere üretim girdilerinde yaşanan yüksek artışlar sonrası yıl genelinde yükselme eğilimi içinde olmuştur.

2021 yılında tedarik güvenliği konusu daha da önem kazanmıştır. Buna bağlı olarak ülkeler birçok kritik üründe ve girdide yurtdışından tedariki öne çıkarmış ve bu nedenle yeni kapasite yatırımları başlamıştır. Yeni yatırımlar ekonomide çarpan etkisi ile katkı sağlamıştır. Temassız ekonomi eğilimi dijitalleşmeyi hızlandırmıştır. Tüm iş süreçlerinde dijitalleşme öne çıkmıştır. Bu çerçevede elektronik ticaretin kurumsal ve bireysel satışlar içindeki payı da hızla yükselmeye başlamıştır.

Küresel tedarik zincirlerindeki bozulma ve yeniden yapılanmanın başlaması 2021 yılında tedarik ve üretim sıkıntılarını dolayısıyla gecikmelere yol açmıştır. Birçok üretim için yeterli hammadde ve ara girdi zamanında tedarik edilememiştir. Buna bağlı olarak üretim gecikmeleri yaşanmıştır. 2021 yılında yaşanan bir diğer önemli gelişme taşımacılık fiyatlarındaki artışlar olmuştur. Deniz, kara ve hava yolu taşımacılıklarında navlun fiyatları birkaç katı artış göstermiştir. Taşımacılık ve liman hizmetlerindeki sıkıntılar yıl boyu sürmüştür. Konteyner dolaşımı küresel ölçekte bozulmuştur.

TÜRKİYE EKONOMİSİ 2021 YILINDA YÜZDE 11 BÜYÜME SAĞLADI

Türkiye 2021 yılında yüksek ekonomik büyüme göstermiştir. Türkiye ekonomisi 2021 yılında yüzde 11 büyümüştür. 2020 yılında yaşanan pandemi salgınının etkileri 2021 yılında azalarak devam etmiştir. 2021 yılında salgında yeni dalgalar ve varyantlar yaşanırken yoğun bir aşılama gerçekleşmiştir. Buna bağlı olarak iktisadi ve sosyal faaliyetlere yönelik kısıtlamalar kademeli olarak azaltılmıştır. Kısıtlamaların kademeli olarak azaltılması ekonomik büyümeyi desteklemiştir. İç talepte özellikle hizmet sektöründeki geri dönüşün etkisi yaşanmıştır.

2021 yılında ekonomik büyümenin sürüklediği büyüme yılın dört çeyrek döneminde de hissedilmiştir. Ekonomi politikaları da yılın ilk üç çeyrek döneminde büyümeyi ve finansal istikrarı desteklemiştir. Enflasyon ve Türk lirası yılın ilk üç çeyrek döneminde makul seviyelerde gerçekleşmiştir. Ancak ekonomide Eylül ayında başlayan para politikası değişiklikleri hem enflasyonda artışa neden olmuş hem de finansal dalgalanmalara yol açmıştır.

Türkiye ekonomisinde iç ve dış talebin sürüklediği büyüme yılın dört çeyrek döneminde de hissedilmiştir. Ekonomi politikaları da yılın ilk üç çeyrek döneminde büyümeyi ve finansal istikrarı desteklemiştir. Enflasyon ve Türk lirası yılın ilk üç çeyrek döneminde makul seviyelerde gerçekleşmiştir. Ancak ekonomide Eylül ayında başlayan para politikası değişiklikleri hem enflasyonda artışa neden olmuş hem de finansal dalgalanmalara yol açmıştır.

2021 yılında yüksek büyümeye ile milli gelir ABD doları olarak da hızlı bir artış göstermiştir. Milli gelir 2021 yılında 717 milyar dolardan 803 milyar dolara yükselmiştir. Milli gelir dolar cinsinden 2016 yılından sonra ilk kez artmıştır. Kişi başı milli gelir 2021 yılında 9.539 dolara yükselmiştir. 2013-2020 arasında gerileme yaşanan dolar cinsinden kişi başı milli gelir 2021 yılında uzun süre sonra ilk kez artış göstermiştir.

Yüksek ekonomik büyüme sonucu Türk lirasındaki değer kaybına rağmen kişi başı milli gelir dolar cinsinden 940 dolar artmıştır.

2021 yılında ekonomide sağlanan yüksek büyüme işgücü piyasalarını olumlu etkilemiştir. İktisadi ve sosyal kısıtlamaların kademeli olarak kaldırılması ve özellikle hizmet sektöründeki geri dönüş ile istihdamda önemli artışa yol açmıştır. 2021 yılında iş gücüne katılma oranı yüzde 51,4'e yükselmiştir. İstihdam 2,10 milyon kişi artmıştır. İşsizlik oranı ise yüzde 12'ye gerilemiştir.

TABLO 2: TÜRKİYE EKONOMİSİ TEMEL GÖSTERGELER

	2019	2020	2021
GSYH Milyar TL	4.320	5.048	7.209
GSYH Milyar Dolar	761	717	803
GSYH Büyüme Yüzde Sabit Fiyatlarla	0,9	1,8	11,0
İşsizlik Oranı Yüzde	13,7	13,1	12,0
İhracat Milyar Dolar	180,83	169,65	225,20
İthalat Milyar Dolar	210,35	219,51	271,40
Dış Ticaret Dengesi Milyar Dolar	-29,51	-49,86	-46,20
Cari İşlemler Dengesi Milyar Dolar	8,69	-37,26	-13,96
Cari İşlemler Dengesi / GSYH Yüzde	+1,14	-4,96	-1,74
TÜFE Yıl Sonu Yüzde	11,84	14,60	36,08
ÜFE Yıl Sonu Yüzde	7,36	25,15	79,89
Bütçe Dengesi Milyar TL	-123,7	-175,3	-192,2
Bütçe Dengesi /Milli Gelir Yüzde	-2,89	-3,47	-2,67
Dış Borçlar Milyar Dolar	436	433	441
Merkez Bankası Brüt Döviz Rezervleri Milyar Dolar	81,3	50,0	72,6
Dağrudan Yabancı Sermaye Yatırımları Milyar Dolar	5,9	5,8	7,6
Sanayi Üretimi Büyüme Yüzde	-0,2	2,2	18,6
İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı Yıllık Ortalama Yüzde	75,9	71,9	76,6
Sabit Sermaye Yatırımları Büyüme Yüzde	-12,4	7,2	6,4
Merkez Bankası Ortalama Fonlama Faizi Yıl Sonu Yüzde	11,47	17,00	14,00
Sepet Kur Türk Lirası Yıl Sonu	6,18	8,26	14,24
TL Ticari Kredi Faiz Oranı Yıl Sonu Yüzde	12,02	20,00	24,37

Kaynak: TÜİK, T.C. Merkez Bankası, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

2021 yılında son çeyrekte uygulamaya konulan yeni para politikası sonucu enflasyonda hızlı bir artış yaşanmıştır. Faiz oranlarının indirilmesi ve negatif faiz oranları sonucu fiyatlamaya davranışları bozulmuş ve yılın son çeyrek döneminde tüketici enflasyonu artışı hızlanmıştır. Türk lirasında yaşanan değer kaybı da tüketici enflasyonunu hızlandıran bir diğer unsur olmuştur. 2021 yıl sonunda tüketici enflasyonu yıllık yüzde 36,08 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılının son çeyrek döneminde döviz kurlarında yaşanan yüksek artışlar ile üretici fiyatları yıl sonunda yüzde 79,89'a yükselmiştir. Yılın büyük bölümünde yurtdışı kaynaklı üretici fiyat artışı baskısı da yaşanmıştır. Emtia ve özellikle enerji fiyatlarında yaşanan artış etkili olmuştur.

Küresel tedarik zincirlerindeki değişim ile Türkiye'ye yönelen ilave tedarik talebi, Türkiye'nin ihracatında önemli artışa yol açmıştır. İthalat ise 2021 yılında yüzde 23,6 yükselmiş ve 271,4 milyar dolar olmuştur. Ekonomide hızlanan büyüme ve ithal edilen enerji-emtia fiyatlarındaki artışlar ile ithalat da artmıştır. 2021 yılında sağlanan yüksek ihracat artışı ile Türkiye'nin dış ticaret açığı da sınırlı ölçüde gerilemiştir. Dış ticaret açığı 2021 yılında yüzde 7,3 azalmış ve 46,2 milyar dolara inmiştir. İhracatın ithalata oranı 2021 yılında yüzde 83'e yükselmiştir.

2021 yılında dış ticaret açığındaki gerileme ve turizm gelirlerindeki artış sonucu cari işlemler dengesinde açık önemli ölçüde azalmıştır. Cari işlemler dengesinde 2021 yılında açık 14 milyar dolara kadar gerilemiştir. Cari açığın milli gelire oranı ise yüzde 1,7'ye inmiştir. Cari dengedeki iyileşmeye ana katkı ihracat artışı ve turizm gelirlerinden sağlanmıştır.

2021 yılında bütçe açığında enflasyonun altında ve sınırlı bir artış yaşanmıştır. Pandemi nedeniyle 2020 yılında bütçeden yapılan destek harcamaları 2021 yılında azalmıştır. Yüksek ekonomik büyüme ile vergi gelirleri de yükselmiştir. Bunlara bağlı olarak 2021 yılında bütçe açığı 192,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe açığının milli gelire oranı ise yüzde 2,7'ye gerilemiştir. Kamu maliyesinde iyileşme sağlanmıştır.

2021 yılında sabit sermaye yatırımları cari fiyatlarla yüzde 45,9 büyüyerek 2.016 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Sabit sermaye yatırımları tüketici enflasyonundan arındırıldığında ise yüzde 7,2 büyümüştür. Sabit sermaye yatırımları reel olarak da büyüme göstermiştir.

Sanayi sektöründe üretim 2021 yılında yüzde 18,6 büyümüştür. Salgın yılında yüzde 2,2 üretim artışı başarısı sağlayan sanayi üretimi 2021 yılında ise bu kez yüksek bir artış göstermiştir. Türkiye'ye yönelen ilave tedarik talebi ile hemen tüm sanayi sektörlerinde dış pazarlara dönük yüksek üretim artışları gerçekleşmiştir. İktisadi ve sosyal faaliyetlerdeki kısıtlamaların kademeli olarak kaldırılması sonucu iç talep de canlanmış ve sanayi üretimi desteklenmiştir.

T.C. Merkez Bankası 2021 yılının Eylül ayından itibaren politika faizini indirmeye başlamıştır. Politika faizi Eylül-Aralık döneminde 5 puan gerilemiş ve yıl sonunda yüzde 14'e inmiştir. Merkez Bankası artan enflasyon ve TL'deki değer kaybına rağmen faiz indirimlerine devam etmiştir. Buna bağlı olarak Türkiye'nin risk primi ve piyasa faiz oranları yükselmiştir. Ticari kredi faiz oranları son çeyrekte hızla yükselmiş ve yılsonunda ortalama yüzde 24,37'ye ulaşmıştır.

2021 yılı Mart ayında TC. Merkez Bankası değişimi gerçekleştirmiştir. Merkez Bankası faiz oranlarını yaz sonuna kadar değiştirmemiş ve Türk lirası istikrarlı kalmıştır. TC. Merkez Bankası 2021 yılı eylül ayında politika faiz oranlarında indirim başlamıştır. Buna bağlı olarak Türk lirasında değer kaybı başlamıştır. 20 Aralık gününe gelindiğinde Türk lirası dolar kuru 18,36 seviyesi ile tarihin en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Aynı gün alınan önlemler ile TL bu kez değer kazanmıştır. Ancak Türk lirasında yüksek bir dalgalanma ve belirsizlik dönemi oluşmuştur. Türk lirası sepet kur 2020 yılı 8,26 seviyesinde kapatmıştır. 2021 yıl sonunda ise sepet kur 14,23 seviyesine kadar yükselmiştir. Böylece sepet kurda değer kaybı yüzde 72,3 olmuştur. Yıl ortalaması olarak ise sepet kurda değer kaybı yüzde 27,6 olarak gerçekleşmiştir.

Türk lirasının ABD doları karşısında rekor düşük seviyeye gerilediği 20 Aralık tarihinde yeni önlemler alınmıştır. Yeni ekonomi modeli veya Türkiye ekonomi modeli adıyla yeni politika uygulamalarına geçilmiştir. Türkiye ekonomi modeli daha düşük faiz oranlarını, yatırım ve üretim artışını, cari açıkta kalıcı iyileşmeyi böylece Türk lirasında kalıcı iyileşme sağlayarak enflasyonu düşürmeyi amaçlamaktadır. Türkiye ekonomi modeli başta kur korumalı mevduat uygulaması olmak üzere yeni finansal araçları kullanarak ekonomide liralaşmayı ve böylece Türk lirasına istikrar kazandırılmasını hedeflemektedir.

Türkiye ekonomisi 2021 yılını küresel yeni koşulların yarattığı fırsatları olumlu değerlendirerek kapatmış, ancak enflasyonda kalıcı bozulma ortaya çıkmıştır. 2022 yılına yeni bir ekonomi modeli ile geçilmiştir.

Dünya ve Türkiye ekonomisindeki koşullar ve gerçekleştirmeler 2021 yılında sektörler ve BİSO firmaları için de temel belirleyici olmuştur. İktisadi ve sosyal faaliyetlere geri dönüş ile Türkiye'ye yönelik ilave tedarik talebi en etkili iki gelişme olmuştur. Bursa 250 Büyük Firma Araştırması 2021 yılı değerlendirmemiz bu koşullar dikkate alınarak yapılmaktadır.

İKTİSADİ VE SOSYAL FAALİYETLERE GERİ DÖNÜŞ 250 BÜYÜK FİRMANIN PERFORMANSINDA BELİRLEYİCİ OLDU

Dünya ve Türkiye ekonomisinde firmalar için ana koşulları salgına karşı başarıyla uygulanan aşılama faaliyetleri ile iktisadi ve sosyal faaliyetlere geri dönüş oluşturmuştur. 2021 yılında önce sanayide çalışma ve iş koşulları normalleşmiş, ardından hizmet sektörlerinde kademeli açılmalar ve geri dönüşler gerçekleşmiştir. Salgın nedeniyle hane halklarına ve tüketicilere uygulanan kısıtlamalar kademeli olarak azaltılmıştır. Böylece hane halkları ve tüketicilerin harcamaları da normalleşmeye başlamıştır. Ertelenen hane halkı talebi kuvvetli bir geri dönüş yapmıştır. Böylece 2021 yılında firmalar için hem dış talepte hem de iç talepte önemli bir büyüme yaşanmıştır.

Pandemi sonrası ortaya çıkan tedarik güvenliği ve yakından tedarik eğilimleri sonucu Türkiye'ye ilave bir tedarik talebi gelmiştir. Bursa gibi ihracatçı şehirler bu ilave tedarik talebinden olumlu etkilenmişlerdir. Yüksek ihracat artışı sanayi üretimini ve sanayi ile çalışan diğer sektörleri de olumlu etkilemiştir.

Tedarikte küresel ölçekte yaşanan sıkıntılar ve gecikmeler nedeniyle dünya genelinde artan talebin de etkisiyle daha yüksek stoklar ile çalışma eğilimi ortaya çıkmıştır. Tedarik güvenliği için girdi stokları yükselmiştir. Bu eğilimler siparişleri öne çekmiş ve üretimleri desteklemiştir.

İç ve dış talepte yaşanan bu talep artışı yeni kapasite yatırımlarını da özendirmiştir. 2021 yılının ilk üç çeyrek döneminde reel kesim yeni yatırımlarını, tevsiî yatırımlarını ve modernizasyon yatırımlarını önemli ölçüde artırmıştır. Son çeyrekte yaşanan finansal dalgalanmalar yatırımları yavaşlatmıştır.

2021 yılı boyunca dünyada ve Türkiye'de pandemi sonrası ekonomiye verilen destekler kademeli olarak azaltılarak sürdürülmüştür. Firmalar için uygun finansal olanaklar devam etmiştir. Destek kredileri ve benzeri finansal olanaklar tedricen azaltılmıştır. Finansman maliyetleri reel sektör için uygun seviyelerde gerçekleşmiştir. Para politikaları genişletici olmayı sürdürmüştür. Böylece firmalar üretim ve ihracat artışlarını finanse edebilecek finansman olanaklarına ulaşabilmıştır.

Türkiye'de yılın son çeyrek döneminde finansal dalgalanmalar yaşanmıştır. Türk lirası değer kaybetmiş, kredi faizleri yükselmiş, enflasyonda önemli bir artış gerçekleşmiştir. Bu gelişmelerden firmaların mali yapılarını ve karlılıklarını etkilenmiştir.

Bursa 250 Büyük Firma Araştırması 2021 yılında yukarıda ana unsurları belirtilen iç ve dış koşulları yaşamışlardır. Buna bağlı olarak firmaların 2021 yılı üretim, satış, ihracat ve istihdam performansları oldukça yüksek gerçekleşmiştir. Karlılıklar ile öz kaynak ve aktiflerde büyüme ile yaratılan katma değerde ise sektörler arasında farklı gelişmeler yaşanmıştır.

250 firmanın toplam iç ve dış satışları 2020 pandemi yılında yüzde 14,7 artmışken, 2021 yılında artış yüzde 62,8 olarak gerçekleşmiştir. Toplam satışlarda sıçrama yaşanmıştır. 250 firmanın üretimden net satışları ise 2020 yılında yüzde 17,7 artmışken 2021 yılında yüzde 53,6 yükselmiştir.

2021 yılında toplam satışlar ve üretimden satışlardaki artışın ana kaynağı iç ve dış talepteki yüksek artış olmuştur. Bir diğer önemli unsur ise enflasyon ve döviz kurlarındaki artışlar olmuştur. Yıl ortalaması TÜFE yüzde 19,60, yıl ortalaması ÜFE ise yüzde 43,86 olmuştur. Bu oranlar ile değerlendirildiğinde toplam satışlarda ve üretimden satışlarda reel olarak da uzun yıllar yaşanmayan yüksek artış gerçekleşmiştir.

Faaliyetler ile yaratılan katma değer 2020 yılında yüzde 21,0 büyümüşken 2021 yılında sıçrama göstermiş ve yaklaşık olarak dört

puan artış sergilemiştir. Firmalar 2021 yılında yüksek katma değerler yaratmıştır. Öncelikle toplam ve üretimden satışlardaki yüksek büyümeler yaratılan katma değerdeki artışa neden olmuştur. İkinci olarak ise firmaların katma değer büyüklüklerini belirleyen karlarda ve ücret ödemelerinde, yani faktör ödemelerinde yüksek artışlar gerçekleşmiştir.

250 firmanın karlarında 2021 yılında nominal ve reel olarak önemli artış yaşanmıştır. 2020 yılında yüzde 42,5 artan dönem karı 2021 yılında ise yüzde 137,7 gibi yüksek bir oranda yükselmiştir. Karların yüksek oranı artışında birkaç önemli unsur etkili olmuştur. Öncelikle yüksek satış hacimlerine ulaşılmış, firmalar yüksek kapasite oranları ile çalışarak ölçek verimliliği elde etmişlerdir. Firmalar faaliyet giderlerini etkin yönetmişlerdir. Bir önceki yıl kullanılan uygun faizli kredilerin finansman maliyetleri üzerindeki iyileştirici etkisi 2021 yılında da devam etmiştir. Firmalar uygun fiyatlarla temin ettikleri girdileri kullanarak yaptıkları üretimleri özellikle yılın ikinci yarısında küresel alanda yayılan enflasyonun etkisi ile yüksek ürün fiyatları ile satışa çevirmiş, kar marjları yükselmiştir.

Karlardaki artışa bağlı olarak öz sermayelerde nominal ve reel olarak büyümeler yaşanmıştır. 2020 yılında yüzde 22,3 büyüyen öz sermaye toplamı 2021 yılında yaklaşık olarak üç puan artış sergilemiştir. Öz sermaye büyümesi ile net aktif büyümesi 2021 yılında birbirlerine çok yakın gerçekleşmiştir. Firmalar büyümelerini öz kaynakları kadar gerçekleştirmiş ve finansal açıdan sağlıklı bir büyümeyi tercih etmiştir.

Bursa en yüksek ihracat yapan ilk üç şehirden biridir. Küresel koşullar ve ihracatın yapıldığı sektörlerdeki özel gelişmeler nedeniyle 250 firmanın 2019 yılı ihracatı yüzde 8,6, 2020 yılı ihracatı ise yüzde 14,2 daralmıştı. 250 firmanın ihracatı 2021 yılında ise yüzde 26,9 yükselmiştir. Bursalı firmalar küresel ticaretteki hızlı büyümeyi, pazarlardaki talep artışını ve Türkiye'ye yönelik ilave tedarik talebini iyi değerlendirmiştir.

2020 yılında yüzde 2 oranında azalan istihdam, iç talepte ve ihracatta yaşanan büyümelere bağlı olarak 2021 yılında yaklaşık olarak yedi puan artış sergilemiştir. Firmalar kapasite kullanım oranlarındaki ve üretimdeki artışa bağlı olarak çalışan sayısını arttırırken, ilave yatırımlar da istihdam artışını desteklemiştir.

2021 yılında Bursa 250 Büyük Araştırması içerisinde yer alan firmalar içeride ve dışarıda oluşan uygun koşulları olumlu değerlendirmiş ve ölçülen hemen tüm göstergelerde reel büyümeler gerçekleştirmiştir.

TABLO 3: 250 FİRMANIN TEMEL MALİ GÖSTERGELERİNDEKİ GELİŞMELER

Temel Mali Göstergeler	2017/2018 Değişim Yüzde	2018/2019 Değişim Yüzde	2019/2020 Değişim Yüzde	2020/2021 Değişim Yüzde
Toplam Satışlar	27,2	11,1	14,7	62,8
Üretimden Satışlar	31,1	10,5	17,7	53,6
Katma Değer	46,6	-9,2	21,0	-
Dönem Karı	29,0	-1,5	42,5	137,7
Öz Sermaye	30,0	18,4	22,3	-
Net Aktifler	25,4	14,2	25,5	-
İhracat	0,6	-8,6	-14,2	26,9
Ücretli Çalışanlar	9,2	-0,6	-1,8	-

"-" Toplam verilerinin gizli olması sebebiyle sektöre ilişkin oran açıklanmamaktadır.

250 FİRMA İÇİNDE SEKTÖR DAĞILIMLARI SINIRLI DEĞİŞİKLİKLER GÖSTERDİ

250 firmanın sektör dağılımları da dünya ve Türkiye'de yaşanan yeni koşullardan ve gelişmelerden etkilenmiştir. Buna bağlı olarak sektörler içindeki firma sayılarındaki değişimler 2021 yılında daha sınırlı gerçekleşmiştir.

250 kuruluş içinde en çok firma yine otomotiv yan sanayi sektöründe yer almaya devam ederken sayı 7 firma azalmış ve 61 olarak gerçekleşmiştir. Otomotiv sektöründe iç ve dış talepte yaşanan gerileme otomotiv yan sanayi firma sayısının azalmasına neden olmuştur. Ana sanayideki firma sayısı da 1 adet azalmıştır. Tedarik ve talep sıkıntıları ile elektrikli araçlara geçişin yarattığı belirsizlik sonucu otomotiv sektörünün 250 içindeki firma sayıları uzun yıllar sonra 2021 yılında azalmıştır.

2021 yılında 250 firma içindeki sektörlerin firma sayılarında en büyük artış metal sektöründe gerçekleşmiştir. 250 içindeki metal sanayi firma sayısı 5 adet artarak 18'e yükselmiştir. Metal sanayinde 2021 yılında yüksek bir büyüme yaşanmıştır. Ayrıca metal fiyatlarında da yüksek artışlar gerçekleşmiştir. Buna bağlı olarak metal sanayinde firmaların satışlarında üç haneli büyümeler gerçekleşmiştir.

Tekstil sektörü 2021 yılında yurtiçi ve yurtdışı talepteki önemli artıştan olumlu etkilenmiştir. Perakende sektöründe açılmalar, hazır giyim sektöründe canlanan talep ve ev tekstilinde artan gereksinimler sonucu tekstil sektörü 2021 yılını büyüme ile kapatmıştır. Tekstil sektörü Türkiye'ye yönelik ilave tedarik talebinde de olumlu etkilenmiştir. 250 firma içinde tekstil sektörünün firma sayısı 2 adet artarak 45 olmuştur.

Hazır giyim sektörü firma sayısı ise 7 ile değişmemiştir. İhracatta yüksek büyüme ve iç talepteki hızlı geri dönüşe karşın 250 içindeki firma sayısı değişmemiştir.

TABLO 4: 250 FİRMA SEKTÖR DAĞILIMLARI

Sektörler	2020 YILI FİRMA SAYISI	2021 YILI FİRMA SAYISI	ARTIŞ/AZALIŞ
Ağaç, Orman Ürünleri ve Mobilya	7	6	-1
Çevre ve Geri Dönüşüm	5	6	1
Çimento, Toprak Ürünleri ve Madencilik	5	6	1
Ekonomik İlişkiler ve Finans	3	4	1
Elektrik-Elektronik	1	1	0
Enerji	5	5	0
Gıda, Tarım ve Hayvancılık	30	30	0
Hazır Giyim	7	7	0
Hizmet, Eğitim ve Danışmanlık	3	4	1
İnşaat	4	3	-1
Kimya	3	4	1
Lojistik	3	3	0
Makine ve Teçhizat	17	18	1
Metal	13	18	5
Otomotiv Ana Sanayi	4	3	-1
Otomotiv Yan Sanayi	68	61	-7
Perakende Ticareti	22	19	-3
Plastik	6	7	1
Sağlık	1	0	-1
Tekstil	43	45	2

2021 yılında 250 içinde firma sayısı değişmeyen bir diğer sektör gıda, tarım ve hayvancılık sektörü olmuştur. 250 içindeki firma sayısı 2020 yılında 4 adet artarak 30'a yükseldikten sonra 2021 yılında aynı sayı korunmuştur. Gıda fiyatlarındaki artışlar ve gıda tüketimindeki ürün değişimleri sektör üzerinde sınırlayıcı etki yapmıştır. Yine tarım ve hayvancılık sektöründe de üretim maliyetlerindeki yüksek artışlar sektörleri olumsuz etkilemiştir.

Bursa 250 Büyük Firma Araştırması içerisinde yer alan makine ve teçhizat sektörünün firma sayısı 1 adet artarak 18 firmaya yükselmiştir. Küresel tedarik zincirlerindeki değişim, yurtiçinden tedarik, yakından tedarik ve üretim güvenliği eğilimleri ile makine ve teçhizat yatırımlarında yurtiçi ve yurtdışında yüksek artışlar gerçekleşmiştir. Makine ve teçhizat sanayi bu ana eğilimden 2021 yılı boyunca olumlu etkilenmiştir.

Kimya ve plastik sektörleri de 2021 yılında yurtiçi ve yurtdışından artan bir talep ile karşılaşmıştır. Petrol ve doğalgaz fiyatlarında ve dolayısıyla kimyasal ürünler ve plastik ürünler fiyatlarında da önemli artışlar olmuştur. Bu gelişmelere bağlı olarak 250 içinde kimya ve plastik sektör firmaları sayısı 1 adet artmıştır.

Ağaç, orman ürünleri ve özellikle mobilya sanayi Bursa için özel önem taşıyan sektörlerdir. 2021 yılında 250 içinde bu sektörlerden firma sayısı 1 adet azalmış ve 6'ya inmiştir.

İç talepte yaşanan toparlanmaya ve geri dönüşe karşın 2021 yılında 250 firma içinde yer alan perakende firma sayısı 3 adet azalmış ve 19 olarak gerçekleşmiştir. Perakende sektörü talepteki artışa karşın ürün fiyatlarını diğer sektörlerle göre daha sınırlı ölçüde artıramamıştır. Toparlanmaya rağmen pandemi öncesine dönüş henüz sağlanamamıştır.

İnşaat sektöründe küçülme 2021 yılında da devam etmiştir. Buna bağlı olarak 2021 yılında 3 firma 250 içine girmiş ve firma sayısı 1 adet azalmıştır. Pandemi sonrası sürdürülebilirlik konusu daha da önemli hale gelmiştir. Buna bağlı olarak çevre ve geri dönüşüm sektöründen 250 firma içine giren sayısı 1 artmış ve 6'ya yükselmiştir. Lojistik, enerji ve elektrik-elektronik sektörlerindeki firma sayıları 2021 yılında değişmemiştir.

BURSA 250 BÜYÜK FİRMA ARAŞTIRMASINDA YER ALAN FİRMALARIN ASLİ İŞLERDEN ELDE ETTİKLERİ KÂRLILIKLARI VE FAVÖK ORANI YÜKSELDİ ANCAK SEKTÖRLER ARASINDA FARKLI EĞİLİMLER ORTAYA ÇIKTI

Firmaların mali performanslarının ölçülmesinde asli işlerden elde ettikleri karlılık önemli bir göstergesi haline gelmiştir. Böylece hem firmaların asli işlerdeki performansı daha açık görülmekte hem de diğer olası maliyet unsurlarına ve risklere karşı ne kadar güçlü olduğu hesaplanmaktadır.

FAVÖK göstergesi firmaların faiz ödemeleri, amortisman ve vergi ödemeleri öncesi elde ettikleri karı göstermektedir. FAVÖK büyüklüğünün net satışlara oranı FAVÖK oranını vermektedir. Bu oranın yüksek olması firmaların asli işlerinde teknik ve mali olarak daha başarılı olduklarını göstermektedir.

Bu itibarla 250 firma çalışmasında firmaların FAVÖK büyüklükleri ve net satışları toplulaştırılarak sektörlerin ortalama FAVÖK oranları 2017 yılından itibaren hesaplanmaktadır. Aşağıdaki tabloda sektörlerin ortalama FAVÖK oranları 2019, 2020 ve 2021 yılları için karşılaştırmalı olarak sunulmaktadır.

Genel olarak 2021 yılında da firmalar öncelikle çekirdek işlerine ağırlık vermişler ve öncelikle üretim maliyetlerini kontrol altında tutmaya çalışmışlardır. Ancak tedarik endişeleri ile daha yüksek stoklar ile çalışılmıştır. Emtia ve girdi fiyatlarındaki artışlar da karlılığı şekillendiren bir diğer unsur olmuştur. Firmalar faaliyet giderlerini de azami kontrol etmeye çalışmışlar ve tasarrufa yönelmişlerdir. İşgücüne yönelik olarak sağlanan desteklere kademeli olarak son verilmiştir.

Tüm bu gelişmeler ile 250 firmanın FAVÖK oranı (net satışlara) 2021 yılında yüzde 14,05 olarak gerçekleşmiştir ve geçen yıla göre 3,32 puan artmıştır.

Araştırmada yer alan sektörlerin FAVÖK oranları 2021 yılında farklı eğilimler göstermiştir. 2021 yılında on bir sektörde FAVÖK oranları artarken, altı sektörde gerilemiştir. Sektörlerdeki farklı satış, tedarik, stok, fiyat gelişmeleri sonucu FAVÖK oranlarında da farklılıklar ortaya çıkmıştır.

İmalat sanayinde 12 sektörün FAVÖK oranları yer almaktadır. 2021 yılında 8 sektörün FAVÖK oranı artmıştır. Otomotiv ana sanayi, makine sanayi, metal sanayi, kimya sanayi ve gıda sanayi FAVÖK oranlarında önemli artışlar olmuştur.

Otomotiv ana sanayinde FAVÖK yüzde 6,84'ten yaklaşık olarak üç puan artış sergilemiştir. Makine sanayi FAVÖK oranı yüzde 10,66'dan yüzde 15,53'e çıkmıştır. Metal sanayinde oran yüzde 15,95'ten yüzde 19,74'e yükselmiştir. Gıda, tarım ve hayvancılık sektöründe oran yüzde 9,27 iken yüzde 15,07 olmuştur.

Kimya sanayinde FAVÖK yüzde 17,04'e ulaşmıştır. Tekstil sektöründe FAVÖK oranı 0,67 puan artarak yüzde 20,28 olmuştur. Çimento ve toprak ürünleri sanayinde FAVÖK oranı 2020 yılında yüzde 0,01 iken 2021 yılında yüksek bir artış yaklaşık olarak 10 puan artış sergilemiştir.

Otomotiv yan sanayi, hazır giyim sanayi, ağaç ve orman ürünleri sanayi ile elektrik ve elektronik sanayinde ise FAVÖK oranları 2021 yılında bir önceki yıla göre gerilemiştir.

250 firma içerisinde yer alan imalat sanayi sektörlerinin asli işlerine ağırlık verdikleri, 2021 yılında oluşan iç ve dış koşulları göreceli olarak iyi değerlendirdikleri ve karlılıklarını arttırdıkları görülmektedir.

İnşaat sektöründe FAVÖK oranı 2021 yılında gerilemiştir. Sektör 2021 yılında da küçülme yaşamıştır. Sektöre sağlanan pandemi desteklerinin de sona ermesi sonucu FAVÖK oranı yüzde 10,96'dan yüzde 7,25'e inmiştir.

Enerji sektöründe 2021 yılında maliyetler önemli ölçüde artmıştır. Buna karşın fiyatlamaya mekanizması içinde maliyet artışları fiyatlara yeterince yansıtılmamıştır. Bu gelişmeler çerçevesinde Bursa 250 Büyük Firma Araştırması içinde yer alan enerji firmalarının FAVÖK oranları 2020 yılında yüzde 9,27 olmasına karşın 2021 yılında yaklaşık olarak 4 puan gerileme göstermiştir.

Hızla gelişmekte olan bir sektör olarak çevre ve geri dönüşüm sektöründe ise FAVÖK oranı 2021 yılında yükselmiş, ancak ortalamanın altında kalmaya devam etmiştir.

Perakende ticaret sektörü 2021 yılını açılmalar ve geri dönüşler ile yaşamıştır. Maliyet artışları ve başta kira olmak üzere pandemi desteklerinin sona ermesi ile sektörde yükler artmıştır. Perakende sektörü artan maliyetleri yükselen enflasyon içinde fiyatlarına yansıtmaya çalışmıştır. Bu gelişmelere bağlı olarak 250 içinde yer alan perakende sektöründe FAVÖK oranı 2021 yılında yüzde 5,63'ten yüzde 6,43'e yükselmiştir.

Lojistik sektörü 250 içinde en yüksek FAVÖK oranına sahip olmaya devam etmektedir. Sektörde FAVÖK oranı 2020 yılında yüzde 35,75 iken 2021 yılında yüzde 36,10 olmuştur.

TABLO 5: 250 FİRMA FAVÖK GÖSTERGELERİ

Sektörler	FAVÖK/NET SATIŞLAR YÜZDE 2019	FAVÖK/NET SATIŞLAR YÜZDE 2020	FAVÖK/NET SATIŞLAR YÜZDE 2021
KİMYA SANAYİ	12,35	14,89	-
TEKSTİL SANAYİ	12,34	19,61	20,28
OTOMOTİV YAN SANAYİ	11,94	14,67	14,32
AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ	10,77	13,51	12,49
MAKİNE SANAYİ	10,67	10,66	15,53
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK	10,52	9,28	15,07
METAL SANAYİ	9,53	15,95	19,74
PLASTİK SANAYİ	7,94	14,85	14,88
OTOMOTİV ANA SANAYİ	5,83	6,84	-
HAZIR GIYIM SANAYİ	5,31	8,70	6,74
ÇİMENTO VE TOPRAK ÜRÜNLERİ SANAYİ	0,33	0,01	-
ELEKTRİK-ELEKTRONİK	4,63	4,97	3,42
İNŞAAT SEKTÖRÜ	8,31	10,96	7,25
ENERJİ SEKTÖRÜ	7,92	9,27	-
ÇEVRE VE GERİ DÖNÜŞÜM SEKTÖRÜ	7,50	6,15	10,92
PERAKENDE TİCARET	8,28	5,63	6,43
LOJİSTİK SEKTÖRÜ	35,29	35,75	36,10

"-" Toplam verilerinin gizli olması sebebiyle sektöre ilişkin oran açıklanmamaktadır.

FİRMALAR NELER YAPMALI

Firmalar önümüzdeki dönemde de asli işlerine ve FAVÖK karlılıklarına öncelik vermeye devam etmelidir. FAVÖK oranlarının artırılması için öncelikle daha nitelikli ve katma değerli ürün yelpazesine geçiş gerekmektedir. Standart ürünlerin üretimi yeterince katma değer ve kar yaratmamaktadır. Standart ürünlerin rekabet alanından inovasyon, tasarım ve teknoloji içeren ürünlerin üretimine geçilmelidir.

Teknoloji faaliyetleri, inovasyon ve markalaşma her koşul içinde firmaları ayrıştıracak unsurlar olmaya devam etmektedir. Teknolojik yenilikler küçülme ve kriz dönemlerinden çıkışta rakiplere karşı avantajlar sağlayacaktır.

Üretimde ölçek kullanımı ve kaynak verimliliği çok önemli hale gelmiştir. Girdilerin tedarikinde güvenlik ve fiyat dalgalanmalarına karşı risk yönetimi öne çıkarılmalıdır. Yüksek emtia ve girdi fiyatları kalıcı gibi görünmektedir. Bu nedenle en az fire ile çalışmak önemli olmaktadır.

Enerji fiyatları ve maliyetleri de tüm dünya genelinde yüksek kalmaya devam edecektir. Bu nedenle enerji verimliliği de çok önemli gelmiştir. En az enerji tüketimi ile en yüksek üretim sağlanmalıdır.

Yeşil üretim kaçınılmaz bir öncelik haline gelmiştir. Dijitalleşme de paralelinde sürmektedir. Tüm iş süreçleri yeşil ve dijital hale getirilmelidir.

İşgücü maliyetleri de daha hızlı yükselmektedir. Küresel enflasyon ile çalışanlar yaşam maliyeti krizi ile karşı karşıyadır. Bu nedenle enflasyona karşı koruma sağlayacak ücret artışları da sürekli hale gelmektedir. Firmalar kaçınılmaz olarak bir yandan otomasyona ağırlık verirken diğer yandan işgücü verimliliğini artırmalıdır. İş süreçleri ve organizasyonlar daha yalın hale getirilmelidir.

İş süreçlerinde iş birlikleri ve ortaklıklar da etkinlik ve verimliliği artıracak bir yöntem olarak kullanılmalıdır. Özellikle organize sanayi bölgelerinde ortak girdi ve hizmet kullanımları yaygınlaştırılmalıdır.

Ferda BESLİ

CEO
BESFİN FİNANSAL HİZMETLER
DANIŞMANLIK A.Ş.

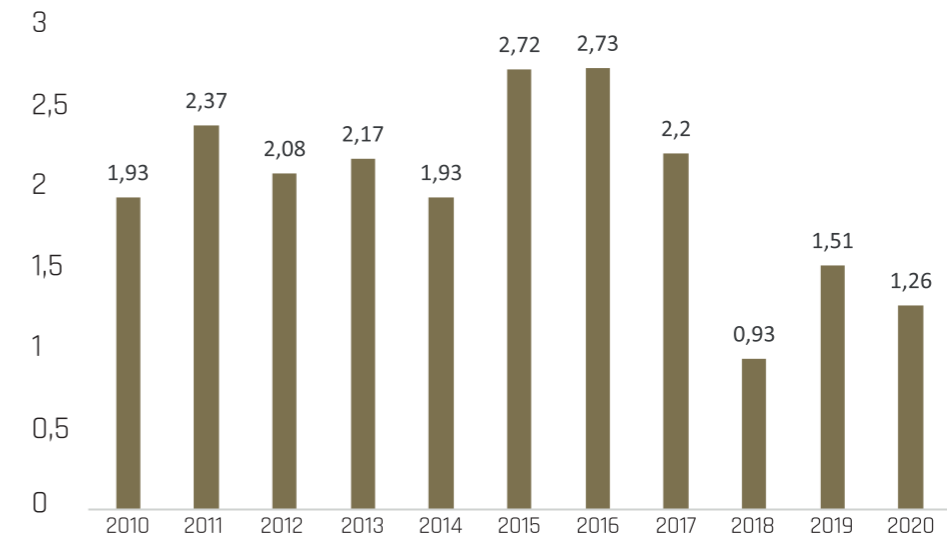
YABANCI SERMAYENİN EKONOMİYE ETKİSİ

Yabancı kaynaklar, yurt dışında ikamet eden kişi veya kuruluşlardan alınan kaynaklardır. Yabancı kaynaklar ekonomiye çeşitli şekillerde girer:

1. Doğrudan yabancı sermaye yatırımı (yurt dışında yerleşik olan yatırımcıların ülkede yeni tesis kurmak veya mevcutları satın almak ya da onlara ortak olmak üzere döviz getirmesi)
2. Portföy yatırımı (yabancıların hisse senedi ve tahvil satın almak amacıyla döviz getirmesi)
3. Borç verme (yabancıların ülke kuruluşlarına dövizle borç vermesi)

Artan küreselleşme eğilimi, ticaretin ve sermaye hareketliliğinin serbestleşmesiyle birlikte, doğrudan yabancı yatırımlar tüm dünyaya yayılmış ve önem kazanmıştır. Yabancı yatırımlar uzun vadeli bir yatırım türü olduğu için birçok alanda giriş yapılan ülkeyi olumlu ya da olumsuz etkiler ve bu etkiler ev sahibi ülkenin koşullarına bağlıdır.

TABLO 1: DÜNYADA SON 10 YILIN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI (TRİLYON \$)

Kaynak: WorldBank

TABLO 2: 2020 YILI YABANCI YATIRIMLARDA LİDER ÜLKELER

2020 Yılında En Çok Yatırım Alan Ülkeler	2020 Yılında En Çok Yatırım Yapan Ülkeler
Çin-253 Milyar \$	Amerika-311 Milyar \$
Amerika-211 Milyar \$	Macaristan-168 Milyar \$
Macaristan-171 Milyar \$	Çin-153 Milyar \$
Almanya-142 Milyar \$	Japonya-146 Milyar \$
Hong Kong-117 Milyar \$	Almanya-138 Milyar \$
Singapur-74 Milyar \$	Lüksemburg-127 Milyar \$
Hindistan-64 Milyar \$	Hong Kong-83 Milyar \$
Lüksemburg-62 Milyar \$	İspanya-56 Milyar \$
Japonya-61 Milyar \$	Fransa-53 Milyar \$
Brezilya-37 Milyar \$	Kanada-50 Milyar \$

Kaynak: WorldBank

Gelişmiş ülkeler, ülkeler arasında fon alışverişini teşvik eden liberal bir ekonomik düzeni benimsemişken, gelişmekte olan ülkeler uluslararası pazara entegre olmak istemektedir. Gelişmekte olan ülkeler, yeterli sermaye birikimi sağlayamadıklarından ekonomik kalkınma için doğrudan yabancı yatırıma ihtiyaç duyarlar. Çünkü doğrudan yabancı yatırım, yarattığı ekonominin fiili üretim kapasitesini artırır. 1980'li yıllara kadar genellikle gelişmiş ülkeler arasında yabancı yatırım yapılırken, 1980'lerden itibaren küreselleşmenin bir sonucu olarak uluslararası ticaret sınırları ortadan kalkmış ve yabancı yatırımlar dünyaya yayılmaya başlamıştır. 1980'lerin sonlarında meydana gelen borç krizinin etkisiyle 1990'lı yıllarda gelişmekte olan ülkelerde yabancı yatırım önemli bir düzeye ulaşmıştır. Borç krizi nedeniyle gelişmekte olan ülkeler yabancı sermaye çekebilmek adına girişimlerde bulunmuşlardır.

Gelişmekte olan ülkelere Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımı iki şekilde yapılabilir. İlk ülkedeki sermaye birikimine maddi katkılarda bulunan ülkede yeni fabrikalar veya işletmeler kurma yoluyla gerçekleşir. Bu sayede doğrudan yabancı yatırımlar hem teknoloji transferine olanak sağlamakta hem de istihdam artışına katkı sağlamakta, bu da yerli hasıla artışına yol açmaktadır. İkincisi, birleşme ve satın almalar yoluyla ülkeye giren sermayedir. Bu şekilde gelen sermaye, ülkedeki teknolojik kapasiteyi, istihdamı ve dolayısıyla milli hasılayı artırmaz.

Türkiye, 1980'lerde uygulamaya başladığı ihracata dayalı büyüme stratejisinin bir parçası olarak üretimi ve ihracatı artırmaya başlamış, böylece geniş bir pazar fırsatına ve büyük bir işgücüne sahip bir ülke haline gelmiştir. İhracattaki hızlı artış ve ekonominin dönüşümü altında sağlanan hızlı büyüme, yabancı sermayenin de ilgisini çekmiştir. Türkiye, 2000'li yılların başından itibaren uyguladığı yabancı sermaye ve yatırım teşvik sistemi ile bölgesinde uluslararası sermayenin en çok tercih ettiği yatırım üslerinden birisi olmuştur.

TABLO 3: TÜRKİYE 2013-2022 DOĞRUDAN YABANCI YATIRIM İSTATİSTİKLERİ

Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişi (Net Yükümlülük Oluşumu)												
(Milyon ABD Dolar)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Ocak	2022 Haziran	2002-2022/ Haziran Toplam
Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişi (Net Yükümlülük Oluşumu)*	13.563	13.337	19.263	13.835	11.190	12.505	9.573	7.831	13.842	4.516	5.452	245.684
Sermaye	9.936	8.371	11.817	6.958	5.532	6.229	5.512	4.401	7.367	1.991	1.891	165.261
Diğer Sermaye (Net)**	578	645	3.290	2.987	1.015	361	-918	-524	841	309	76	14.505
Gayrimenkul (Net)	3.049	4.321	4.156	3.890	4.643	5.915	4.979	3.954	5.634	2.216	3.485	65.918

*TCMB tarafından yayımlanan ödemeler dengesi istatistikleri altındaki uluslararası doğrudan yatırım verileri IMF Altnci El Kitabına göre düzenlenmiştir.

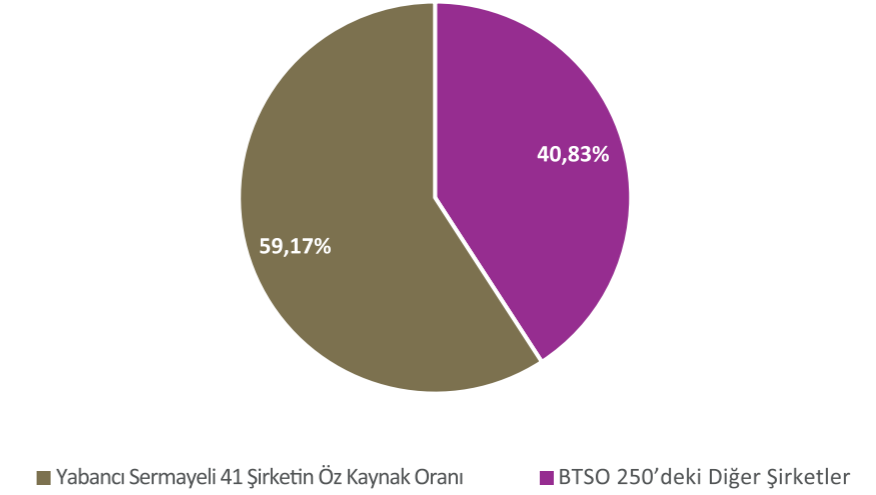
**Uluslararası Sermayeli Firmaların Yabancı Ortaklarından Aldıkları Kredi

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - Uluslararası Doğrudan Yatırım İstatistikleri

Tablo 3'de yer alan veriler Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Uluslararası Doğrudan Yatırım İstatistikleri baz alınarak 2013-2022 yılları arasındaki uluslararası doğrudan yabancı yatırımların incelenmesiyle oluşturulmuştur.

BTSO 250 şirketleri içerisinde yabancı sermaye payına sahip olan 41 şirketin özkaynakları toplamda 33,6 milyar TL ile BTSO 250 şirketlerinin özkaynaklarının % 40,83'lük kısmını oluşturmaktadır.

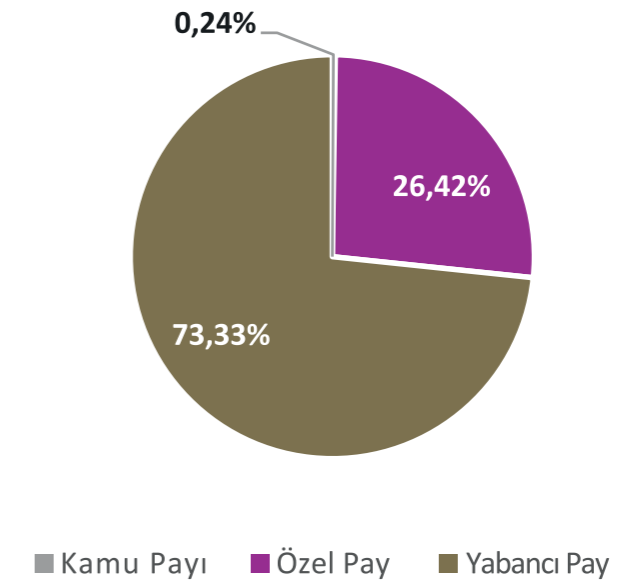
TABLO 4: YABANCI SERMAYEYE SAHİP 41 ŞİRKETİN ÖZ KAYNAK BÜYÜKLÜĞÜ

Kaynak: BTSO verileri üzerine BESFİN analizidir.

Aşağıdaki tablo ise BTSO 250 şirketleri içerisinde yabancı sermaye payına sahip olan 41 şirketin pay dağılımı ile oluşturulmuştur. Bu grafiğe göre 41 yabancı ortaklı şirketin sermayesindeki yabancı payı ortalaması %73,33 gibi önemli bir oran olarak hesaplanmaktadır. Bu 41 şirketin toplam hasılatının 15,9 milyar \$, toplam ihracat tutarının 7,7 milyar \$ olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu şirketlerin ihracat ağırlıklı çalıştıkları gözlemlenmektedir.

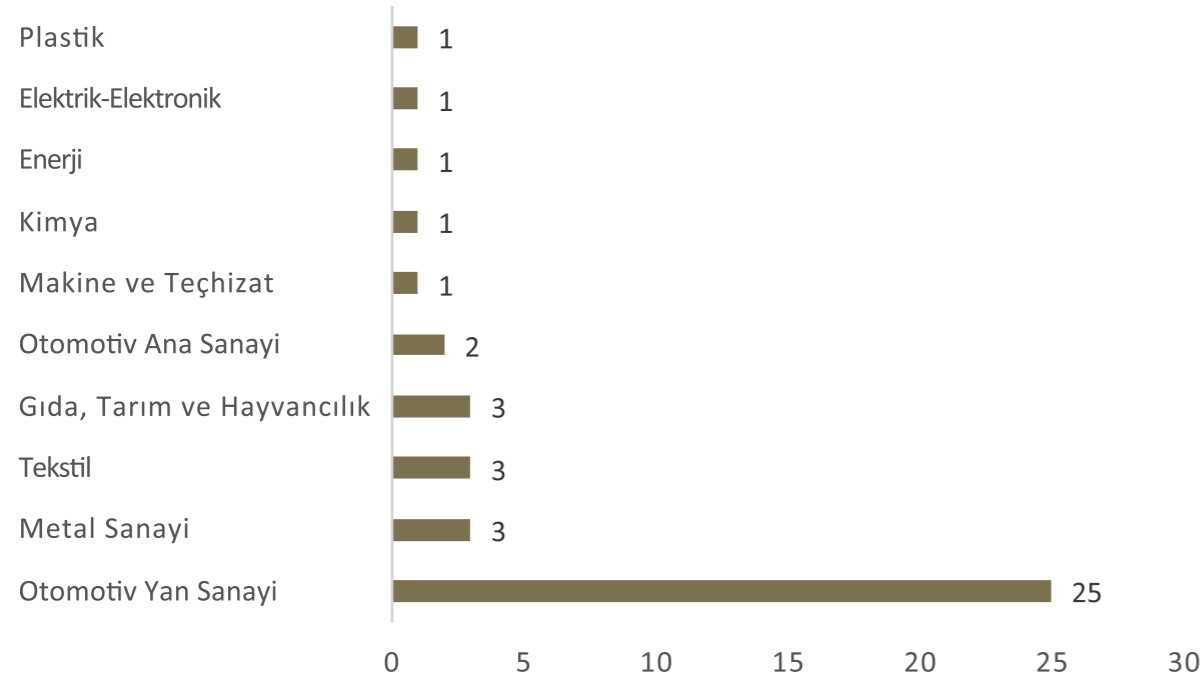
TABLO 5: 41 YABANCI ORTAKLI ŞİRKETİN SERMAYESİNDEKİ ORTALAMA YABANCI PAYI

Kaynak: BTSO verileri üzerine BESFİN analizidir.

Aşağıdaki tablo ise yabancı sermayeli aynı 41 şirketin sektörel kırılımlarını göstermektedir. Bu verilere göre yabancı sermayeye sahip 41 şirketin 25'i Otomotiv Yan Sanayi sektöründe faaliyet göstermektedir.

TABLO 6: YABANCI SERMAYEYE SAHİP 41 ŞİRKETİN SEKTÖREL DAĞILIMI

Kaynak: BTSO verileri üzerine BESFİN analizidir.

Sonuç olarak doğrudan yabancı yatırımların ekonomik büyümeye ve istihdama olumlu katkısının gelecekte de devam etmesi ve artması için ekonomik istikrarın sağlanması ve yabancı yatırımı teşvik edici düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Ayrıca bu aşamada doğrudan yabancı yatırımın türü de oldukça önemlidir. Mevcut sermayenin satın alınma veya birleşmesi şeklinde doğrudan yabancı yatırımın hem ekonomik büyümeyi hem de istihdamı olumlu etkilediği düşünülse de bu, sermaye rezervlerinde artış yaratmadığından beklenen bir durum değildir. Bu nedenle yabancı yatırımın sıfırdan fabrika veya tesis kurma şeklinde yapılması önemlidir. Üretim açısından sanayi sektöründe yatırımı artırmanın daha karlı olduğu tartışılmaktadır. Doğrudan yabancı yatırımların istihdama katkısını artırmak için istihdam yaratmanın mümkün olduğu sektörlerle yönlendirilmesi uygun olacaktır.

Bilal Emin TURAN
POSTA GAZETESİ
EKONOMİ MÜDÜRÜ

KRİZİ FIRSATA ÇEVİREN ÇEVİK BURSA

Biri Biterken Diğeri Başladı

Tüm dünya ekonomileri, son 2 yıldır felaketlerin ve jeopolitik risklerin artarda yaşandığı bir dönemden geçiyor. 2020'deki salgınla tam bir kırılma yaşandı. Ardından 'hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı' bir yola girdik. Pandemi süreci, insanoğlunun zaferiyle sonuçlansa da dünya ekonomileri üzerinde tamiri uzun zaman alacak yaralar açtı. 2021 sonu itibarıyla tam salgının etkilerinden kurtulduğumuzu düşünüp, yeni başlangıçlara hazırlanırken bu kez 24 Şubat 2022'de Rusya-Ukrayna savaşı patlak verdi. En büyük ihracat pazarımız olan Avrupa sınırındaki bu savaş, tüm hesapları değiştirdi ve pandemide yorgun düşen dünya ekonomilerini adeta kamaya soktu.

Türk İş İnsanı Azimli

Pandemide, tedarik zincirindeki kırılma ve ülkelerin korumacılık politikaları nedeniyle gıda krizi konuşulurken savaşla buna enerji krizi de eklendi. Devamında A'dan Z'ye üretimde kullanılan tüm emtia fiyatlarında inanılmaz artışlar oldu. Maliyet kaynaklı fiyat artışları, Batılı ülkelerin alışık olmadığı enflasyon sonucunu doğurdu. Enflasyon, Amerika'da 41 yılın zirvesine çıktı. İngiltere çift haneli enflasyonla tanıştı. Euro Bölgesi, 1997'den sonraki en yüksek enflasyon oranına ulaştı. Bu tsunami duracak gibi görünmüyor. En büyük tehlike ise yaklaşan kışla birlikte kapıda olan ikinci enerji krizi. Bir taraftan yükselen fiyatlar karşısında alım gücü düşen toplumlar, diğer yandan merkez bankalarının enflasyonu frenlemeye dönük agresif faiz artırımlı sıkı mali politikaları... Geldiğimiz noktada resesyon çanları daha kuvvetli çalıyor ve acı reçeteler yazılıyor. Buraya kadar anlattıklarım elbette olumsuz tabloyu gözler önüne seriyor. Ancak meslek hayatım boyunca Türk iş insanlarının bu gibi durumlarda bir gün dahi umutsuzluğa kapıldığını görmedim. Tabii ki 'Acaba ne olacak?' sorusu soruldu. Ama hep işittiğim cümle şuydu: "Her kriz, fırsat da yaratır."

Sanayinin Yıkılmaz Kalesi

Gerçekten de dünyada adım atmadık yer bırakmamış, gözünü daldan budaktan sakınmamış Türk iş insanlarının yakaladığı başarılarına bakarsak, 'krizleri fırsata çevirmede' ne kadar kabiliyetli olduklarını net bir şekilde görürüz. Çök geriye gitmeye gerek yok. Şimdi savaş ve sonuçlarını konuşuyoruz, daha düne kadar salgının sonuçları öngörüleliyordu. Ama ne oldu? Bu süreci en iyi yöneten ve süreçten en avantajlı çıkan ülkelerden biri yine Türkiye oldu.

Pandemi öncesi 2019'da ihracat 180.8 milyar dolarken, 2020'de 169.5 milyar dolara indi. 2021'de normalleşmeyle ihracat 225.4 milyar dolara yükseldi. Geçtiğimiz temmuzda ise küresel ekonomide yaşanan negatif gelişmelere rağmen 248.4 milyar dolara ulaşan 12 aylık ihracat söz konusu ve 250 milyar dolarlık yılsonu hedefi artık daha yakın. İhracatta üç büyükşehir başı çekiyor. Bunlardan biri de sanayinin kalesi Bursa!

Firmaların Kârlılığı Da Artıyor

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nın (BTSO) hazırladığı 'Bursa İlk 250 Büyük Firma Araştırması'nın 2021 sonuçlarına baktığımızda basiretli iş insanlarının, 'kriz fırsattır' söylemini teyit ettiğini net bir şekilde gördüm. 250 dev firmanın 2020 satışları 189.1 milyar lirayken, 2021'de bu rakam 307 milyarı aşmış durumda. Artan sadece net satışlar da değil. Satışların karlılık oranı yüzde 6.68'den yüzde 9.76'ya yükselmişti. Yani geçen yılki satışların 30 milyarı kâr olarak dönmüş. Önceki yıla göre kârdaki artış yüzde 137.8. 250 firmanın 217'si kâr elde etmiş. Yine 2021'i Covid 19 öncesi yani 2019 yılına göre de hem karlılıkta hem de net satışlarda ciddi artışlar dikkat çekiyor. Bu rakamların sonucu olarak Bursa'nın ihracatı da 2021'de 16 milyar dolara geçti. 2020'de 13,6 milyar dolardı. Bir başka deyişle sadece TL bazlı gelir artışı yok, dolar bazlı satışlarda da ibre yukarı yönlü. Bursa'nın ilk 7 aydaki ihracatı da 9 milyar doların üzerinde, yani geçen yılki rakamlar da aşılacak gibi.

Otomotiv Lokomotif

Sağlam altyapısı, organize olmuş sanayisi ile her zaman kendi hikayesini yazabilecek kapasitede olan Bursa, otomotiv endüstrisi denilince akla ilk gelen şehir. Bu sektör aynı zamanda yüksek katma değerli dikkat çekiyor. OYAK RENAULT, TOFAŞ ve KARSAN'ın fabrikalarının bulunduğu Bursa'da bu yılın 7 ayında 241 bin 48 araç üretildi. 2021 yılında otomotiv ana ve yan sanayiinin toplam satışları 123 milyar liraya ulaştı. Yani ilk 250 firmanın satışlarının yüzde 40'ı otomotivden gelmiş. Otomotiv endüstrisinin ihracata geçen yıl 6.7 milyar dolarlık katkısı dikkat çekiyor. Bu sektör aynı zamanda 61 bininin üzerinde istihdam sağlıyor (önceki yıla göre 7 bin artış var).

Her Sektörde Yön Yukarı

Metal, makine ve teçhizat, tekstil, gıda, tarım ve hayvancılık gibi sektörler de otomotivi takip eden dinamik sektörler arasında. Özellikle tekstilde hem net hem de üretimden satışlarda görülen 2 katlık artış dikkat çekiyor. İlk 250 firma faaliyet gösterdiği hemen hemen tüm sektörlerde bir önceki yılın oldukça üzerinde bir satış hacmine ulaşmış. Özetle, sağlam sanayi ve ticaret kültürü olan şehir, günün fırsatlarına çabuk adapte olup, yurtdışında oluşan talebe hızlı cevap verebilmiş. Bu çevik yapıyla Bursa'nın ülkemiz ekonomisine katkısı her geçen yıl artıyor. 2022'de de tüm olumsuzluğa rağmen Bursa, parmakla gösterilmeye devam edecektir.

Dilek GÜNGÖR SABAH GAZETESİ EKONOMİ MÜDÜRÜ

RESESYONUN GÖLGESİNDE KÜRESEL TİCARET...

Küresel ekonomi 2021'e Kovid 19 salgını kaynaklı süregelen risklerle yorgun başlamıştı. 2021'in en büyük sınavı düşük büyüme ve yükselen enflasyon oldu. Pandeminin etkisinden kurtulmak için mali ve parasal desteklere başvuran ülkeler, aşılardan yaygınlaşmasıyla rahat bir nefes alsada tedarik zincirinde 2020'de başlayan bazulma birçok ekonomiyi etkiledi. 2020'nin hemen başlarında Çin'in panikleme ile pek çok sektörün hammaddesi niteliğinde olan çelik başta olmak üzere emtia fiyatlarındaki yükseliş, yüksek fiyatlara rağmen temin ve tedarik sıkıntısı, ardından da denizyolu taşımalarında meydana gelen yükseliş tedarik akışını sekteye uğrattı.

Büyük üreticilerin veya ithalatçıların uzun dönemli kontratlarının altında özellikle küçük ve orta ölçekli firmalar ezildi. Bazulan tedarik zincirinin enflasyon üzerinde yarattığı etki giderek dünyayı etkiledi. Böylece, pandemi sonrası hem ülke ekonomilerinin hem de küresel ekonominin ritmi bozuldu.

MERKEZ BANKALARI DEVREDEN ÇIKMADI

Merkez bankaları destekleyici para politikalarını 2021'in başlarında sürdürdü. ABD Merkez Bankası (Fed) politika faizini 0-0.25 aralığında bıraktı. Varlık alımlarının devam edeceği yönlendirmesini korudu. Ancak pandemiyle ritmi bozulmuş ekonomilerde enflasyon yükselmeye başlayınca Fed de para politikasında erken bir sıkılaştırma ihtimalini tartışmaya başladı.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) ise o dönemde faiz oranları ve Pandemi Acil Alım Programı (PEPP) büyüklüğünde değişikliğe gitmedi. Japonya Merkez Bankası (BoJ) para politikasını daha da esnetecek kararlar aldı. Yılın ikinci çeyreğinde Kovid 19 ile ilgili mutasyon endişeleri ekonomilerde yeniden belirsizlik çanlarının çalmasına neden oldu. Mali ve parasal teşviklere devam edilip, ülkeler çeşitli kısıtlamalar getirmeye başladı. Bu süreçte enflasyon beklentileri daha da yükseldi. Merkez Bankaları enflasyondaki yükselişin "geçici mi kalıcı mı?" olduğunu tartışmaya başladı.

Fed'in varlık alımlarının azaltılması sürecinin ne zaman başlatılacağına dair tartışmalar başladı. Japonya Merkez Bankası (BoJ), salgının etkilerine karşı finansman desteğine devam etti. Vaka sayılarının yaz aylarında yeniden artmaya başlaması, küresel piyasalar üzerinde baskı yaratırken, gıda ve enerji fiyatlarındaki artış da enflasyonu tetikledi. Fed, üçüncü çeyrekte de politika faizinde ve varlık alımlarında değişikliğe gitmedi. Fakat 2 yeni repo programı açıkladı. ECB de ikinci çeyrekte faiz oranları ve Pandemi Acil Varlık Alım Programı'nın (PEPP) toplam büyüklüğünde değişikliğe gitmedi. Japonya ve Çin merkez bankaları tarafında ise para politikalarında temkinli ve istikrarlı duruş sürdürüldü. Son çeyrekte ise Omicron varyantı ile Asya ve Avrupa'da artan vakalar endişeleri artırdı. Birçok ülke kısıtlayıcı tedbirlere başvurdu.

Merkez bankalarının bir müddet daha destekleyici duruşu sürdüreceği beklentileri gündeme geldi. Buna karşın enflasyondaki yükselişin beklenenden uzun süreceği görüşü hâkim olmaya başladı. Bu görüşler ortaya çıkınca merkez bankaları faiz artırımlarına başladı. Fed varlık alım programını azaltma sürecini başlattı. 2022'de faiz artırımına gidileceği sinyali verdi. İngiltere Merkez Bankası (BoE) da artan Ağustos 2018'den bu yana ilk kez faiz artırımına gitti. ECB ise faiz oranlarında değişikliğe gitmedi. Japonya Merkez Bankası (BoJ) da gevşek para politikasına devam etti. Nisan 2020'den sonra ilk kez faizi indiren Çin Merkez Bankası (PBoC), piyasaya zorunlu karşılık adımı ile 1.2 trilyon Çin yuanı likidite enjekte etti.

SON ÇEYREKTE RESESYONUN AYAK SESLERİ GELDİ

Küresel tedarik zincirinde yaşanan sorunların devam etmesi, ABD'de enflasyonun beklenenden daha yüksek seviyelere ulaşması, Çin'de inşaat sektöründe istihdamın azalmaya devam etmesi ve özel tüketimin zayıf seyri, çip krizinin aşılama, Omikron varyantının yaygınlaşması nedeniyle tekrar uygulamaya konulan kısıtlayıcı önlemler, birçok ülkede merkez bankalarının gerçekleştirdiği faiz artırımları ve finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmalar, küresel ekonomide büyüme görünümünü etkiledi.

2021'in tamamında dünyanın dev ekonomileri büyüme gösterse de son çeyrekte büyüme oranlarındaki düşüş resesyonun ayak seslerinin geldiğini gösterdi. Buna göre, 2021 yılı içinde ABD'de ekonomi, hükümetin yaklaşık 6 trilyon dolarlık pandemi yardımı sağlamanın ardından yüzde 5.7 oranında büyüyerek, 1984 yılından bu yana görülen en yüksek büyüme performansına imza attı. Almanya ekonomisi 2021'in son çeyreğinde yüzde 1 daraldı, yılın tamamında ise yüzde 2.7 büyüdü. Fransa, 2021'de yüzde 7 ile son 52 yılın en yüksek büyüme hızına ulaştı. Çin ekonomisi 2021'de yüzde 8.1 büyüdü. Çin ekonomisi 2021'in dördüncü çeyreğinde yıllık bazda yüzde 4 büyüme kaydetti. Rusya'da ekonomik büyüme aralık ayında yüzde 4.3'e gerilese de 2021'in tamamında yüzde 4.6 olarak gerçekleşti.

RUSYA-UKRAYNA ARASINDAKİ SAVAŞ BELİRSİZLİĞİ KÖRÜKLEDİ

Küresel ekonomi bu yıla ise Rusya-Ukrayna Savaşı'yla başladı. Aşıya olan erişimin artması, yeni varyantların etkisinin büyük olmaması ekonomiler üzerinde risk teşkil etmese de Rusya-Ukrayna Savaşı'nın etkileri birçok kanaldan hissedilmeye başladı. Savaşın en belirgin sonuçları artan emtia ve gıda fiyatları ile arz kesintileri ve gıda güvenliği konusunda çıktı. Bu da küresel enflasyon görünümünü açısından önemli bir risk unsuru oldu. Savaş, küresel finans piyasalarında dalgalanmaları ve politik belirsizlikleri de beraberinde getirdi. Rusya'ya uygulanan sert yaptırımlar da küresel reel ve finansal akımlarını yavaşlattı.

Salgın dönemindeki devlet teşvikleri de asgari düzeye inince küresel toparlanma hız kesti. Küresel büyümenin bu yıl belirgin şekilde düşmesi bekleniyor. Rusya'nın Avrupa ülkelerinin enerji ithalatını kısmaya kararını nedeniyle önümüzdeki dönemde Avrupa'nın sanayisinin lokomotifini alan Almanya başta olmak üzere birçok ülkede daralma yaşanacağı tahmin ediliyor. 2022'nin tamamı için uluslararası kuruluşlar da büyüme öngörülerini aşağıya çekerken, enflasyon endişelerini dile getiriyor. Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nu "Kasvetli ve Daha Belirsiz" başlığıyla geçtiğimiz günlerde güncelleyen Uluslararası Para Fonu (IMF), bu yıla ilişkin küresel büyüme tahminini yüzde 3.6'dan 3.2'ye indirdi. IMF, dünya genelinde beklenenden yüksek enflasyonun özellikle ABD ve büyük Avrupa ekonomilerinde daha sıkı mali koşulları tetiklemesinin, Çin'de Kovid 19 salgını ve karantina önlemlerini yansıtan beklenenden daha kötü ekonomik yavaşlamanın ve Ukrayna'daki savaşın olumsuz etkilerinin salgın nedeniyle hâlihazırda zayıflayan dünya ekonomisini vuracağını belirtti. Rusya'nın Ukrayna işgalinin Kovid 19 pandemisinin yaydığı zararı arttırdığını ve birçok ülkenin ekonomik resesyon riskiyle karşı karşıya olduğunu belirtti Dünya Bankası da 2022 yılı için küresel büyüme tahminini yüzde 2.9'a çekti.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings de küresel ekonomiye ilişkin 2022 yılı büyüme beklentisini yüzde 3.5'ten 2.9'a indirdi. IMF raporunda, enflasyonun 2022 yılında yükselme eğiliminde olacağı tahminine yer verildi. Gelişmiş ülkeler için ortalama yüzde 5.7, yükselen piyasa ekonomileri ve gelişmekte olan ülkeler için ise yüzde 8.7 oranında enflasyon tahmin ediliyor.

KÜRESEL EKONOMİLERDE 'ENFLASYON MU DURGUNLUK MU' TARTIŞMASI

Enflasyon ile resesyon arasında sıkışan Fed ve ECB, 2022'de faiz artışlarına başladı. Fed, mart ayında varlık alım operasyonunu tamamlayarak faiz artışlarına başladı. Banka, mart ayı toplantısında 25 baz puan artışla 2018'den bu yana ilk kez faiz artırımına gitme kararı alırken, mayıs toplantısında 50 baz puan ile 2000 yılından bu yana en hızlı faiz artışını gerçekleştirdi. Fed haziranda 75 baz puan ile 1994'ten bu yana en sert faiz artışını yaptı. Temmuz'da da politika faizini 75 baz puan artışla yüzde 2.25-2.50 seviyesine çıkardı. ECB de Temmuzda 11 yılın ardından ilk kez faiz artırımına gitti.

Eylülde de politika faizini 24 yıllık tarihinde ilk kez 75 baz puan artışla yüzde 1.25'e yükseltti. Her iki merkez bankası da enflasyon kontrol altına alınana kadar faiz artırımlarına devam edeceklerini belirtti. Özellikle ABD'nin sert faiz artırımları ve şahin yönlendirmeleri küresel durgunluk beklentilerine yol açıyor. Küresel büyümede belirgin yavaşlama hatta durgunluk riski ön plana çıkıyor. Sıkı para politikası, daha zayıf işgücü piyasası ve işletmeler için sıkıntılı günler anlamına geliyor.

FAİZ ARTIŞLARIYLA GELEN RESESYON KÜRESEL TİCARETİ ETKİLEYEBİLİR

Fed ve Avrupa Merkez Bankası faiz artırımlarıyla enflasyonu dizginlemeye çalışırken, küresel ticaretin de resesyon ihtimalinden ciddi anlamda etkilenmesi bekleniyor. Küresel ticaret hacmi 2022'nin birinci çeyreğinde Dünya Ticaret Örgütü (WTO) verilerine göre, salgın öncesi seviyesini aşarak bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 18 oranında arttı. 2022 yılının ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre dünya ihracatı yüzde 16.33, dünya ithalatı ise 19.65 oranında yükseldi. Küresel mal ticareti 2022'nin ikinci çeyreğinde büyümeye devam etse de nefesi kesildi. Dünya Ticaret Örgütü'nün Küresel Mal Ticaret Barometresi Raporu'nun Ağustos sayısına göre, yatay bir seyir izlemeye başlandı. WTO'nun raporunda, 2011'in son çeyreğinde yüzde 5.7 seviyesinde olan küresel ticaret büyümesinin, bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 3.2'ye gerilediği kaydedildi. Ukrayna'da devam eden çatışmalar, artan enflasyonist baskılar ve gelişmiş ekonomilerde beklenen politika sıkılaştırması nedeniyle küresel ticaretin geleceğine ilişkin belirsizliklerin sürmekte olduğu gözleniyor. IMF 2022 yılı için yüzde 6 oranında küresel mal ve hizmet artışı bekliyor.

2021'DE TÜRK İŞ DÜNYASI İHRACAT VE YATIRIMDA FRENE BASMADI

Küresel ekonomilerde yaşanan bu gelişmelerin Türk sanayicisini de etkilemesi bekleniyor. Aslında Türk sanayisi ve ihracatı 2020'den bu yana zorlu bir süreçten geçti. Önce dünyayı etkileyen Kovid 19 nedeniyle ekonomilerde çarklar durdu arkasından tekrar ivmelenmeye başladığında ise arz-talep dengesizliği, hammadde sıkıntısı ve lojistik maliyetlerindeki artışla boğuştu. Fakat buna rağmen iş dünyası hem ihracat hem de yatırım konusunda geri adım atmadı. 2021 yılında iktisadi ve sosyal faaliyetlere geri dönüş ve ekonomilerdeki hızlı toparlanmaya bağlı olarak küresel ticarete önemli bir büyüme yaşandı. Dünya ticaretindeki bu büyüme, Türkiye'nin ihracatını pozitif etkilerken küresel tedarik zincirlerindeki değişim de ülkemize yönelik önemli bir ilave tedarik talebi yarattı. Bütün bu gelişmelerin etkisiyle 2021 yılında Türkiye'nin toplam ihracat artışı yüzde 32.8, sanayi ihracatı artışı yüzde 33.2 olarak gerçekleşti. Aynı yılda 250 firmanın ihracatı 12 milyar 546 milyon 79 bin 145 dolar olarak gerçekleşti. 2020'de 250 firmanın toplam ihracatı 9 milyar 885 milyon 455 bin 893 dolardı.

2021'DE TOPLAM KAR ARTTI, KAR EDEN ŞİRKET SAYISI DÜŞTÜ

2021'de ihracat ve yatırıma devam eden Türk sanayisinde, Türk Lirası'ndaki değer kaybı ve hammadde fiyatlarında yaşanan yükseliş bazı sektörleri olumsuz etkiledi. Bu, Türkiye'nin büyümesinde önemli bir paya sahip olan, yaklaşık 800 milyar TL olan ekonomisinin yarısını sanayiden sağlayan Bursa'da 250 büyük firmanın 2021 yılında karlılıklardaki ayrışmasından da net bir şekilde görülecektir. 250 büyük firmanın kar toplamları 2019 yılında 9.774.450.196 TL iken, 2020 yılında bu rakam 13 milyar 538 milyon 438 bin 960 TL'ye çıkmıştır.

Pandemi koşullarına rağmen 250 firma karlılıklarını 2020'de artırmıştır. 2021 yılında ise 250 firmanın toplam karı bir önceki yıla göre yüzde 137,8 artarak 32.190.067.600 TL'ye çıkmıştır. Kar toplamları artsa da firma sayısı bazında azalma dikkati çekmiştir. 2019 yılında 220 olan kar eden firma sayısı 2020'da yüzde 1,8 artarak 224'e çıkmıştır. 2021'de ise yüzde 3,1 azalarak 217'ye inmiştir.

Burada sektörler bazındaki farklılık dikkat çekmektedir. Ağaç, orman ürünleri ve mobilya sektöründe satış karlılıkları, aktif karlılığı ve öz kaynak karlılığı sırasıyla yüzde 9,71, 15,11, 31,86 artmıştır. Çevre ve geri dönüşüm sektöründe satış karlılığı yüzde 8,41, aktif karlılığı yüzde 16,24, öz kaynak karlılığı ise yüzde 52,58 oranında yükselmiştir. Ekonomik ilişkiler ve finans sektöründe satış karlılıkları, aktif karlılığı ve öz kaynak karlılığı sırasıyla yüzde 0,06, 1,42, 2,74 olmuştur. Elektrik-elektronik sektörlerinde faaliyet gösteren firmaların satış karlılıkları yüzde 1,59, aktif karlılıkları yüzde 1,81, öz kaynak karlılıkları ise yüzde 11,73 olarak hesaplanmıştır.

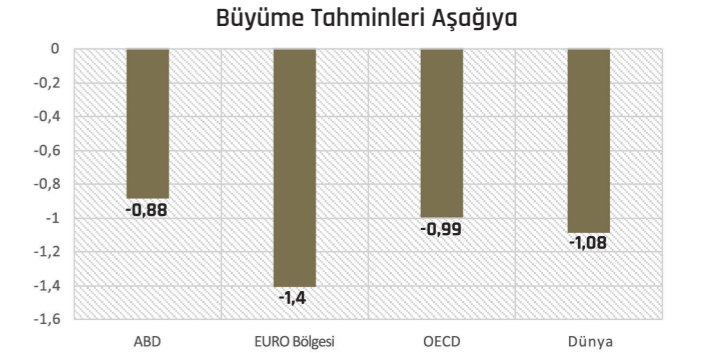
Gıda, tarım ve hayvancılık sektöründe satış karlılığı yüzde 9,35, aktif karlılığı yüzde 12,24, öz kaynak karlılığı ise yüzde 30,29 oranında yükselmiştir. Hazır giyim sektöründe satış karlılıkları, aktif karlılığı ve öz kaynak karlılığı sırasıyla yüzde 3,72, 5,96, 42,85 artmıştır. İnşaat sektöründe aktif karlılık yüzde 5,71, öz kaynak karlılığı ise yüzde 16,86 olmuştur. Kimya sektöründe aktif karlılık yüzde 16,66, öz kaynak karlılığı 32,61 olarak hesaplanmıştır. Lojistik sektöründe satış karlılığı yüzde 4,66, aktif karlılığı yüzde 2,43, öz kaynak karlılığı yüzde 5,61 olarak gerçekleşmiştir.

Makine ve teçhizat sektöründe karlılık satışlarda yüzde 12,73, aktifte yüzde 13,99, öz kaynaktaki ise yüzde 34,32 oranında olmuştur. Metal sektöründe satış karlılığı, aktif karlılığı ve öz kaynak karlılığı sırasıyla yüzde 13,77, yüzde 15,74, yüzde 45,40 olarak hesaplanmıştır. Otomotiv yan sanayisinde satışların karlılığı yüzde 12,07, aktif karlılık yüzde 13,93, öz kaynak karlılığı ise yüzde 31,43 olmuştur. Perakende ticaretinde satışların karlılığı yüzde 3,65, aktif karlılığı yüzde 8,17, öz kaynak karlılığı yüzde 22,09 olmuştur. Plastik sektöründe satışların karlılığı yüzde 10,05, aktif karlılık yüzde 13,05, öz kaynak karlılığı yüzde 38,54, tekstil sektöründe ise sırasıyla yüzde 16,93, 15,09, 42,31 artış olmuştur. Çimento, toprak ürünleri ve madencilik ile enerji sektörlerindeki karlılıklar ise düşmüştür.

250 şirket arasında çimento, toprak ürünleri ve madencilik sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlerin dönem zararı 585.580.139 TL olarak hesaplanmıştır. Bu sektörlerde faaliyet gösteren şirketlerin aktif karlılığı yüzde 12,61, öz kaynak karlılığı ise yüzde 228,17 düşmüştür. Enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin dönem zararı 133 milyon 490 bin 811 TL olmuştur. Bu şirketlerin aktif karlılığı yüzde 0,59, öz kaynak karlılığı ise yüzde 3,68 azalmıştır. Bir şirketin en önemli finansal oranlarından biri öz sermaye karlılığıdır. Sermaye sabit kaldığında şirket ancak karlılığını artırarak öz kaynaklarını büyütebilir. Öz kaynaklar şirketin toplam varlıklarından borçlarının düşülmesi ile bulunur. Öz kaynakların alt kalemleri arasında dağıtılmayan kârlar, sermaye, yeniden değerlendirme ölçüm ve kazanç kârı bulunur.

Şirketin net kârı ise bilançosunda tüm gider ve maliyetler çıktıktan sonra kalan dönem sonu karıdır. Öz sermaye karlılığı dönem sonu net kârın öz sermayeye bölünmesi ile elde edilir. Dönem sonu net kâr yüksek olduğunda öz sermaye karlılık oranı da yükselecektir. Kâr düşüşünde ise sermaye karlılığı azalacaktır. Bir şirket, yatırımcısına sürdürülebilir kâr sağlayabildiği sürece artan nitelikte bir firmadır. Uzun vadeli yatırım için artan şirketlerin ortak özellikleri, öz sermaye karlılığı yüksek ve bunu sürdürebilir kılmasıyla doğrudan bağlantılıdır. Enflasyonist ortamda ise enflasyon oranının üzerinde öz sermaye karlılığı yakalayıp yakalayamadığı aranacaktır. Düşük öz sermaye karlılığı olan şirketler, öz varlıklardan etkili bir kâr elde edilemediği için uzun vadede yatırımcı için de gelecek vaat eden kategoride yer almayacaktır. Bir firmanın yönetiminin verimli çalışıp çalışmadığı ya da isabetli kararlar alıp almadığı öz varlık karlılığı ile ölçülebilir. Öz varlık karlılığı yükseldikçe firmanın iyi yönetildiği sonucuna varılırken geleceğe yönelik beklentinin de korunmasına olanak verecektir.

Yıllık Bazda Enflasyon Oranları (%)		
	Aralık 2019	Aralık 2021
ABD	2,3	7
Almanya	1,5	5,7
Brezilya	4,3	10,7
Euro Bölgesi	1,3	5
Meksika	2,8	7,4
Rusya	3	8,4
Türkiye	11,8	36,1

Sefer LEVENT
HÜRRİYET GAZETESİ
EKONOMİ MÜDÜRÜ

KÂR, KÂRLILIK ARTIYOR AMA REHAVETE KAPILMAYALIM

Bu satırları yazdığım sırada dünya çok ilginç bir süreçten geçiyordu. Rusya - Ukrayna Savaşı, enerji tehditleri, açlık riski, küresel ısınma tehdidi, çip krizi, salgın hastalıklar, artan fiyatlar, geçim sıkıntıları vs. Liste uzun mu uzun.

Kaçınılmaz bir şekilde küresel bazda yüksek enflasyonun yaşandığı bir döneme girdik.

Salgın sebebiyle piyasalarda oluşan belirsizlik ortamında üretici ve tüketiciler enflasyonist davranışları benimsemiş gibi gözüküyor. Ve ne yazık ki bir çırpıda tırmanan enflasyonu düşürmek ciddi zaman alacak. Felaketleri sıraladık, peki ya fırsatlar...

İHRACAT TAM GAZ

Çok zor geçen bir süreçte Türk ihracatçısı boş durmadı. Tedarikçi pozisyonunun güçlenmesi, kurun rekabetçi seviyede seyretmesi sayesinde 2021 yılı, tarihi bir rekorla, önceki yıla göre yüzde 33 artışla 225 milyar dolar ihracatla tamamlandı.

Küresel ticaret 2021'de yüzde 25 büyürken ihracat 8 puan daha fazla büyüdü. Mal ve hizmet ihracatı ise toplamda 282 milyar doları buldu.

Şu ana kadar gelen veriler 2022 yılında güçlü tedarik zinciri ve kur desteği ile yıllık hedeflerin rahatlıkla tutacağını ortaya koyuyor.

Peki ama Türk sanayicisi, ihracatçısı için bunlar yeter mi? Bursa perspektifinde net bir şekilde cevaplamam gerekirse... Yetmez.

Türk sanayicisinin, iş dünyasının, girişimcisinin, Bursalıların çok daha fazla ihracat yapma potansiyeli var.

İNOVASYON, HEMEN ŞİMDİ

Küresel arenada rekabet artık sadece klasik diyebileceğimiz ürünlerde, mallarda yaşanmıyor. İnovatif ürünlerin payı her geçen gün artıyor.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte yazılım başta olmak üzere sanal dünyada geliştirilen ürünler milyonlarca dolara alıcı buluyor.

Artık ihracat stratejimizi geliştirirken bu alandaki rekabeti de göz önüne almalı, cari açık başta olmak üzere tüm makro verilerimizi etkileme potansiyeli bulunduğunu unutmamalıyız.

Bunun yolu tabii ki stratejiden, özellikle de eğitimden geçiyor. Geçtiğimiz günlerde bir mobilya üreticisini ziyaret ettim. İçeride mobilya üretiminde kullanılan makinelerin neredeyse tamamını kendi bünyelerinde tasarlayıp üretmişler.

Dahası tasarım mühendisleri sadece mobilya ile de uğraşmıyor.

Uçak tasarımı, dronlar için kompozit gövde üretimi, uçaklar için koltuk tasarımı yapıyorlar. Daha hafif malzemeler, daha ince hassas ama güçlü plastikler tasarlıyorlar.

VİZYONERLİKLE TAÇLANDIRALIM

Bu örneği vermemin sebebi vizyonerliği gündemimize almamızın ne kadar önemli olduğu. Mevcut başarılar ile yetinmeyip aile şirketlerinden hızla profesyonelliğe geçebilirsek, markalaşabilirsek, bunu vizyonerlikle, inovasyon ile taçlandırabilirsek, Türklerin müteşebbis kabiliyeti ve tutkularını da eklersek aşamayacağımız dağ, ulaşamayacağımız pazar kalmayacak.

2021'de Bursa'nın en büyük 250 şirketine baktığımızda en çok dikkat çeken ayrıntı kar eden şirket sayısı bir önceki yıla göre 224'ten 217'ye düşmesine rağmen karlılıkta yaşanan patlama. Hem de öyle bir patlama ki yüzde 137,8'lik artışla 32,1 milyar TL'ye ulaşan toplam karın herkesi sevindirdiğine şüphem yok. Ancak bu kar rakamının üzerinde biraz durmamız gerekiyor.

Şirketlerin 2021'de tırmanan enflasyona paralel artırdığı fiyatlarla mal ve hizmet satıp, dövizle endeksli emtia ve hammadde stoklarını güçlendirdiklerini biliyoruz. 2021 yılında Bursa ilk 250'nin toplam cirosunun 189 milyar TL'den 307,8 milyar TL'ye ulaşmasının temel sebebi de satışlardaki hacim artışı kadar fiyat artışları. Satışların karlılığı oranı yüzde 9,7'ye ulaşmış.

BURSA'DA KARLILIK DA ARTMIŞ

Yani şirketler karlılıklarını da artırmayı başarmış. Şu ana kadarki veriler 2022 yılında da bilançoların 2021 yılına benzer bir seyir izleyeceği yönünde. Özellikle yükselen kurun ihracatçı için rekabetçi pazarlarda önemli bir avantaj sağladığını biliyoruz. İçeride özellikle gayrimenkul sektöründeki hareketlilik ve turizmdeki sıçramanın iş dünyasına pozitif katkıda bulunduğuna şüphe yok. Ancak bu durum sonsuza kadar sürmeyecek.

Önemli olan kur avantajının kaybolduğu, ucuz fiyatla öne çıkmadığımız bir döneme iyi hazırlanmamız. Biraz başa dönersek aman kendimizi "parti sürüyor" havasına kapılmayalım ve özellikle inovatif üretime odaklanalım. Önümüzdeki yıllarda ekonomik savaşların daha da sertleştiğini göreceğiz. Şimdiden hazırlanmamızda fayda var.

Şükrü ANDAÇ
MİLLİYET GAZETESİ
EKONOMİ MÜDÜRÜ

FARKLI BİR YÖNE BAKMANIN FAYDASI VAR

Türk sanayisi için zorlu 2021 yılı geride kaldı. Aslında bir önceki yıl olan 2020 daha zordu. 2019 ve öncesinin de kolay olduğu söylenemez... İçinde bulunduğumuz ve son düzlüğüne girdiğimiz 2022 senesi de hiç kolay geçmiyor. 2023 yılını ve geleceği ise gelin yazının son notalarına bırakalım...

"Zorlu seneler" diyerek olumsuzlukların üzerine vurgu yapıyor olsak da Türk sanayisi için şunu hemen söylemek yerinde olur: "Hiçbir ülke sanayicisi yoktur ki bu denli krizler ve olumsuzlukların olduğu bir dönemde hızla ayağa kalsın. Türk sanayi dünyası bu yönüyle önemli avantajlara sahip konumdadır."

Pandemi öncesi Türk ekonomisinde ve bölgemizde yaşanan sıkıntılara; küresel korona belası eklendiğinden bu yana (aradaki savaşlar ve krizleri saymıyoruz) başını yukarı kaldırmak için gece gündüz çalışan sanayiciler; gerek finansmana erişim gerekse artan maliyetler, bozulan tedarik zinciri ve yeni pazarlar noktasında yaşadığı sıkıntılarla boğuşuyor.

Kötülükler, olumsuzluklar ve zorlu yıllar yazının hemen girişinde de vurguladığımız gibi sadece bu yıllara özgü değil. Dolayısıyla gelecekte de bizleri toz pembe bir dünya beklemiyor. Bu bir gerçek. Bu sebeple Türk sanayisinin kriz şoklarına karşı acil önlem alarak kalkanlarını hazırlamasında büyük fayda var. Bu kalkan da elbette "katma değerli üretim"den, "dönüşüm"den geçiyor.

Milyar Dolarlık Şirket Çıkarın!

Yıllardır söyleniyor ama atılan adımlarla, geleneksel üretim metotlarından yeni nesil endüstri 4.0 ve çevreci-sürdürülebilir temelli üretime geçilmesi hiç kolay değil.

İşte bu yüzden bu dönüşümü ele alan sanayicilerin bir diğer önemli alanda da hızlı hareket etmesi gerekiyor. O da, kendilerini geleceğe taşıyacak olan gençlere yatırım yapmaları.

Gençleri işe almaktan bahsetmiyoruz; gençlerle birlikte, onlarla kafa kafaya vererek şirketlerini gelecek on yıllara taşımaları, konumuz...

Türk sanayisinin en önemli yapı taşlarından Bursa'dan çıkan BİSO 250'nin 2021 yılı rakam ve sonuçlarına bakıldığında da artan üretimden satışlar ve karlılıkların günümüz koşullarında yeterli olmadığı ortada. Bu yüzden her bir sanayici hızla gençlerle, start-up ve girişimci ekosistemiyle entegre olarak hareket edebilmeli.

Kendi iş kollarına uygun, hali hazırda müşterisi olduğu alanlarda Türk girişimcilere kapıyı sonuna kadar açarak önce onlara sermaye ardından iş deneyimlerini aktarmalarının sonucu; inanın "önümüzdeki yıllarda bu alanda çıkacak global Türk şirketler" olacaktır.

Geleceğin Unicorn adayı Türk şirketlerin, sanayicilerin desteklediği, ortak olduğu şirketlerden çıkması inanın hiç de zor değil.

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nın (BİSO) girişimcilik programları ve takımları ile atılacak adımlar da bu yolda önemli kırımlara yol açacaktır.

"Katma değerli üretim" in işte o zaman değeri net olarak anlaşılabilir. Nasıl ki yüzyıllar önce çalınan güçlü notalar bugün hala dünyayı etkiliyor ise; yeni nesil girişimlerle stratejik adımlar atacak sanayi şirketleri için de 2023 ve gelecek daha müreffeh olacaktır.

Güngör Uras Derdi Ki!..

Konu "katma değerli üretim" olduğunda, kendisini anmamak olmaz...

Türk sanayi dünyası, Türk iş dünyası denildiğinde akla gelen ilk isimlerden merhum Sakıp Sabancı'nın dillere destan ettiği "Üretim, Üretim, Üretim" söylemine; merhum Güngör Uras, yıllarca yazdığı yazılarda, söz aldığı oturumlarda "Katma Değerli Üretim" diyerek katkıda bulunmuştu.

Geçmişteki önemli isimlerin söylemlerini anıyoruz burada ama gelin görün ki hala bu söylemlerin ve yazılarının "zamansız" olduğunu görebiliyoruz.

Milliyet Gazetesi'nin 12 Eylül 2008, yani bundan tam 14 yıl önce yayımlanan nüshasında "Üretmiyoruz veya Üretmiyoruz" başlığı ile ekonomi sayfalarında kaleme aldığı yazısında Güngör Hocamız şu satırlarla Ankara'ya, iş alemine ve okuyucularına sesleniyordu:

"Ülkedeki üretim durumunu ortaya koyan milli gelir rakamları gösteriyor ki, üretmiyoruz. Veya üretmiyoruz. Üretmeden refaha ulaşmak zordur. Üretmeden ayakta kalmak zordur. Tarımda da üretim yetersiz, sanayide de üretim yetersiz.

Milli gelir, belli bir dönemde üretilen mal ve hizmetlerin parasal (katma) değerini gösterir. Katma değer, bir mal veya hizmetin girdi ile çıktı fiyatı arasındaki farktır.

Serhat TEZCAN
HÜRRİYET BURSA GAZETESİ
EKONOMİ YAZARI

BAŞARI ÖYKÜLERİ YAZAN KENT BURSA

Basit bir anlatım, (Bu örnek, anlatım kolaylığı için çok basitleştirilmiş bir örnektir.): Bir elektrikli ütü üreticisi 95 YTL'lik parça ithal ediyor. Buna 2 YTL'lik kendi üretimi olan parça ekliyor. 3 YTL işçiye ödeme yapıyor. Elektrikli ütüyü 100 YTL'ye satıyor. Burada yaratılan katma değer 100-95 = 5 YTL'dir (üretilen yerli girdi+ işçilik).

Bir başka basit anlatım: Pamuğu tarladan topladıktan sonra iplik haline getirerek ihraç edersek, çok az katma değer yaratmış oluruz. Ama ipliği dokur, dokumayı giysiye dönüştürür ve de bir de markayla fiyatını şişirirsek, yaratılan katma değer miktarı ölçülemeyecek kadar artar.

Bir başka basit anlatım: Otomobilin bütün parçalarını Japonya'dan, Çin'den, Tayvan'dan getirir, Türkiye'de bunları monte edersek, otomobilin çıktı fiyatı 10 bin dolardır ama, girdi fiyatı 9 bin dolar olduğundan yaratılan katma değer bin dolar olur. Buna karşılık motoru, sacı, lastikleri, kapı kolunu, döşemesini yerli sanayi verirse, yerli sanayinin girdileri ile ithal girdiler toplamı 4 bin dolarda kalırsa, bir otomobilde yaratılan katma değer 6 bin dolara yükselir.

Büyüme, işsizlere iş bulmak, refaha ulaşmak, başka ülkelerle aramızdaki uçurumu kapatmak için üretmeye mecburuz. İşsizlere iş bulmak için üretmeye mecburuz. Üretmek demek daha çok katma değer yaratmaktır.

Fabrikalardan çıkan malın büyüklüğü, piyasadaki mal bolluğu yanıtıcı olur. Gerçek üretim gücünü katma değer büyüklüğü ortaya koyar. Ülkede yaratılan katma değer büyüklüğü ise milli gelir rakamlarından izlenir."

Sanayi ve ticaretle güçlü bir kent diyoruz. Ancak neye göre güçlü? Tabii bunun farklı kriterleri olabilir. Çeşitli açılardan ele alabiliriz. Sektörel zenginlik, istihdam, ihracat, karlılık, katma değer... Bu konu başlıklarını arttırmak ve daha da özelleştirmek mümkün.

Türkiye'nin en büyük ticaret ve sanayi odası olan Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO), yıllardır kentin hangi alanlarda ne kadar ilerleme elde ettiğini paylaştığı araştırmalarını sürdürüyor.

Ciddiyetle yapılan bu çalışmada Bursa ve ilçelerinde faaliyet gösteren şirketlere gönderdiği anketleri analiz ederek kamuoyu ile paylaşıyor. Bu veriler, kentin ekonomik performansının ölçülmesine ve değerlendirilmesine imkan sunuyor. Şirketler arasında tatlı rekabetin oluşmasına ortam hazırlıyor. Ayrıca büyüyen ve kente katma değer sağlayan şirketleri ödüllendirerek, onore ediyor.

Ekonomik olarak pek çok problemin öne çıktığı bu dönemde kentimizin performansı önemliydi. Sektörel anlamda birçok haber yaptım ancak açıklanacak verileri, bireysel olarak ben de merak ediyordum. Buradaki verilerden 'Kent ekonomimiz ne yönde ilerledi?', 'Sektörlerde neler yaşandı?', 'Pandeminin bize etkileri ne yönde oldu?' gibi çeşitli soruların yanıtını bulabilme imkanı olacaktı. Dolayısıyla buradan elde edilecek verilerle detaylı analizler ve yorumlar yapmak da mümkün olacaktı.

BTSO tarafından yapılan Bursa 250 Büyük Firma Araştırması'nda ilk gözüme çarpan şirketlerin karlılığı bölümü oldu. Burada 2011 yılından, 2021 yılına kadar şirketlerin ilerlemeleri paylaşılyordu. Tabloda 2021 yılındaki gelişme dikkat çekiciydi. Bir önceki yıla göre kar eden firma sayısı yüzde 3,1 düşüp, 224'ten 217'ye gerilemesine rağmen, aynı dönemde Türk Lirası bazında karlılık yüzde 137,8 artıp, 32 milyar 190 milyon 67 bin 600 TL'ye ulaşıyordu.

Değim gibi geçmiş 10 yılın kıyasını yaptığımızda en yüksek artış 2020'den 2021 yılına geçişte yaşanıyor. Pandemide bunun gerçekleştiğini yinelemekte fayda var. Burada şirketlerin hedefleri doğrultusunda çalışmalarını ve elde ettiği başarılarından bahsedebiliriz. Ancak bir durumu da gözden kaçırmamız gerekiyor. Kur etkisi... Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) verilerine göre 2021 yılbaşında 1 Dolar, 7 lira 37 kuruş; 1 Euro ise 9 lira civarındayken; yıl sonunda 1 Dolar, 13 lira 35 kuruş; 1 Euro ise 15 lira 11 kuruş civarında seyrediyordu. Ayrıca yılın son dönemindeki enflasyon etkisini de ekleyebiliriz. Bu gelişmeler ışığında şirketler açısından 2021'in kolay bir yıl olarak geçmediğini belirtebiliriz.

Tablolarda net satıştan karlılık verilerinde otomotivin büyüklüğü dikkat çekici. Bu başlıkta otomotiv ana ve yan sanayi, yaklaşık 123 milyar TL'lik oran ile başı çekiyor. Bu oran belirlediğim tablonun toplamının yaklaşık 3'te birinden fazlasına tekabül ediyor.

Kentin en büyük 250 şirketinin FAVÖK değerinde ise toplam 43 milyar 247 milyon 849 bin 925 TL büyüklük bulunuyor. Burada da otomotiv ana ve yan sanayi, metal, tekstil, gıda, hayvancılık ve tarımın büyüklükleri dikkat çekici.

Kentimiz üretim ve girişimcilik konusunda sayısız başarı öyküsüne sahip. İşletmelerin büyüklüğüne bakmaksızın; emeğin, alın terinin, çalışmanın, azmin, yılmamanın birçok örneği var. Ufak tefek atölyelerden, küçük

işletmelerden başlayıp; bugün devasa tesislere ulaşmış çok fazla girişimciyi barındırıyor Bursa. Bu hikayeleri harcamamalıyız. Markalaştırmalıyız.

BTSO Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Burkay, bu konuda kentin genelini de kapsayan vizyon projeleri çiziyor. Özellikle 'kentlerin yarışması' ve bu yönde çalışmalar yapılması söylemleri çok kıymetli. Bu yönde kentin tamamını kapsayan bütüncül projeler gerekiyor. Parantez açarak, yeni nesil yerli ve milli otomobil TOGG'un markalaşmaya çok büyük katkısı olacağına altını çizmekte fayda var. TOGG'un yollara çıkması iç ve dış piyasa satışları ile Bursa, çok fazla gündemde olacaktır.

Markalaşmada patent ve tescil konuları da önemli. Üretim kenti Bursa'da 128 Ar-Ge Merkezi, 29 Tasarım Merkezi, 2 Teknoloji Geliştirme Bölgesi bulunuyor. Burada yapılacak çalışmalar ve ortaya konulacak yeni patentli ürünler de kentin dinamizmini daha ileri boyutlara taşıyacaktır.

Tabii bu üretim gücümüzün sektöre uğramasını engelleyecek ve çevreyi de koruyacak bazı çalışmalar da yapılması gerekiyor. Başta yenilenebilir enerji yatırımlarından bahsedebiliriz. Zam veya kesinti dönemlerinde farkındalığımız artıyor. Ancak bu konuda kararlı olmalıyız. İklim krizi ile mücadelede de etkili olacak bu çalışmada Bursalı iş insanları öncü olabilir. Tesislerine veya yakın yerlere yapacağı rantabl yatırımlarla maliyetini düşürüp, çevreye de katkı sunabilir. İş dünyası, sanayi bölgelerinde toplu hareketle farkındalığın oluşturulmasında önemli rol oynayabilir. Bu sayede enerjiye gelecek zamların etkisi de minimum seviyelere çekilebilir. Enerji ithal ettiğimiz ülkelere karşı bağımlılığımız azalır. 'Vanayı kapatıyorum' tehdidinden kurtulur, üretimimizin sektöre uğraması gibi handikaplardan da uzaklaşmış oluruz. Nihayetinde ürün ve hizmet maliyetleri düşer, tüketiciyi de korumuş oluruz.

Temiz enerji demişken, yeşil üretimin de önemini vurgulamakta fayda var. Yeşil Bursa olarak anılan kentimiz maalesef eski halinden uzak bir görüntüye sahip. Hava, su, toprak gibi doğal kaynaklarımız kirlendi. Yıllar itibarıyla tahribat büyüdü. Bu durumdan kentimiz, ülkemiz ve dünyamız zarar gördü.

Şimdi farklı bir tehditle karşı karşıyayız. İklim krizi... Bu konuda duyarlılığımızın artması şart. Avrupa Birliği, Yeşil Mutabakat ile bir duruş sergiledi. En büyük pazarımız olan Avrupa'dan bu anlamda esinlenebiliriz ancak daha öteye de gitmemiz mümkün. Birileri kural koyuyor diye değil, geleceğimiz için hayata geçirmemiz daha kıymetli. Geleceğimizi, dünyamızı, ülkemizi ve kentimizi düşünelim. Yeşilliyle anılan kentimize, yeşil üretim yakışır.

Artan kur tarafında bir konuya daha dikkat çekmek istiyorum. Değerli Dolar ve Euro ihracatçı açısından olumlu görülebilir. Ancak burada gözden kaçan bir husus var. Beyin göçü ve iş gücü kaybı... Birçok sanayici bu konudan muzdarip. Fabrikada çalışacak işçi bulamıyorlar. Personel çekmek için farklı çalışmalar, projeler gerçekleştiriyorlar. Sanayi bölgeleri de bu anlamda çalışmalar yürütüyor. Ancak değerli Dolar ve Euro insanların ilgisini çekiyor. Beyaz ve mavi yakalılar, Avrupa'da çalışmayı düşünüyor. Madalyonun arka yüzüne de bakarak, iş gücümüzü, emekçiyi koruyacak politikaların hayata geçmesi gerekiyor.

Kent ve ekonomi arşivine bu belgenin hazırlanmasında emeği geçenleri kutluyorum. Bursa 250 firma araştırmasında yer alan şirketleri tebrik ediyorum. Kentimizin gelişmesi ve ilerlemesi için hep birlikte çalışmaya ve üretmeye devam edelim.

Ömer Faruk ÇİFTÇİ
DÜNYA GAZETESİ
BÖLGELER KOORDİNATÖRÜ VE
BURSA BÖLGE TEMSİLCİSİ

**RAKAMLAR YANILTMASIN,
ORTA İHRACAT SENDROMUNDAN
ÇIKIŞA ODAKLANMALIYIZ...**

**ORTAK AKLIN
GÜCÜYLE
GELECEĞİN
KENTİNE**

**BURSA
BUYURSE
TÜRKİYE
BUYUR**

Bursa TSO'nun yayınladığı 250 büyük firma araştırma 2021 sonuçlarına göre satışlar 189 milyardan 307 milyar liraya yükselmiş. Karlılık 6,68'den 9,76'ya gelmiş. Sektörler otomotiv, metal, makine, tekstil, gıda ve tarım hayvancılık şeklinde sıralanıyor. İlk bakışta sonuçlar moral verici görülüyor ama rakamlar bizi yanıltmasın. Büyük fotoğrafa baktığımızda durumun çok da iç açıcı olduğunu söyleyemeyiz. Bursa ihracatta 16 milyar dolar seviyelerinde bir ileri bir geri debeleniyor. Bu tabloyu Bursa TSO Başkanı İbrahim Burkay 'orta ihracat sendromu' olarak niteliyor ve çıkış için de mekânsal planlama ile yeni sanayii yatırımlarına işaret etti.

Kabul edelim ki Bursa 3 ana sanayi gelecek yıl TOGG da devreye girince 4 ana sanayi ve yüzlerce büyük tedarik sanayinin dünyanın dört bir yanına üretim ve ihracat yaptığı bir il olarak otomotiv endüstrisinin üssü haline geldi. Araştırma sonuçları da hala kentin sürükleyici sektörünün otomotiv olduğunu gösteriyor. Pandemi ve sonrasında yaşanan tedarik sorunlarının en çok bu sektörü vurduğunu da dikkate almalıyız. Bir başka etken de Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği Başkanı Baran Çelik'in pandemi öncesi yaptığı 'Otomotivde yıkıcı dönüşüm başladı biz buna özellikle finans tarafında yeterince hazır değiliz' uyarısıydı. O gün yaptığı uyarının sonuçlarını şu anda tam anlamıyla yaşıyoruz. Dönüşüm belki bu kadar kısa sürede ve keskin olmasaydı olumsuz etki bu kadar yaşanmayacaktı ama pandemi süreci hızlandırdı ve gelmekte olan çok kısa sürede geldi.

Fiat Grubu'nun Stellantis Grubuna satışı sonrası Koç ailesi ile Stellantis arasında yaşanan gerilim sonucu Bursa fabrikasında 450 bin adetlik kapasitenin yarıya düşmesi, Doblo üretimin İspanya'ya alınması, yerine yeni bir model ya da üretim konusunda açıklama yapılmaması da Bursa ihracatını olumsuz yönde etkiledi. Pandemi başlangıcından itibaren Bursa'nın ihracatta ki kaybı 2,5-3 milyar doları buldu.

Bursa mevcut sanayi alanları ile belli bir doygunluğa erişti. İhracatta kilogram değeri 4,5 dolar seviyelerinde ama geline kapasitenin üzerine mevcut alanlarda çıkmak hayal. TEKNOSAB ve çevresinde oluşacak yeni sanayi alanları Bursa'yı ihracat yarışında bir süre daha ilk 3 içinde tutacaktır. Uyanan Anadolu ruhu karşısında daha ne kadar sıralamada kalır onu zaman gösterecek. Aslında Bursa

gerilemiyor, diğer kentlerin üretim ve ihracatı artarak büyüyor. Anadolu'da kentler yatırım çekmek için yoğun rekabet içinde. Bursa da ise doygunluğa ulaşıldığı yönünde bir algı var ve bu algı kenti geriye çekiyor. Kent, geleceğinde sanayi mi, turizm mi, tarım mı tartışmasını yaşıyor. Neden planlı şekilde sanayi, tarım ve turizm birlikte düşünülüp tartışılmıyor anlaşılır gibi değil.

Bu noktada Bursa TSO tarafından çeşitli kaynaklardan derlenerek hazırlanan bilgileri de paylaşmak istiyorum.

'Ülkemizde sanayiye ayrılan pay binde 3,5. Bu oran Almanya'da yüzde 4,44 / İtalya'da yüzde 2,15 / OECD ülkelerinde ise ortalama yüzde 2,5. Bursa'nın 10.880 kilometrekarelik toplam yüzölçümü içerisinde ise sanayiye ayrılan pay binde 8. Bursa sanayisi yüzölçümü içerisindeki sınırlı payına rağmen 800 milyar lirayı aşkın kentin ekonomik işlem büyüklüğüne yüzde 46 seviyesinde katma değer sağlıyor. Türkiye'de ise gayri safi yurt içi hâsıla içinde imalat sanayinin payı yüzde 16 seviyesinde. Bursa, Türkiye'de düşük sanayi alanı - yüksek GSYH payına sahip olan iller arasında. Türkiye'de 365 OSB bulunmakta Bursa, 17 OSB ile Türkiye'de ilk sırada yer alıyor. Bursa'daki OSB'lerin toplam büyüklüğü 50 milyon metrekare. Tek başına Gaziantep OSB 43 milyon 250 bin metrekarelik alana sahip. Diğer taraftan Bursa'daki sanayi üretiminin yüzde 55'i plansız sanayi alanlarında gerçekleşiyor.'

Bursa elbette ki sadece otomotivden ibaret değil. Tekstil, makine, gıda sektörleri de gün be gün büyüyor. Ama bu büyüme ve getirisi otomotiv kadar sürükleyici olamıyor.

Bu bilgiler ışığında Bursa'nın tekrar atağa kalkabilmesi için yeni sanayi alanlarına ihtiyacı olduğu açık ve net şekilde görülüyor. Üretimin yüzde 55'inin plansız sanayi alanlarında yapılıyor olması da can sıkıcı ve önemli bir sorun olarak karşımızda duruyor. Şehir içinde kalan plansız sanayi yapılarının yeni açılacak sanayi bölgelerine taşınması kentte sanayiye karşı oluşan negatif algıyı da değiştirecektir.

TOGG yatırımı ve etrafında şekillenecek tedarik sanayi, TEKNOSAB'da başlayacak üretimler Bursa'nın üretim ve ihracatta yeniden sahlanışına kapı aralayacaktır.

BURSA 250 BÜYÜK FİRMA ARAŞTIRMASI 2021

BURSA

250 Büyük Firma
Araştırması

SEKTÖREL SIRALAMALAR

2021

SEKTÖREL SIRALAMALAR

AĞAÇ, ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı /Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	ÇİLEK MOBİLYA ANONİM ŞİRKETİ	572.000.719	210.119.209	258.782.962	361.340.385	126.277.796	131.766.453	17.068.820	749	454.930.405
2	MOBİPA MOBİLYA TEKSTİL İNŞAAT NAKLİYE PETROL ÜRÜNLERİ SÜPER MARKET VE TURİZM SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	449.576.985	47.620.294	113.329.561	185.568.688	25.418.317	34.782.499	0	223	3.799.453
3	KONFİDA AMBALAJ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	378.951.916	-	-	-	-	-	6.009.086	-	-
4	-	322.338.217	7.613.719	50.373.288	257.013.230	1.252.876	2.780.542	0	48	0
5	TECE DEKOR KAĞIT BASKI VE EMPRENYE SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	316.025.434	-	-	-	-	-	-	-	-
6	ORKAV ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	277.423.047	6.711.237	28.185.823	118.649.197	4.436.013	4.826.516	0	24	0
TOPLAM		2.316.316.318	394.331.767	706.122.675	1.488.577.106	224.947.406	289.256.695	-	1.506	1.151.086.304

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

ÇEVRE VE GERİ DÖNÜŞÜM

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı /Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	KARATAŞ SAÇ VE BORU, TURİZM,SANAYİ DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	SOYIÇ İNŞAAT NAKLİYAT METAL GERİ DÖNÜŞÜM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	465.259.355	-	-	-	-	-	-	-	-
3	RAMSDY METAL GERİ DÖNÜŞÜM İNŞAAT NAKLİYAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	408.847.590	-	-	-	-	-	-	-	-
4	KARATAŞ DEMİR ÇELİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	FERROALLOYS METAL GERİ DÖNÜŞÜM TURİZM VE OTELCİLİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	298.043.263	7.271.731	6.975.667	89.279.421	582.147	4.230.796	9.119.127	21	0
6	BURKASAN PLASTİK ATIK YÖNETİMİ VE ÇEVRE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM		2.634.532.185	339.529.864	421.632.308	1.365.219.606	221.678.637	287.788.882	13.862.692	593	1.065.711.431

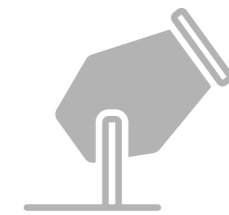
FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

ÇİMENTO, TOPRAK ÜRÜNLERİ VE MADENCİLİK

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	SÖNMEZ ÇİMENTO YAPI VE MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ ŞİŞECAM DÜZCAM BURSA FABRİKASI ŞUBESİ	927.492.876	-	-	-	-	-	0	387	-
3	BURSA ÇİMENTO FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	519.143.750	216.941.706	922.365.313	1.083.569.056	162.710.905	16.372.790	4.841.364	239	495.030.337
4	VEZİRHAN ÇİMENTO MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	502.905.690	-	-	1.412.436.617	-	-	18.107.272	-	501.159.814
5	SOMA ÇİMENTO MADENCİLİK BETON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	440.812.978	-	-	1.041.369.223	-	-	11.565.468	-	-
6	BURSA BETON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	435.985.047	89.953.842	92.069.005	263.101.749	52.870.586	61.273.818	0	154	431.404.470
TOPLAM		-	-298.284.281	256.643.286	4.643.186.645	-585.580.139	403.566.475	-	1.491	2.636.258.882

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

EKONOMİK İLİŞKİLER VE FİNANS

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	SULTAN YETKİLİ MÜESSESE ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	EKONOMİK YETKİLİ MÜESSESE ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	ÖZBAĞ KUYUMCULUK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	YENİLMEZ DÖVİZ ALTIN TİCARETİ SINIRLI YETKİLİ MÜESSESE ANONİM ŞİRKETİ	530.656.809	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM		2.607.293.133	15.506.445	60.307.398	116.506.070	1.649.886	2.242.308	-	223	258.546.702

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

ELEKTRİK - ELEKTRONİK

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	TÜRK PRYSMIAN KABLO VE SİSTEMLERİ ANONİM ŞİRKETİ	2.869.446.783	144.986.023	412.898.651	2.670.680.784	48.431.490	98.045.796	90.702.849	571	2.715.795.081
TOPLAM		2.869.446.783	144.986.023	412.898.651	2.670.680.784	48.431.490	98.045.796	90.702.849	571	2.715.795.081

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

SEKTÖREL SIRALAMALAR

ENERJİ

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	LİMAK ULUDAĞ ELEKTRİK PERAKENDE SATIŞ ANONİM ŞİRKETİ	8.962.461.284	-	-	-	-	-	-	-	-
2	ULUDAĞ ELEKTRİK DAĞITIM ANONİM ŞİRKETİ	2.270.685.307	-	-	-	-	-	-	-	-
3	BURSAGAZ BURSA ŞEHİRİÇİ DOĞALGAZ DAĞITIM, TİCARET VE TAAHHÜT ANONİM ŞİRKETİ	1.876.684.252	141.434.459	791.049.164	1.572.868.555	86.476.822	92.941.279	0	283	114.582.984
4	ZORLU ENERJİ ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	841.887.229	3.089.824.428	2.412.890.322	12.144.437.637	68.203.093	7.869.142	0	50	56.928.404
5	EVRENCİK RÜZGAR ENERJİSİNDEN ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM		-	3.337.403.907	3.631.283.326	22.660.404.418	-133.490.811	781.474.341	-	1.103	438.928.453

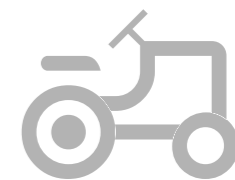
FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK

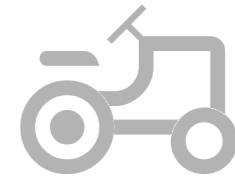
Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	SÜTAŞ SÜT ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ	6.041.371.003	1.179.489.170	2.002.982.968	4.713.116.022	-	-	20.307.992	4.383	4.996.058.492
2	PRO YEM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	3.892.815.585	-	-	-	-	-	-	-	3.622.768.891
3	GEMLİK GÜBRE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	KÖFTECİ YUSUF HAZİR YEMEK TEMİZLİK CANLI HAYVAN ET MAMÜLLERİ ENTEGRE GIDA İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	2.596.729.102	570.515.108	251.860.094	749.725.877	29.963.949	113.704.556	0	8.666	1.960.470.699
5	HASTAVUK GIDA TARIM HAYVANCILIK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	2.313.889.849	-	-	720.392.001	-	-	65.666.045	2.024	2.101.431.388
6	ERBAK - ULUDAĞ PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM ANONİM ŞİRKETİ	1.364.372.279	141.303.490	92.807.395	789.530.799	19.261.493	180.728.066	34.351.409	848	0
7	TAT GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	1.348.519.598	-	917.155.853	1.677.192.154	290.136.193	169.039.985	38.441.759	1.025	1.192.068.631
8	TARFAŞ TARIMSAL FAALİYETLER ÜRETİM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.317.468.411	17.535.509	15.174.136	634.245.546	-	-	0	469	1.296.721.969
9	ULUDAĞ İÇECEK TÜRK ANONİM ŞİRKETİ	959.701.696	-	229.980.085	1.432.661.123	-	-	0	451	959.701.696
10	S.S. MARMARA ZEYTİN TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ MARMARABİRLİK	917.734.598	180.223.385	719.778.356	850.925.360	124.107.257	97.489.415	19.723.854	376	870.423.632
11	BOLACALAR UN YEM YAĞ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	907.061.571	146.821.571	279.284.575	513.326.632	-	-	3.266.294	47	875.871.886

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
12	SAMANCI GIDA TARIM HAYVANCILIK VE ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	732.913.649	15.521.975	26.026.551	191.010.225	-	-	28.900.980	22	0
13	FINE FOOD GIDA SANAYİ VE TİCARET İHRACAT-İTHALAT ANONİM ŞİRKETİ	473.105.565	114.815.619	244.597.269	1.015.858.605	69.220.148	190.443.400	11.764.080	643	439.028.638
14	EMEK YAĞ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	472.819.977	-	66.854.761	172.906.515	67.882	13.469.344	0	134	472.819.977
15	PENGUEN GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	423.422.047	77.595.215	337.049.266	589.263.705	20.032.369	76.022.187	26.938.221	268	423.422.047
16	AROMA BURSA MEYVE SULARI VE GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	419.583.973	-	-	-	-	-	2.267.150	-	407.885.143
17	SABAHYILDIZI İÇECEK PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	385.210.347	13.830.109	16.134.354	91.689.299	2.702.544	6.024.324	134.198	116	0
18	MAY-AGRO TOHUMCULUK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	372.477.429	122.218.933	219.404.891	442.548.377	63.036.516	95.601.138	16.382.830	340	368.920.762
19	VERİM GIDA ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	351.431.835	30.737.229	63.913.525	126.951.097	18.746.650	36.731.053	3.114.402	164	290.302.456
20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	DEMİR DAMIZLIK CİVCİV VE YUMURTA ÜRETİM SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	ÖNAL YEM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	328.068.729	31.596.904	91.683.831	198.702.106	15.940.809	15.414.309	45.705	103	263.517.877
23	GÜNGÖR ZEYTİN GIDA VE AMBALAJ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	307.175.914	30.990.828	275.508.869	443.205.985	6.693.827	17.265.171	561.996	319	302.169.543
24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	PENGUEN PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	240.604.695	-	-	66.206.105	-	-	26.821.490	0	0
26	AKPOLAT HAYVANCILIK GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	239.896.334	-	-	158.238.941	-	-	-	-	-
27	ADA AGRO DANIŞMANLIK TARIMSAL FAALİYETLER SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	235.978.827	-	3.245.195	47.400.600	492.685	11.369.671	0	4	5.594.207
28	ANNAÇLAR GIDA VE TEMİZLİK MADDELERİ MAKİNELERİ OTO KİRALAMA HİZMETLERİ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	232.544.592	18.611.250	35.302.112	80.130.967	10.640.893	12.703.144	9.253	45	0
29	EDEMEN ET VE ET ÜRÜNLERİ TARIM HAYVANCILIK NAKLİYE GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	231.950.936	-	-	-	4.098.993	13.169.915	0	117	-
30	BURÇAY GIDA TEKSTİL KONFEKSİYON İNŞAAT TURİZM TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM		31.529.663.166	5.974.612.638	9.736.175.670	24.106.475.972	2.949.489.864	4.752.872.313	450.410.747	23.052	24.289.786.818

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

HAZIR GİYİM

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	YEŞİM SATIŞ MAĞAZALARI VE TEKSTİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	3.373.585.098	72.229.901	72.476.305	1.678.769.672	49.850.522	103.028.601	346.979.916	40	0
2	BURSA Lİ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	909.811.147	254.165.737	78.790.388	799.861.149	9.037.947	62.167.222	24.629.756	545	307.160.310
3	ÖZ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	766.294.316	-	-	-	-	-	63.456.878	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	MASS KONFEKSİYON TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	MİYA KONFEKSİYON DOKUMA TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	289.605.004	-	34.354.235	221.328.449	14.452.258	-	31.518.683	-	256.977.510
TOPLAM		6.531.425.825	705.155.594	567.279.979	4.076.688.615	243.101.878	440.086.037	471.288.036	2.504	2.363.679.365

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

HİZMET, EĞİTİM VE DANIŞMANLIK

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	TGS DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	14.530.173.982	24.078.096	64.116.470	2.963.857.296	15.617.815	12.564.778	1.617.892.068	18	0
2	BURULAŞ -BURSA ULAŞIM TOPLU TAŞIM İŞLETMECİLİĞİ TURİZM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	BİNTEK BURSA İNSAN KAYNAKLARI TAAHHÜT EĞİTİM DANIŞMANLIK HİZMETLERİ İMAR İNŞAAT VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	BUSEB BURSA SERBEST BÖLGE KURUCU VE İŞLETİCİSİ ANONİM ŞİRKETİ	333.545.436	121.121.915	911.182.049	1.015.491.039	105.433.308	121.009.368	0	70	0
TOPLAM		16.033.232.391	767.806.399	1.059.172.342	4.814.787.957	-	-	-	-	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

İNŞAAT

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	TARA BORU VE İNŞAAT MALZEMELERİ TİCARET SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	421.629.815	57.913.136	73.710.835	215.634.185	49.549.630	52.074.844	0	54	0
2	ÖZTİMUR MÜTEAHHİTLİK İNŞAAT MADENCİLİK ASFALT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	302.266.861	28.737.558	179.084.593	285.856.427	23.580.742	5.841.232	0	67	294.557.527
3	BAKYAPI İNŞAAT ENERJİ MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	271.108.810	20.913.108	176.746.605	765.489.789	-	14.261.662	0	102	269.759.176
TOPLAM		995.005.486	107.563.802	429.542.033	1.266.980.401	-	72.177.738	0	223	564.316.703

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

KİMYA

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	BURKAY UĞUR KAUÇUK KİMYA VE PETROL ÜRÜNLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	907.234.129	-	-	-	-	-	-	-	-
2	RUDOLF DURANER KİMYEVİ MADDELER TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	843.781.250	339.931.087	-	765.437.053	298.894.682	269.490.379	12.296.182	260	597.100.000
3	SÖZAL KİMYA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	513.862.289	39.938.973	246.250.911	621.271.785	11.648.995	104.690.303	6.646.820	196	188.066.756
4	OZAN BOYA VE KİMYEVİ MADDELER TARIM İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM		-	442.206.163	1.132.204.729	2.216.426.661	369.223.297	432.962.399	32.455.644	622	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

LOJİSTİK

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	GEMPORT GEMLİK LİMAN VE DEPOLAMA İŞLETMELERİ ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	BARSAN GLOBAL LOJİSTİK ANONİM ŞİRKETİ-BURSA ŞUBESİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	LİMA LOJİSTİK HİZMETLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM		1.277.444.888	183.913.633	1.061.868.882	2.454.099.514	59.525.709	461.161.033	47.872.960	1.131	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

MAKİNE VE TEÇHİZAT

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	BOSCH REXROTH OTOMASYON SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	3.040.470.260	299.687.558	-	2.486.598.437	29.343.462	224.242.609	276.093.414	-	2.822.919.611
2	DURMAZLAR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.873.123.294	-	1.191.710.098	2.430.082.776	-	-	126.077.991	-	1.684.837.346
3	WARMHAUS ISITMA VE SOĞUTMA SİSTEMLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.037.537.385	-	-	-	-	-	35.892.546	461	1.007.335.849
4	COPA ISI SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	907.233.585	-	143.147.298	823.317.725	-	-	58.181.326	328	-
5	ERMAKSAN MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	710.399.389	-	-	-	-	-	53.958.549	-	660.836.355
6	KAPLANLAR PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	630.697.272	111.937.177	87.052.265	299.747.928	101.283.402	5.747.312	47.206.473	22	0
7	KAPLANLAR SOĞUTMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	586.282.627	265.182.922	318.742.080	496.390.533	192.127.331	218.807.681	0	551	565.170.376
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

MAKİNE VE TEÇHİZAT

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
9	ŞAHTERM ELEKTRİKLİ ISITICILAR SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	338.924.403	163.453.236	-	-	115.067.402	92.935.994	15.602.744	657	338.315.156
10	-	330.071.377	-	-	235.033.336	-	-	-	319	-
11	PAKKENS YEDEK PARÇA VE MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	-	288.837.134	-	-	106.185.655	-	-	-	37	-
13	SAYGER OTOMASYON MAKİNE MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	276.348.960	-	-	-	-	-	24.751.467	-	-
14	BESTHERM İKLİMLENDİRME SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	276.263.373	-	13.617.795	207.131.293	-	-	10.474.018	111	-
15	ELEKTROTEKS ELEKTRONİK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	267.452.682	-	-	-	-	-	-	-	255.671.040
16	HKS HAS ASANSÖR KAUÇUK PLASTİK METAL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	BİLİM MAKİNA İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	260.768.661	89.182.738	54.148.842	367.497.635	8.261.935	13.842.664	2.815.821	850	260.768.661
18	HASPAR ASANSÖR SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM		12.041.684.409	2.673.714.592	4.464.733.208	10.953.614.816	1.532.503.969	1.869.625.427	707.796.213	7.741	9.643.810.002

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

METAL

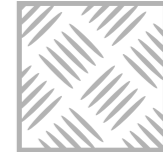
Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	BORÇELİK ÇELİK SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	16.137.370.372	-	-	-	-	-	419.536.854	-	14.647.022.118
2	ASİL ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	4.657.449.491	-	-	-	-	-	140.314.122	1.146	4.625.331.789
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	DÖKTAŞ DÖKÜMCÜLÜK TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	2.959.186.786	340.591.541	-	2.923.974.330	-157.783.921	666.683.855	241.553.011	2.682	2.850.632.670
5	ÇİMTAŞ ÇELİK İMALAT MONTAJ VE TESİSAT ANONİM ŞİRKETİ	1.853.277.454	1.028.608.425	1.394.047.097	-	885.958.511	697.428.276	-	816	-
6	ÇEMTAŞ ÇELİK MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.742.303.826	594.907.425	1.102.738.015	1.300.483.954	517.583.770	577.226.177	57.882.795	466	1.691.521.200
7	P.M.S.METAL PROFİL ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.519.424.860	167.878.588	241.466.658	850.825.393	136.432.266	126.640.202	89.752.106	471	1.518.787.468
8	PARLADI METAL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	1.161.129.517	47.504.817	98.290.754	393.206.524	26.994.617	31.148.045	16.163.063	123	15.727.588
9	MİPAR METAL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

METAL

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretli Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
10	CANSAN ALÜMİNYUM PROFİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	42.340.148	-	-
11	ÇİMTAŞ BORU İMALATLARI VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	577.471.325	20.077.406	-	-	-	-	34.542.567	773	-
12	BURSA KAYNAK MAKİNE, İNŞAAT, YEDEK PARÇA NAKLİYE VE METAL İŞLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	379.039.434	37.651.963	140.069.977	386.817.990	31.413.848	17.107.491	46.446	39	376.998.254
13	GÖKÇELİK ÇELİK EŞYA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	377.475.196	-	-	-	-	-	18.002.221	229	343.880.422
14	MERTSE SAÇ, METAL, OTOMOTİV YAN SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	375.404.972	16.278.376	88.536.817	208.147.381	6.930.000	12.202.367	111.996	74	0
15	ÜÇGE MAĞAZA EKİPMANLARI PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	334.235.388	79.629.929	299.478.659	377.781.685	34.135.594	6.240.310	0	388	318.180.792
16	NEL-PA DEMİR TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	282.714.347	41.619.347	37.774.106	199.129.670	-	-	0	89	54.932.966
17	-	248.378.924	-	-	201.851.516	-	-	-	-	-
18	ÇİMTAŞ HASSAS İŞLEME SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	5.965.458	354.880.047	-	-	-	16.184.746	255	-
TOPLAM		38.654.325.378	7.932.900.232	11.725.233.423	33.812.257.608	5.323.530.617	7.628.605.933	1.146.473.341	9.646	34.826.916.210

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

OTOMOTİV ANA SANAYİ

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	OYAK RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİ	34.413.732.641	-	-	-	-	-	2.764.202.869	6.733	34.413.732.641
2	TOFAŞ - TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ	31.991.552.801	4.866.834.881	5.226.053.560	18.237.201.977	3.632.918.825	6.813.776.883	1.629.442.105	6.575	26.566.750.666
3	KARSAN OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.943.721.223	1.081.040.727	656.325.016	3.113.431.650	210.036.165	610.537.173	116.683.017	1.079	1.816.944.313
TOPLAM		68.349.006.665	-	-	-	-	-	4.510.327.991	14.387	62.797.427.620

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

OTOMOTİV YAN SANAYİ

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretli Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	BOSCH SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	12.711.727.570	-	-	-	-	-	925.217.629	7.540	7.950.086.789
2	YAZAKİ SYSTEMS TECHNOLOGİES TURKEY OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	BEYÇELİK GESTAMP OTOMOTİV SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	2.940.417.586	-	-	2.603.429.957	-	-	51.234.560	1.932	2.643.997.380
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	AUNDE TEKNİK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	2.034.145.956	-	1.936.391.344	-	657.417.339	-	236.523.183	3.704	2.005.165.695
6	LEONI KABLO VE TEKNOLOJİLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	1.526.636.099	-	-	-	-	-	88.169.363	-	1.469.509.461
7	YAZAKİ OTOMOTİV YAN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	ÇOŞKUNÖZ METAL FORM MAKİNA ENDÜSTRİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.475.372.611	-	-	-	-	-	-	-	1.475.372.611
9	HITACHI ASTEMO TURKEY OTOMOTİV ANONİM ŞİRKETİ	1.295.411.314	-	-	-	-	-	-	-	-
10	TI OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	ROLLMECH AUTOMOTİVE SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	943.832.190	-	-	1.175.216.073	-	-	23.523.472	-	935.226.041

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

OTOMOTİV YAN SANAYİ

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	T.K.G. OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	795.735.711	-	-	-	-	-	-	-	-
14	ODELO OTOMOTİV AYDINLATMA ANONİM ŞİRKETİ	791.350.840	-	-	1.279.395.244	-	-	38.937.544	-	727.122.698
15	MAYSAN MANDO OTOMOTİV PARÇALARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	764.499.869	-	107.435.199	524.772.361	-	-	28.114.254	-	728.607.863
16	POSCO TNPC OTOMOTİV ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	B-PLAS BURSA PLASTİK METAL İNŞAAT ENERJİ MADENCİLİK JEOTERMAL TURİZM SİVİL HAVACILIK VE TARIM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	737.492.772	-	-	-	-	-	1.238.109	414	671.569.007
18	YAZAKİ WIRING TECHNOLOGİES TÜRKİYE ELEKTRİK SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	AKA OTOMOTİV SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	672.923.804	145.748.499	118.544.326	588.303.128	22.657.596	77.168.700	14.071.311	874	635.209.983
20	SİRENA MARİNE DENİZCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	659.525.018	-	-	1.184.826.055	-	-	49.991.706	819	659.525.018
21	AK-PRES METAL YEDEK PARÇA MAKİNE SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	657.021.405	-	-	-	-	-	-	-	-
22	CONTİTECH LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	653.933.792	-	215.897.131	361.764.625	-	-	56.508.834	-	612.527.031
23	VİBRACOUSTİC CV AIR SPRİNGS OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	653.491.012	-	-	-	-	-	50.928.541	548	-
24	GRAMMER KOLTUK SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	87.804.046	52.844.318	207.921.106	1.742.881	25.155.865	-	488	621.391.046
25	AKWEL BURSA TÜRKİYE OTOMOTİV ANONİM ŞİRKETİ	608.793.243	277.586.803	318.472.066	493.259.236	-	116.735.939	41.253.788	786	585.208.210
26	ORAU ORHAN OTOMOTİV KONTROL SİSTEMLERİ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	592.000.937	-	-	-	-	-	45.516.440	1.013	529.866.838

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

OTOMOTİV YAN SANAYİ

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
27	ERMETAL OTOMOTİV VE EŞYA SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	588.969.712	-	-	-	-	-	-	668	542.660.895
28	COŞKUNÖZ KALIP MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	583.406.388	-	-	-	-	-	-	-	-
29	COŞKUNÖZ HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ	578.334.949	-	-	-	-	-	-	-	-
30	HAKSAN OTOMOTİV MAMÜLLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	547.238.671	-	332.564.409	431.932.433	-	-	16.420.071	320	251.909.016
31	ŞEM LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	539.351.355	-	-	-	-	-	866.935	-	-
32	KIRPART OTOMOTİV PARÇALARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	538.609.313	-	-	-	-	-	43.237.878	-	465.671.926
33	FEKA OTOMOTİV MAMÜLLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	533.310.583	-	-	-	-	-	23.403.489	-	526.441.750
34	ŞAHİNCE OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	529.305.704	93.505.965	118.868.402	349.220.450	34.394.511	57.457.959	5.122.338	415	521.794.032
35	FORMFLEKS OTOMOTİV YAN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	511.906.048	-	-	-	-	-	-	-	506.449.637
36	APTIV TURKEY TEKNOLOJİ HİZMETLERİ LİMİTED ŞİRKETİ	479.081.321	277.049.269	224.476.730	402.887.617	96.063.690	19.693.090	11.568.079	1.484	479.081.321
37	PRESİMSAN HİDROLİK, MAKİNE, KALIP, YEDEK PARÇA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38	ŞEM OTOMOTİV DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	473.895.752	-	-	-	-	-	30.837.619	-	-
39	UPK OTOMOTİV YAN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40	-	438.447.415	-	-	-	-	-	-	-	372.373.301
41	FREUDENBERG SEALİNG TECHNOLOGİES SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	381.693.227	-	-	-	-	-	-	-	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

OTOMOTİV YAN SANAYİ

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
42	A-PLAS GENEL OTOMOTİV MAMÜLLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	381.324.639	-	-	-	-	-	-	-	-
43	BAYRAK LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	364.971.685	-	-	-	-	-	-	-	-
44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45	UPK İÇ VE DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46	M.S.K. ÇELİK DÖVME YEDEK PARÇA SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47	ÇELİKFORM GESTAMP OTOMOTİV ANONİM ŞİRKETİ	308.679.302	-	-	263.701.681	-	-	9.647.902	254	276.476.453
48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
49	DOĞU PRES OTOMOTİV VE TEKNİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	288.169.821	-	-	-	-	-	30.681.227	488	-
50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51	PİLOT TAŞIT KOLTUKLARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	284.391.126	-	-	262.764.979	-	-	15.055.851	400	280.132.217
52	TREDİN OTO DONANIM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
53	YARIŞ GRUP OTOMOTİV VE TARIMSAL MAKİNA YEDEK PARÇA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	276.894.696	90.881.965	-	-	-	67.337.029	1.080.039	-	260.609.403
54	SKT YEDEK PARÇA VE MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	275.233.146	-	148.576.866	204.296.362	-	-	12.827.925	456	274.328.282
55	-	-	-	-	-	-	-	22.839.305	-	224.667.997

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

OTOMOTİV YAN SANAYİ

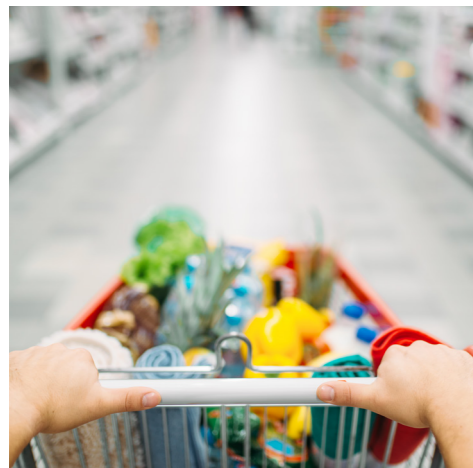

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı /Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
56	-	262.377.729	-	-	-	-	-	-	-	-
57	BEYÇELİK GESTAMP TEKNOLOJİ VE KALIP SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	258.812.555	-	-	341.416.326	-	-	16.673.955	246	258.812.555
58	NSK OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	245.697.600	88.171.132	105.402.829	200.423.357	42.596.279	48.456.998	0	315	224.120.641
59	RAICAM HİDROLİK ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60	YPS OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	231.417.260	-	-	-	-	-	-	-	-
61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM		54.606.154.814	13.770.154.482	20.968.905.386	47.302.523.382	6.589.662.795	7.819.571.657	2.508.970.911	46.655	42.264.494.780

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

PERAKENDE TİCARETİ

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	ÖZDİLEK ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ VE TEKSTİL SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	2.319.970.594	660.409.005	1.009.666.552	1.952.959.371	191.916.285	368.880.599	0	4.862	0
2	İNALLAR OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.191.363.735	-	-	-	-	-	114.089	-	-
3	KOÇASLANLAR OTOMOTİV İNŞAAT TAŞIMACILIK PETROL ÜRÜNLERİ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.055.989.917	61.290.515	88.075.631	260.014.604	25.647.098	49.004.126	1.834.911	169	0
4	MENGERLER TİCARET TÜRK ANONİM ŞİRKETİ	979.515.888	114.209.179	-	184.199.446	-	62.608.434	0	178	0
5	OTOKOÇ OTOMOTİV TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ - BURSA ŞUBESİ	806.310.642	-	-	-	-	-	0	150	-
6	SİMPET AKARYAKIT VE SERVİS HİZMETLERİ TURİZM TAŞIMACILIK TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	638.236.602	-	94.263.662	200.583.500	-	14.400.799	0	-	0
7	ÖZTANER GIDA VE İHTİYAÇ MADDELERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	538.831.842	87.516.174	16.043.843	-	3.616.080	10.293.061	0	-	-
8	KORAY SPOR SPOR MALZEMELERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	452.630.666	101.605.079	118.420.944	334.794.346	53.652.432	67.579.374	15.906.401	301	0
9	BATI KURUMSAL TEDARİK ÇÖZÜMLERİ VE SATINALMA HİZMETLERİ İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	449.733.623	12.452.197	29.773.773	110.865.891	1.049.278	18.112.017	0	110	0
10	BKM KİTAP KIRTASIYE SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	FURPA GIDA TEKSTİL KUYUMCULUK İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	404.929.698	-	71.787.289	180.314.713	3.763.885	4.515.701	0	-	0

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

PERAKENDE TİCARETİ

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı /Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
12	LOKMAN KOÇASLAN OTOMOTİV SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	356.871.751	31.281.787	30.509.298	131.757.733	12.953.580	25.723.138	0	141	230.000
13	BURSA AĞIR VASITA SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	351.268.769	25.225.623	44.895.821	104.468.397	16.126.214	22.574.690	7.810	67	0
14	VARLI PETROL ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	BANOTO OTOMOTİV TURİZM İNŞAAT VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	328.633.054	-	38.597.331	106.351.190	21.033.526	25.171.303	0	116	51.650.307
16	MAKYAĞSAN MAKİNA YAĞ SANAYİ VE PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	286.631.334	-	-	-	-	-	36.218	-	-
17	FENUĞURSAN GIDA-TEMİZLİK MADDELERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	274.942.837	20.356.824	51.529.981	239.278.914	-	-	0	-	0
18	SERTEPE OTOMOTİV İNŞAAT TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	NESKAR OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	235.956.383	13.264.202	36.441.789	70.718.254	449.853	3.569.965	0	95	0
TOPLAM		11.655.402.544	1.333.194.788	1.925.118.158	5.202.277.725	425.165.099	749.831.565	-	9.961	133.350.521

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

PLASTİK

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı /Zararı (V.Ö.) TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	EPSAN FZ KİMYA PLASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	872.747.516	242.776.374	257.115.187	691.873.220	-	-	49.089.883	120	841.332.461
3	ESKAPET AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	741.846.006	-	-	669.629.730	-	-	36.458.770	-	684.259.386
4	EPSAN PLASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	486.950.734	61.733.529	99.205.323	294.440.987	-	-	7.206.195	78	402.830.065
5	PLASTİPAK TURKEY PLASTİK AMBALAJ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	AYPLASTİK AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	254.179.667	21.551.437	47.798.712	279.756.642	361.953	36.152.685	4.040.224	153	197.480.414
7	POLİNER PLASTİK AMBALAJ GERİ DÖNÜŞÜM DERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM		3.825.582.037	690.236.167	997.232.530	2.944.506.355	384.331.785	569.098.497	113.399.341	1.117	3.440.130.554

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

TEKSTİL

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
1	KORTEKS MENSUCAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	3.478.280.071	3.640.860.983	2.707.089.279	8.900.958.647	1.585.658.231	1.139.340.744	48.301.286	2.316	3.476.288.475
2	R.B. KARESİ İTHALAT İHRACAT TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	2.804.612.256	-	-	3.025.354.671	-	-	-	-	-
3	ALMAXTEX TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	2.550.398.796	641.644.739	421.028.925	1.678.528.052	-	-	0	4.197	2.432.238.108
4	KÜÇÜKÇALIK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	2.091.154.110	1.096.628.494	186.598.328	2.386.910.585	-	753.784.602	79.428.416	2.121	1.691.139.644
5	HARPUT TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.392.361.983	403.793.153	628.748.473	1.365.599.571	118.250.149	241.703.037	5.573.589	1.445	1.105.100.444
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	AKBAŞLAR TEKSTİL ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.061.375.807	441.071.799	228.305.531	1.309.362.204	-	-	66.466	1.438	1.056.671.693
8	GÖLİPLİK ŞEREMET TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.053.991.960	728.511.989	1.120.132.643	1.253.983.382	672.244.114	446.915.183	1.056.408	799	1.052.384.200
9	ÖZDİLEK EV TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	1.050.625.086	365.657.561	466.456.044	962.483.423	229.990.474	226.677.970	1.009.838	1.603	940.791.111
10	İŞIKSOY TEKSTİL İNŞAAT TAAHHÜT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	806.519.998	136.275.346	342.867.695	616.867.435	74.595.364	88.574.513	7.117.311	790	722.734.491
11	POLYTEKS TEKSTİL SANAYİ ARAŞTIRMA VE EĞİTİM ANONİM ŞİRKETİ	771.542.245	-	-	962.618.861	-	-	19.537.863	636	759.669.082

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

TEKSTİL

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
12	COATS (TÜRKİYE) İPLİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	747.140.222	-	-	-	-	-	-	-	718.005.721
13	FİSTAŞ FANTAZİ İPLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	653.857.102	144.236.136	244.598.238	871.211.724	41.552.352	203.271.364	0	1.241	648.980.666
14	FİSTAŞ DIŞ TİCARET PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	617.666.976	12.100.240	6.750.215	338.145.699	8.532.369	120.875.032	56.844.054	9	0
15	İLAY TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	611.122.172	129.651.847	244.694.849	639.333.714	61.305.907	194.328.547	0	479	591.351.782
16	ACARSOY TEKSTİL TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	-	288.335.922	-	-	254.840.150	-	61.000	423	603.325.042
17	GES TEKSTİL DIŞ TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	571.399.358	5.510.700	9.654.433	216.934.392	-	-	58.859.405	6	0
18	E.N.A. TEKSTİL TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	502.808.064	-	523.099.335	733.158.733	-	-	0	-	479.953.620
19	İLAY DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	497.786.831	34.283.098	10.679.054	134.797.397	6.889.983	23.965.056	52.287.667	7	0
20	WEAVERS TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	TAŞDELEN TEKSTİL SANAYİ TİCARET VE TURİZM ANONİM ŞİRKETİ	477.957.756	-	-	294.411.819	-	-	224.489	27	710.291
22	EDT DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	472.391.296	-	-	-	-	-	-	-	-
23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	YILMAZ SÜNGER KUMAŞ DÖŞEME MALZEMELERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	2.064.843	-	0
25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

TEKSTİL

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
26	BİSEM-PARADİSE TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	385.900.342	-	-	-	-	-	3.626.134	184	294.360.500
27	BEZTAŞ TEKSTİL TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	341.436.394	87.514.405	150.634.980	525.077.479	48.753.082	118.832.923	0	305	320.790.809
28	MARTEKS MARMARA TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	310.654.404	157.685.208	223.480.748	275.341.617	119.798.538	108.545.062	0	298	309.934.983
29	BERTEKS TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	300.269.360	152.881.965	311.703.721	352.116.104	70.109.974	51.603.593	34.465	645	299.392.285
30	TURKUVAZ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	ALTINSU TEKSTİL ENERJİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	292.364.097	-	-	-	-	-	-	513	-
32	AKDEM TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	278.854.409	29.624.334	33.991.767	206.941.047	4.354.017	14.465.090	0	205	276.224.716
33	MAR-EKS MARMARA TEKSTİL İHRACAT İTHALAT PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	278.757.657	2.585.081	4.507.887	107.849.910	2.583.306	2.556.887	28.895.543	0	0
34	VANELİ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	278.212.432	-	-	-	-	-	24.171.631	625	202.794.481
35	ÖZDİLEK İTHALAT İHRACAT VE PAZARLAMA LİMİTED ŞİRKETİ	273.173.879	13.102.654	9.421.364	159.726.060	12.405.137	9.938.611	25.157.834	2	0
36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37	-	267.222.561	-	158.762.678	440.831.755	-	-	-	-	-
38	ORHAN KARAKOÇ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	265.436.321	48.608.540	73.568.870	338.449.714	-	16.114.967	61.127	691	259.742.476
39	-	261.995.439	115.416.337	177.236.103	258.571.090	45.117.449	68.687.899	14.942.255	470	257.350.367

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

SEKTÖREL SIRALAMALAR

TEKSTİL

Sıra No	Firma ve Müesseseler	Net Satışlar (TL)	Katma Değer (TL)	Öz kaynaklar (TL)	Aktif Toplamı (TL)	Dönem Kârı / Zararı [V.Ö.] TL	FAVÖK	İhracat (\$)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması (Kişi)	Üretimden Satışlar TL
40	BERTEKS PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ	260.653.320	49.323.649	72.932.718	93.648.760	42.760.790	21.745.043	27.481.756	19	0
41	FBN TEKSTİL ANONİM ŞİRKETİ	256.745.555	7.722.690	70.022.055	282.161.930	2.261.063	24.198.821	10.421.587	38	10.987.000
42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43	BURKAY TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	241.026.565	-	-	-	-	-	-	-	-
44	DERHAN TEKSTİL KONFEKSİYON ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	232.195.430	-	155.970.678	319.659.096	25.540.050	54.042.967	0	-	-
45	ERTONA TEKSTİL ANONİM ŞİRKETİ	228.000.154	33.398.529	23.037.863	118.929.393	5.470.166	21.406.342	11.236.408	212	222.591.488
TOPLAM		31.358.275.798	11.645.023.925	12.547.260.171	35.172.877.462	5.308.709.113	6.359.549.083	674.227.234	30.933	24.759.162.986

FAVÖK: Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı / Zararı

(-) Söz konusu firma verilerinin açıklanmasını istemediği için bu kategorideki bilgilerine yer verilmemiştir.

BURSA
250
BÜYÜK FİRMA ARAŞTIRMASI
2021

**ORTAK AKLIN
GÜCÜYLE
GELECEĞİN
KENTİNE**

**BURSA
BÜYÜRSE
TÜRKİYE
BÜYÜR**

ilk250.org.tr

ORTAK AKLIN
GÜCÜYLE
GELECEĞİN
KENTİNE

BURSA
BÜYÜRSE
TÜRKİYE
BÜYÜR